Darvizy és Fejérvary. Vinga

Igen tisztelt Barátom !

I.Dr Pletnits Ferenc kir.közjegyző,kormány-főtanácsos ur /Celdömölk/ a hozzá korábban irt elnöki felszólitás alapján most közli,hogy önmagának és Szőllősi Pfeiffer Ottó /Vönöck/ és Kirchner Elek mérnők . Dr.Bisitzky András,gyógyszerész,Leitner Ödön bankigazgató ,valamint Dr.Porkoláb János ügyvéd uraknak/Celldömölk/ megküldetni kéri Gróf Tisza István összes munkáinak I-IV.kötetét.

Értesitettem Pletnits őmgát,hogy az I.és II. kötetek utánnyomása iránt csak most fog intézkedés téteni.A III.és IV.kötetek elküldésére pedig Kottaun urat felhivtam.

II.A Széll József barátunk által szeptemberben küldött zemplénmegyei jegyzék alapján még csak szórványosan érkeznek be a válaszok.

III.Ha a Mikszáth Kálmán barátunk által küldött ujabb borsodmegyei jegyzéket visszakapom,intézkedni fogok az abban felsorolt 75 ur részére a III.és IV.kötetek megküldése iránt.

IV.Berzeviczy elnök urat,aki október 2-án este érkezik vissza Budapestre,felkértem,hogy mielőbb tüzze ki az Országos Tisza István-Emlékbizottság végrehajtó bizottságának ülését;akkor kellene érdemlegesen dönteni az I.és II.kötetnek hány példány ban utánnyomása kérdésében.

Fogadd régi,igaz nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest,1927.szeptember 23.

k. Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtiszt urnak

Küldje meg Gróf Tisza István Össz s Munkái III.k.-nek második kiadását és IV.K-t

Nagym.Jankovich Béla nyug.min.urnak

Rácalmás /fejér-m.

Ő exc.a törzselőfizetők jegyzékébe felveendő .a két kötet 16.80 P-vel utánvételezendő.

Budapest,1927.október 19.

k. Balogh
főtitkár

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

108 MAYNARD ROAD
NORTHAMPTON
MASS.

June 27, 1927.

Dear Dr. Balogh:

I want to thank you heartily for sending me the copy of the documents and correspondence of Count Tisza. I wish that it might be possible ultimately to have this material appear in English, French or German, so as to be more accessible to English and American readers.

With kindest regards,

Sincerely yours,

Harry Elmer Barnes

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

919
1927

Ad acta.
Balogh

Az Drsz. Tisza István-Emlékbiz.
könyvtarj. Albizottságának
Bzest.

Mult hó 27-én kelt 999 sz. szíves
értesítésükre van szerencsém
felkérni, hogy részemre a már
megjelent III. és IV. kötetet is
utánvét mellett megküldetni
szíveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Kajdacs 928 jan. 11.

Stankovánszky Tibor

999
1997

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

2999/ 1927.

Kottaun főtiszt urnak

Küldje meg alábbi cim alatt:

Herrn Prof Dr Gjuro Surmin Min.a.D.

Z a g r e b

Marovska-ulica 24

Gróf Tisza István Összes Munkái II.,III. /második kiadás/ és IV.kötetét póstán ajánlva.

Budapest,1928.január 13.

Dr Balogh

főtitkár

B 1 Csat. a II-köt.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

999/1927.sz.

Kottaun főtiszt urnak

Kérem,küldje meg méltóságos Sztankovánszky Tibor ~~János~~ földbirtokos urnak,Kajdacs,Tolna m. cimen Gróf Tisza István Ö.M.III.és IV.k.-t póstán,utánvéttel / 16 P 80 f /.

Budapest,1928.január 13.

k. Balogh

Ő titkár

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

[illegible]/1927.

Kottaun Főtiszt Urnak

Küldje meg gróf Tisza I.Ö.M.III.és IV.kötetét

Dr. H o l l ó Andor ügyvéd urnak

sátoraljaujhely

16.89 p utánvéttel és a nevezett urat,aki az I.és II. kötetet már korábban megszerezte,vegye fel az Ö.M.törzs-előfizetőinek jegyzékébe.

Budapest,1927.november 9.

k. Balogh

főtitkár.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtiszt urnak

Küldje meg,amennyiben ez még meg nem történt volna,Gróf Tisza István Összes Munkái III.és IV. kötetét

Fejér Elemér ny.főszolgabiró urnak,

IX.Lónyai-utca 11.cimen.

Budapest,1927.november 17.

exp. Balogh BT

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Igen tisztelt Barátom !

Szerencsém van tisztelettel közölni, hogy a Te nagybecsü buzgolkodásod folytán jelentkezett ujabb törzselőfizetőknek egyidejüleg küldettem meg gróf Tisza István Összes Munkái III.és IV.köteteit.Az I.kötet sokszorositása folyamatban van.A II. kötet később fog ujabb példányokban kiállittatni.Ezeket a példányokat annak idején fogom az illető törzselőfizető urak részére megküldetni.

Egyuttal tisztelettel mellékelem a Szabó József urnak szóló elnöki köszönő iratot,amely azzal jött vissza,hogy Miskolcon több hasonnevü ~~cim~~ van és közelebbi cim megjelelölését kérik.- Légy szives a köszönőiratot a cimzett urhoz ott rövid uton eljuttatni.- A többi urak, is, akiknek a gyüjtés körül érdemeik voltak,megkapták a köszönő iratot.

Régi,igaz nagyrabecsüléssel

Budapest,1927.október 13.

Kr. Balogh

Miknáth K. öruga

B/ Csat. Szabó és tön. levek

999
1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A M.Földhitelintézet Méltóságos Igazgatóságát

tisztelettel megkeresem,szivesked jék a " Gróf Tisza István összes Munkáinak III.kötetéből befolyt összegek " c.folyószámlára bevételezni az egyidejüleg megküldött

8 pengő 80 f. azaz nyolc pengő 80 fillért.

Ezt az összeget Balogh Jenő főtitkár fizeti be az Összes Munkák III.kötetének most megjelent II.kiadása egy kötött példányáért.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.julius 30.

dr Balogh

főtitkár

299
1997

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

1999/1927.sz.

Kottaun Nándor főtiszt urnak

Kérem tüntesse fel az illető kartoték lapokon és a p nztárkönyvben,hogy az alólirt főtitkár a Gróf Tisza István összes Munkái most megjelent második kiadása egy kötött példányáért törzselőfizetői ár fejében a M.Földhitelintézetbe

8 p 80 azaz nyolc pengő 80 fillért fizetett be.

Budapest,1927.julius 29.

K. Balogh

főtitkár

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

DEBRECEN Sz.kir. VÁROS TANÁCSÁTÓL.

12114/927 IV.

Az Országos Tisza István Emlékbizottság tek.E

Elnökségének,

BUDAPEST.

Magy. Tud.Akadémia.

Hivatkozással 1926.évi augusztus hóban kelt megkeresésére tisztelettel közöljük, hogy grf.Tisza István összes munkái I-III kötete a Közművelődési Könyvtárban 2. példányban megvan, ezért további rendelést nem eszközölhetünk annál is inkább, mert a Könyvtár igazgatósága a mü ezután mejelenendő köteteit már megrendelte.

Debrecen, 1927. julius hó 19.én.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS TANÁCSA

S. Nagy

polgármester.

SzMPR.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

B 99
7927

Győr-Moson8Pozsony közig. egyel. egyes. vármegyék alispánjától.

3259/1927.alp.sz.

Tárgy:Gróf Tisza István összes művei.

Országos Tisza István Emlékbizottság

Budapest.

Magy.Tud. Akadémia.

Fenti művek megrendelése tárgyában még a mult év augusztus havában kelt felhivásra sajnálattal értesitem a t. Emlékbizottságot,hogy könyvtár és anyagi fedezet hiányában a művet a törvényhatóság részére megrendelni nincs módom.

Győr,1927 augusztus 4.

ALISPÁNJA

alispán.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 7. SZÁM

A számjegyek alakja KÖVETEL egyenlegnél 1234567890 (álló)
A számjegyek alakja TARTOZIK egyenlegnél 1234567890 (dült)

Budapest, 1927 JULIUS 30

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Magyar Tudományos Akadémia
Budapest.

Van szerencsénk értesíteni, hogy alanti számlán a következő könyvelést eszközöltük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Régi egyenleg	Kelet		Fsz. szám	Érték	Terhére	Javára	Új egyenleg
8052 40	JUL30	BALOGH JENŐ FŐTITKÁR FIZETMÉNYE ÖSSZES MUNKÁK III KÖTETÉNEK II KIADÁS EGY KÖTÖTT PÉLDÁNYÁÉRT	7793	AUG 1		8 80	8061 20

A számla neve
MAGYAR TUD AKADÉMIA GR TISZA ISTVÁN ÖSSZ MUNKÁI III KÖTET BEFOLYT ÖSSZEGEK

B 1/2/2 37655. — Budapest, Athenaeum.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MARGÓ SZAB. 52978.

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 7. SZÁM

A számjegyek alakja KÖVETEL egyenlegnél 1234567890 (álló)
A számjegyek alakja TARTOZIK egyenlegnél 1234567890 (dült)

Budapest, 1927 JULIUS 30

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
BUDAPEST

Két példányban, de csak egyszeri érvénnyel elismerjük, hogy mai napon intézetünk pénztárába alanti összeg befizettetett, mely összeget az alanti folyószámla javára fogjuk írni.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET
FŐPÉNZTÁRA

Kelet		Fsz. szám	Érték	Terhére	Javára
JUL 30	BALOGH JENŐ FŐTITKÁR FIZETMÉNYE ÖSSZES MUNKÁK III KÖTETÉNEK II KIADÁS EGY KÖTÖTT PÉLDÁNYÁÉRT 793 AUG 1				8 80

A számla neve

MAGYAR TUD AKADÉMIA GR TISZ
ISTVÁN ÖSSZ MUNKÁI III KÖTET

BEFOLYT ÖSSZEGEK

E 3. 37658. — Budapest, Athenaeum.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MARGÓ SZAB. 52978

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 7. SZÁM

A számjegyek alakja KÖVETEL egyenlegnél 1234567890 (álló)
A számjegyek alakja TARTOZIK egyenlegnél 1234567890 (dült)

Budapest, 1927 JULIUS 30

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
BUDAPEST

Két példányban, de csak egyszeri érvénnyel elismerjük, hogy mai napon intézetünk pénztárába alanti összeg befizettetett, mely összeget az alanti folyószámla javára fogjuk írni.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET
FŐPÉNZTÁRA

Kelet		Fsz. szám	Érték	Terhére	Javára
JUL 30	BALOGH JENŐ FŐTITKÁR FIZETMÉNYE ÖSSZES MUNKÁK III KÖTETÉNEK II KIADÁS EGY KÖTÖTT PÉLDÁNYÁÉRT 793	AUG 1			8 80

A számla neve

MAGYAR TUD AKADÉMIA GR TISZ ISTVÁN ÖSSZ MUNKAI III KÖTET
BEFOLYT ÖSSZEGEK

E 2. 37658. — Budapest, Athenaeum.

MÁRGÓ SZAB. 52978.

Igen tisztelt Barátom !

A M.Tud.Akadémia néhány hó előtt megküldte gróf Tisza István levelezésének eddig megjelent köteteit néhány külföldi tudósnak, akik a legujabbkori történelemmel, különösen pedig a sokat tárgyalt háborus felelősség kérdésével foglalkoznak.

Ezek közül Miss Edith Durham most érkezett levelében megköszönte az őt is nagyon érdeklő küldeményt és kifejezte azt a reményt, hogy a kiadványnak legalább egy része angol nyelven is közzé fog tétetni.

Miss Durham, aki mint ismeretes különösen a szerajevoi gyilkosság és a háborus felelősség kérdésében Scotus Viatorral élénk polémiát folytatott, és e tárgyban nagyobb irodalmi tevékenységet is fejtett ki, köszönő levelét a következő mondattal végzi:

"We see every day increasingly how bad are the results of the frontiers drawn ignorantly and caremlessly after the war. Especially in those districts where civilised people have been place under the domination of uncivilised. In this respect Hungary has been made to suffer cruelly".

Hevenyészett forditásban ezt igy adnám vissza:

"Napról-napra mindjobban látjuk azt,hogy a háboru után tudatlanul és gondatlanul megvont országhatároknak minő kedvezőtlen következményei vannak különösen azokban az országokban és országrészekben,ahol a müvelt népet a civilizálatlan nép uralma alá helyezték. Ebben a tekintetben Magyarországnak kegyetlenül kellett szanvednie."

Angol irónőnek ez a beismerése minden esetre érdekelheti a magyar közvéleményt,de azt hiszem,hogy a közlésnél a levéliró nevét,minthogy a közlésre nem adott felhatalmazást,el kellene hallgatni.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.augusztus 2.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

1927
244

főtitkár.

Nagyságos Dr. T ó t h / László urnak
Veki József utca
B u d a p e s t

TISZTI KASZINO BORSODNÁDASD

Borsodnádasd, 1927 május 26-án

A Magyar Tudományos Akadémia

Országos Tisza István Emlék Bizottság

Könyvterjesztő Bizottságának

Budapest

Hivatkozással f. hó 12-én kelt 400/1927 sz, b. soraikra, tisztelettel értesitjük a t. Cimet, hogy a Gróf Tisza István összes müvei II. és III, kötetét posta utján átvettük és hogy a mai napon befizető lapon 16 pengő 80 fillért t. Cimnek beküldtünk.

Egyuttal kérjük a t. Cimet, sziveskedjék fenti münek I. kötetét is kötött állapotban részünkre beszerezni és megküldeni, mivel addig a többi köteteknek megküldését nem kivánjuk.

Teljes tisztelettel :

NÁDASD GYÁRI TISZTI CASINO 1893

999

1928

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Portorose Villa S. Lorenzo 1927 V/23.

Az

Országos Tisza István Emlékbizottságnak

Budapest

Csodálatos dolog, hogy az idei állapotkoz hasonló körülmények minden egyes Tisza kötet megjelenésekor akadályozták meg azt, hogy annak kiztokába jussak, belett törzselőfizetőnek tudom is tekintem magamat. Kérem tehát az összes köteteket számomra eltenni, mert azokért el fogok küldeni az akadémiába is legott megfizetni a kijáró összeget. Most ez lehetetlen, mert egészségi okokból még néhány hétig itt maradok, közben családom kiköltözik Mátyásföldre, ny hogy csak összel valamikor octoberben kerülök ismét rendezett viszonyok közé Budapesten.

Addig is kérem velem lev. lapon ide közölni, hány kötet, pontosan hol, kitől, mely időben vehető át a pénz lefizetése mellett. Megbízható módon számon fogom az ügyet tartani is rendbe hozni annak idején.

Berzeviczy Ő Nagymiltóságának kérem őszinte nagyrakecsülésemet is mély tisztelettemet megjelentem.

Hazafias üdvözlettel

[illegible] gyfe

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Dr. Strasser József

Budapest, 1927. junius 22.

Nagyméltóságú Főtitkár Ur !

Távollétem folytán csak most kapom Kegyelmes Uram nagybecsü levelét. Midőn a kegyesen rendelkezésemre bocsátott könyvért szives köszönetet rondok, intézkedni fogok, hogy e kivánt példányt Kegyelmes Urammak visszaküldjem. A Neues Wiener Journal a negyedik kötettel is két izben foglalkozott.

Fogadja, Kegyelmes Uram, hálás köszönetem mellett mély tiszteletem kifejezését mellyel maradok, Kegyelmes Uram

őszinte tisztelője

Strasser

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

T.

Országos TISZA ISTVÁN Emlékbizottságnak

B U D A P E S T .

Magy. Tud. Akadémia.

Hivatkozással a hozzám juttatott nagybecsü felhivására és az annak kapcsán küldött " Tájékoztató "-ra, van szerencsém bejelenteni, hogy " GRÓF TISZA ISTVÁN ÖSSZES MUNKÁI "-t megszerezni óhajtom, mi végből kérem, sziveskedjék személyemet az előfizetők sorába beiktatni és az eddig megjelent I-III kötetet - á 8 pengő - összesen 24 pengő árban cimemre pósta utánvéttel megküldeni.

Budapest 1927 junius 1.
I. zsámbéki utcza 3.

Kiváló tisztelettel:

Gy. Győrky Gyula

m. kir. bányaügyi főtanácsos,
ny. közp. bányaigazgató.

999
1928

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

999/1927. Kottaun Főtiszt Urnak

Kérem, küldje meg Eckhart Ferenc l.t. urnak Wien, Minoritenplatz 1. cim alatt ajánlva Szentpétery: Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke c.m.I., és gróf Tisza István Ö.M. IIIé k. 2.kiád.és IV.kötetét.

Ezenfelül megküldendő gr.Tisza I.Ö.M.III.kötetének 2.kiadása és a IV.k. kötve /csak ez utóbbi IV.k. kötve/ méltóságos gróf Tisza Lajos urnak Kocsord, Szatmár-m.

Küldje meg továbbá az összes Munkák III.és IV.kötetét utánvéttel Szeszlér Ödön nyug.min.kk o.tan.urnak, Sátoraljaujhely. - A nevezett felveendő a törzselőfizetők jegyzékébe.

Megjegyzem, hogy amig a III.kötet 1.kiadásából vannak példányok, az uj törzselőfizetők részére az élső kiadás példányait kell majd megküldeni.

Budapest, 1927.október 3.

k. Balogh

főtitkár

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kriegsarchiv
Wien, VII/2 Stiftgasse 2

Ka. 2226/1926

An

das Präsidium der königlich ungarischen
Akademie der W i s s e n s c h a f t e n
in
Budapest.

Wien, am 18. Mai 1927.

Die Direktion des österreichischen Kriegsarchivs erlaubt sich, den ihr übersendeten dritten Band des Werkes:

Gróf Tisza István összes Munkai

mit der gleichen Post in der Annahme zurückzusenden, daß die Übersendung irrtümlich erfolgt ist, da ein Exemplar bereits eingelangt ist.

Der eben erschienene 4. Band ist der Direktion des Kriegsarchivs noch nicht zugekommen, es liegt also wohl eine Verwechslung vor. Ebenso beruht das hiesige Schreiben vom 3. März auf einem Irrtume.

Die Direktion des österr. Kriegsarchivs bittet daher um die sehr gefällige Uberlassung eines Exemplares des 4. Bandes des Tiszawerkes, wofür sie neuerlich zu größtem Danke verbunden wäre.

Der Direktor:

Glaise

999

1927

Megküldettem.

Ad acta.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

HISTORISCHES SEMINAR
a.d.UNIVERSITÄT WIEN

Wien, 18. Juni 1927.

An den Generalsekretär
der Ungarischen Akademie der Wissenschaften.

BUDAPEST.

Für die unsern Wünschen so entgegenkommende Übersendung der Bände II-IV der Gesamten Werke des Grafen Stefan Tisza, die das Quellenmaterial des Historischen Seminars zur Zeitgeschichte in so wichtiger Hinsicht ergänzt, und die darin betätigte hochherzige und hilfsbereite Gesinnung der Ungarischen Akademie spreche ich für die Direktion des Seminars meinen ergebensten Dank aus.

Hof. Dr. Heinrich Srbik
Vorstand des hister. Seminars
der Universität in Wien

999

1927

Ad acta.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Gr. Tisza Kálmán mundai IV. kötetét a mai

napon a M. Tud. Akad. Jótékonyi hivatá-

látol átvettem.

Post gez. VII/1. D. Horyszkai

999
1898

Ad acta.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

d. a

Tisztelt Méltóságos Uram !

Szerencsénk van tisztelettel közölni, hogy gróf Tisza István Összes Munkái 4.sorozat, Levelek c. gyüjteményből a II-IV.kötetet Méltóságod kívánságára utánvéttel a 8 pengő/80 fillér kézbesitési dijjal/ megküldettük.

A Levelek I.kötete csak később fog megjelenni. A tanulmányoknak I.kötete pedig már elfogyott és az utánnyomás fránt most történt intézkedés.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. junius 30.

az Orsz.Tisza István Emlékbizottság Könyvterjesztő Bizottsága.

Méltóságos

G y ü r k y Gyula bányaügyi főtanácsos,

nyug.bányaigazgató urnak

B u d a p e s t

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos

M é h á l y i Zoltán

urnak B u d a p e s t

Nagybecsü levele alapján szerencsénk volt gróf Tisza István Összes Munkái 4.sorozat,Levelek eddig megjelent II-IV.kötetét Méltóságodnak megküldetni.

A Levelek I.kötete,amelyben számos, az elszakitott területen lakó,hozzátartozóknál található levelek még később fognak felvétetni, csak később fog közzététetni.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.junius 30.

az Országos Tisza István
Emlékbizottság Könyvterjesztő Bizottsága.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 1927. junius 14.
IX., Üllői ut 19. Telefon: J. 369-16.

Kegyelmes uram !

Folyó hó 10.-i 777/1927 számu nagybecsü soraidat hálásan köszönöm és egyuttal szivélyesen értesitelek, hogy a Hoover war library pontos szállitási cimét időközben a Grill könyvkereskedésnek adtam át és azt nagybecsü tudomásodra fogom hozni jövőbeni esetleges könyvküldemények megejtése céljából.

Fogadd Kegyelmes uram régi igaz tiszteletem kifejezését.

Őszinte hived

/Bessenyey Ferencz/

Nagyméltóságu

Dr. Balogh Jenő/v.b.t.t.m.kir.tud.Akadémia főtitkárának/ urnak,

Budapest

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1927

Gr. F. T. ö. m. IV. kötete
megküldetett a Hoover War
Library nek. Ad acta.

Balogh

a

999/1927.sz.

Igen tisztelt Barátom !

I. Szerencsém van tisztelettel közölni,hogy Gróf Tisza István összes munkáinak IV.kötete megjelent,minélfogva a Magyar Földhitelintézet megkeresésem alapján Loro II/Ku 7274,sz. értesitése szerint " Gróf Tisza István összes munkái IV.kötetéért befolyt összegek " c.folyószámlát nyitott és erre első tételül bevételezett 17 pengő 60 fillért,amely összeget a később átveendő két kötött példány törzselőfizetői ára fejében április 29-én én fizettem le.

II. Egyuttal szerencsém van megemliteni,hogy Kottaun főtiszt a Loro II/Ku 7273.sz.értesités szerint április 29-én a III.kötetből befolyt összegek c.folyószámla javára P 561.60,azaz ötszázhatvanegy pengő 60 fillért fizetett be.

A III.kötetből még kb.28 példány áll rendelkezésre. A visszaérkezett példányoknak ujabb elküldése ,illetőleg nehány nap mulva ,amikor a III.kötet uj levonata megjelenik,a további terjesztés megkezdhető volna.

III.Mihelyt a IV.kötetből kötött példányokat kapok, lesz szerencsém egy kötött tiszteletpéldányt Akadémiánk hálás köszönetének kifejezéseképen magánkönyvtárad részére nyomtatvány gyanánt megküldeni.

Fogadd kiváló tiszteletem kifejezését.

Budapest,1927.május 2.

k. Balogh

Fejérvár
Jurány

999
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ad 999/1927.sz.

Igen tisztelt Barátom !

F.évi május hó 27-én 500/26,8.sz.b.leveled alapján az Emlékbizottság nevében intézkedtem az iránt,hogy Gróf Tisza István Összes Munkáinak I-IV.kötete és pedig a III.kötet a most megjelent második kiadásban a nm.igazságügyminiszterium könyvtára számára megküldessék.

A kötetek törzselőfizetői vételárát légy szives annak idején a M.Földhitelintézethez a " Gróf Tisza István Összes Munkái IV.kötetéért befolyt összegek " c.külön folyószámlára átutalni.

Régi,igaz nagyrabecsüléssel

Budapest,1927.junius 11.

tisztelő hived

Kr. Balogh

Tértj Gy.ő. cvc

Gy.ü. minisztérium

999
1928

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A m. kir. igazságügyminisztertől.

T. 500/268. szám.

Berzeviczy Albert elnök ur Ő Nagyméltósága szives volt a figyelmemet felhivni arra, hogy Gróf Tisza István összes müveit törzselőfizetők közvetlenül a t. Emlékbizottság utján is megkaphatják.

Az igazságügyminisztérium könyvtára az emlitett gyüjtemény eddig megjelent négy kötetét könyvkereskedői uton már megszerezte, s ezért azt kérem, hogy amennyiben ennek nincs akadálya, méltóztassék ennek a példánynak a kiegészitéséhez szükséges ezután megjelenő köteteket az igazságügyminisztérium könyvtárának mint törzselőfizetőnek megküldeni.

Ha a meglévő példánynak ily módon kiegészitése lehetséges, a könyvtár számára egy további teljes példányt is megrendelek. Az eddigi kötetek törzselőfizetői vételárát szállitásuk után fogom utalványozni.

Budapest, 1927. évi május hó 27-én.

A miniszter rendeletéből:

kir. kuriai tanácselnök,
osztályfőnök.

Az Országos Tisza István Emlékbizottságnak

BUDAPEST.

V., Akadémia u. 2.

999
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Ad 999/1927.sz.

Kottaun főtiszt urnak

I.Róth Hugó kolozsvári ügyvéd ur Gróf Tisza István Összes Munkái két.kötetének törzselőfizetői dija fejében 16 P 80 f-t fizetett be a M.Földhitelintézethez.

Tudomásom szerint Főtiszt Ur az Összes Munkák IV.kötetének egy füzött példányát már megküldte a nevezett urnak Gróf Tisza Lajos ur cimére Kocsordra.Kérem most küldje meg a III.kötet füzött példányát ugyancsak mélt. Gróf Tisza Lajos urnak Kocsordra.A belső lapra elhelyezendő egy szelet papiron :Dr. Róth Hugó kolozsvári ügyvéd ur részére.

II.A nm.igazságügyminiszterium könyvtára ,amely könyvárusi uton már megszerezte az Összes Munkák első négy kötetét,kiegészitőleg egy további teljes példányt rendelt meg.

Kérem,vegye előjegyzésbe,hogy a III.kötete 2. kiadásának megjelenése után ,amely a napokban fog megtörténni,Cserivel megküldendő az I-IV.kötet füzött

példányban a nm.igaztásügyminiszterium köhyvtára részére nagyméltóDr.Térfy Gyula kuriai tanácselnök ur nevére. A kötetekhez 32 pengőről kiállitott számla lesz csatolandó,de a köteteket a könyvtárba ez összeg átutalása előtt is kézbesittetni kell.

A törsselőfizetői vételár utalványozása iránt Térfy ő exc.intézkedni fog.Az igazságügyminiszterium könyvtára az Összes Munkák V.és következő kötetái törzselőfizetője gyanánt jelentkezik és a később megjelenő köteteket a könyvtárnak megjelenés után kötetenként 8 pengőért meg kell majd küldeni.

Budapest,1927.junius 10.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

k. Balogh

főtitkár

999
1927.

Igen tisztelt Barátom !

Róth Hugó kolozsvári ügyvéd ur most Gróf Bethlen László barátunkra hivatkozással közli, hogy halhatatlan emlékezetü fivéred Összes Munkáinak előfizetői dija fejében p 16.80-t fizetett be a M.Földhitelintézethez.

Most vett becses leveledből látom, hogy a IV.kötetnek egy füzött példányát már megkaptad a nevezett ur részére. Minthogy azonban ő két kötet árát fizette be, szerencsém van közölni, hogy a III.kötet füzött példányának cimed alatt elküldése iránt is intézkedtem.

A kötet kézhezvétele után Gróf Bethlen László barátunk lesz szives azt a nevezett ügyvéd urhoz alkalmilag eljuttatni. Az elszakitott területre ugyanis kiadványaink nem szoktak megérkezni, azoknak póstán elküldését tehát mellőzni kell.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel

Budapest, 1927. május 16.

tisztelő barátod

k. Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ant
Ag

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET
BUDAPEST. V., BÁLVÁNY-UTCA 7. SZÁM

CHEQUE- ÉS CLEARINGSZÁMLA A M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁRNÁL: 16117. SZÁM
GIRÓSZÁMLA A MAGYAR NEMZETI BANKNÁL
SÜRGÖNYCÍM: HUMUS BUDAPEST

B

A

Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Loro II/Ku.7274.

Budapest, 1927. április 29.

" Gróf Tisza István összes munkái IV. kötetéért befolyt összegek."

Hivatkozással a t. Akadémia f. hó 29.-én Ad 999/1927. szám alatt kelt becses megkeresésére van szerencsénk tisztelettel értesiteni, hogy a t. Akadémia részére a fenti cimen uj folyószámlát nyitottunk és tudomásulvettük, hogy a fenti számlára Kottaun Nándor úr és egyes törzselőfizetők fognak közvetlenül, illetőleg póstatakarékpénztár utján befizetéseket teljesiteni.

Egyuttal közöljük, hogy elismertük a t. Akadémia fenti cimü folyószámláját a Balogh Jenő főtitkár ur Öexcellentiája által, a saját részére átveendő IV. kötet két kötött példányának törzselőfizetői ára fejében ma lefizetett P 17.60 f-rel folyó hó 30.-i értékkel.

Teljes tisztelettel
MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

999/1927

Magyar Tudományos Akadémiának

B u d a p e s t .

Loro II/Ku.7274.

Budapest, 1927. április 29.

" Gróf Tisza István összes munkái IV. kötetéért befolyt összegek."

Hivatkozással a t. Akadémia f. hó 29.-én

Ad 999/1927. szám alatt kelt becses megkeresésére van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy Akadémia részére a fenti cimen uj folyószámlát nyitottunk és tudomásulvettük, hogy a fenti számlára Kottaun Nándor ur és egyes törzselőfizetők fognak közvetlenül, illetőleg pótatakarékpénztár utján befizetéseket teljesíteni.

Egyuttal közöljük, hogy elismertük a t. Akadémia fenti cimü folyószámláját a Balogh Jenő főtitkár ur Öexcellentiája által, a saját részére átveendő IV. kötet két kötött példányának törzselőfizetői ára fejében ma lefizetett P 17.60 f-rel

foly ó hó 30.-i értékkel.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Loro II/Ku.7273. Budapest, 1927. április 29.

A

Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

"Gróf Tisza István összes munkái III.kötetéből befolyt összegek." Van szerencsénk értesíteni, hogy a t. Akadémia fentrovatolt folyószámláját a t.Akadémia Könyvkiadó hivatala által ma lefizetett

P 561.60 f-rel

folyó hó 30.-i értékkel elismertük, ~~ellenben~~

értékkel megterheltük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

1926. XII. 3000 — "Pátria" r.-t., Budapest — 265234

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

999/1927.

Igen tisztelt Barátom ! Veszprém

Hálásan megemlékezve eddigi sokszoros fáradozásaidról, tiszteletpéldányul magánkönyvtárad részére szerencsém van tisztelettel megküldeni gróf Tisza István Összes Munkáinak most megjelent IV. kötetét.

Meleg köszönettel venném, ha szives volnál arról a

hasábjain ismertetést irni. Megjegyezni bátorkodom, hogy a kötetnek könyvárusi terjesztése f. évi május hó 11-én fog megindulni.

K. Balogh

1) Földes Béla r. t.

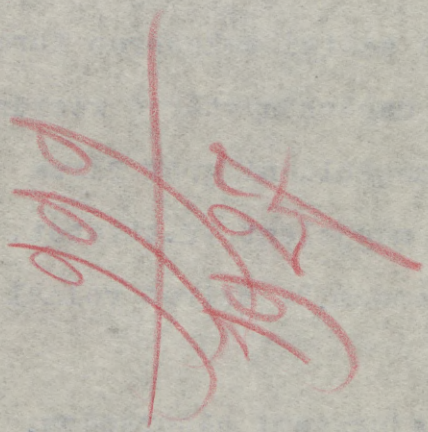

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Hajdúvármegye alispánjától.

3372-1927.sz.

Országos Tisza István emlékbizottságnak

Budapest

Magyar tudományos akadémia.

A Gróf Tisza István összes munkái évenként megjelenő köteteinek megvétele ügyében mult évi augusztus havában kelt és hozzám f. évi március hó 22-én érkezett megkeresésre hivatkozással tisztelettel értesitem, hogy mielőtt eme kérést törvényhatóságom közgyülése elé terjeszteném, szükséges annak ismerete, hogy a kiadni szándékolt munkák milyen időközönként jelennek meg és azoknak egy-egy kötetei milyen összegekbe kerülnek. Szükségem lenne továbbá annak ismeretére is, hogy a törzselőfizetők sorába való belépés milyen kötelezettségekkel jár vármegyémre.

Felkérem ezért, hogy jentiekre vonatkozólag pótlólag értesiteni szíveskedjék.

Debrecen, 1927. május 6.

alispán.h.

992
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

3372-1927.

Országos Tisza István emlék
bizottságnak Budapest.
Magyar tudományos akadémia.

999/27

Méltóságos Alispán Ur ! Elk. V/18.

A 3372.sz.becses levélben felvetett kérdésre szerencsénk van tisztelettel közölni,hogy eddig Gróf Tisza István Összes Munkáinak I-IV.kötetei jelentek meg és azok törzselőfizetői kedvezményes ára kötetenként 8-8 pengő.

A mult év augusztusában szétküldött Tájékoztató szerint az van tervbe véve,hogy évenként egy-egy kötet fog megjelenni és azoknak kedvezményes törzselőfizetői ára 8 pengő lesz.

Amennyiben a vármegyei könyvtárnak nem állana módjában ezt a kiadványt törzselőfizetői áron megszerezni ,azt a M.Tud.Akadémia tekintettel azokra a szoros kapcsolatokra,amelyek Gróf Tisza Istvánt, az Akadémia nagynevü tiszteleti tagját Hajduvármegyéhez füzték,a megye könyvtára részére tiszteletpéldányul fogja megküldeni.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.május 17.

Az OrszágosTisza István-Emlékbizottság Könyvterjesztő Bizottsága

K. Balogh

Hajdumegyei Alispánja

999/1951

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

999/1927.

Igen tisztelt Barátom !!

Szerencsém van szives ismertetés végett tisztelettel megküldeni Gróf Tisza István Összes Munkái IV.kötetét, amelyről a napilapokban közzétehető cikket ugy gondolom f.évi május 11-én, szerdán vagy 15-én /vasárnap/ volnának kinyomathatók.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.április 27.

k. Balogh

Szász Károly
Császár Elemér
Tóth László
Kenedy Géza
Bészi József
} őmgaik

Recenziós tiszteletpéldá-
nyok

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

999/1927.sz.

Kottaun főtiszt urnak

Mihelyt a vidéki törzselőfizetők példányai szétküldettek, Gróf Tisza István Összes Munkáinak IV.kötete tiszteletpéldány gyanánt megküldendő lesz a következő uraknak, illetőleg könyvtáraknak:

Archiv der Deutschen Allgemeinen Zeitung, Berlin SW 48
Wilhelmstrasse 30-31.

Bibliothek des Staatsarchiv, Wien

Hoover War Library /Amerika/

Mr Howard Meredith Ehrmenn, Istructor in European History, Yale University, New Haven U.S.A.

Alexander Tóth, 218 Pearl Street Lancaster Pa U.S.A.

Végül a mellékelt iven felsoroltaknak.

Budapest, 1927.május 23.

k. Balogh

főtitkár

B/ Csat. iv.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁR

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtiszt urnak

999/1927.sz.

I.Küldje meg Gróf Tisza István összes Munkái II.,III.,IV.kötetét Hedry Lórinc főispán urnak,Eger, de nem utánvéttel, hanem 24 pengő 80 fillérről kiállitott számlával,amelynek alapján a főispán ur a kötetek árát főtiszt urnak átutalhatja.

II.Szintén a II.,III.,IV.kötetek megküldendők Nagyságos Dr. Fejes János ügyvéd urnak,Siklós és Mélt.Tóth Henrik nyug.miniszter urnak,a Kaszinó igazgatójának, Szekszárd.

III. Kérem Főtiszt Urat,hogy a vidéki törzselőfizetőknek szóló példányok cimzését és boritékolását ugy készitse elő,hogy junius 1-től kezdődőleg ismét naponként száz-száz példány legyen póstára adható.

Budapest,1927.május 23.

k. Baloghk

főtitkár

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Ad 999/27

Kottaun Főtiszt Urnak

A Debreceni Kereskedő Társulat /Debrecen, Ferenc József-út 8/ 24 pengő 80 fillért fizetett be Akadémiánk javára postatakarékpénztári számlara.

Kérem, vegye fel ezt az összeget a mellékelt csekklap alapján, esetleg más hasonló összeggel együtt és számolja el a gróf Tisza István Összes Munkáiról vezetett számadásokban.

Budapest, 1927. június 22.

kr Balogh

f!titkár.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR

☞ Felszólamlásoknál – késedelem elkerülése végett – kérjük a csekkszámla számának szives közlését. ☜

P. Tp. Ny.-sz. 103.
Tévedések fentartásával

Számlakivonat.

Az 1889. évi XXXIV. t.-c. 10. §-a alapján bélyegmentes.

	Betétek és jóváírások	Jutalékköteles megterhelések	Jutalékmentes megterhelések	Fennálló követelés
				194,70
Csekkszámla sz.				
Számla kivonat sz. 46.268/17.	24,80			219,50

1927 jún. 14.

Jelmagyarázat:

PU = postautalvány
FPT = főpénztár
KLG = kliring
FU = fizetési utalvány
GIR = giró
LM = leszámoló
DIJ = kezelési dij és postadij
NYD = nyomtatványok dija
ÉRV = érvénytelen utalvány
ÁTK = átkönyvelés, helyesbités

Számlakivonatainkat „Burroughs“ Spezial könyvelőgépen készitjük.

Megr. 1927. III. 26-án. 600.000 db 986/eln. sz. r.

73571 Fővárosi nyomda rt

999

1887

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

LEVELEZŐ-LAP.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Az Országos Tisza István Emlékbizottságnak

Budapest,

V., Akadémia-utca 2.

Budapest 1927. május hóban.

Megrendelem:

Gróf Tisza István Összes Munkáinak ~~III.~~ Öthes addig megjelent kötetét.
IV. sorozat levelek Budapest 1926.
postaköltséggel együtt 8 pengő 80 fillérért.

A munka cimemre Mihályi Zoltán Hold utcza 21 fz. bármely napon a délelőtti szilban kézbesíthető küldendő.

Egyuttal kérem Gróf Tisza István Összes Munkáinak IV. kötetét is a törzselőfizetők részére megállapitott 8 pengő kedvezményes áron a fenti kötettel együtt részemre megküldeni.

Mihályi

LEVELEZŐ-LAP.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

633/1895

Az Országos Tisza István Emlékbizottságnak

Budapest,

V., Akadémia-utca 2.

Budapest 1927. május hóban.

Megrendelem:

Gróf Tisza István Összes Munkáinak III. kötetét IV. sorozat levelek Budapest 1926.

postaköltséggel együtt 8 pengő 80 fillérért.

A munka címemre Kálmán Henrik,

V. Vilmos császár út 32. küldendő.

Egyuttal kérem Gróf Tisza István Összes Munkáinak IV. kötetét is a törzselőfizetők részére megállapított 8 pengő kedvezményes áron a fenti kötettel együtt részemre megküldeni.

Bpest, Lovrjag u 11, 927 x/4.

Van szerencsém Szivos sorokra válaszképen bejelentem, hogy kénséggel csatlakozom a „Gróf Tisza István összes munci" törzs-előfizetőihez.

U'gy a III ik mint a IV ik kötetre kérem előjegyzésemet.

Kiváló tisztelettel
Fejérkluméz
gyönyhatány

Pest 2 A. 3 M.
28 a 26 Hes 7 29

Feladó neve és lakása:

LEVELEZŐ-LAP

MAGYARORSZÁG 4 FILLÉR 4

Országos Tisza István

emlékbizottság

Budapest

Magy. Tud. Akadémia

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

M. kir. állami nyomda. Budapest, 1927.

~~Budapest 1927. május hóban.~~

Megrendelem:

Gróf Tisza István Összes Munkáinak III. kötetét IV. sorozat levelek Budapest 1926.

postaköltséggel együtt 8 pengő 80 fillérért.

A munka címemre Budapest, VI. Andrássy-út. 86. III. 15. hazatérésem, vagyis 1927. szeptember 20. után (kérbesítés után) küldendő.

Egyuttal kérem Gróf Tisza István Összes Munkáinak IV. kötetét is a törzselőfizetők részére megállapitott 8 pengő kedvezményes áron a fenti kötettel együtt részémre megküldeni.

Dr. Moravcsik Gyula

Roma, 1927. május 31.

LEVELEZŐ-LAP.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Az Országos Tisza István Emlékbizottságnak

Budapest,

V., Akadémia-utca 2.

Kérem, hogy Jánossy Gyula bikéscsa-
bai rendőrfőtanácsost a Tisza István
öltes műveti előfizetői köre beiktat-
ni szíveskedjék. Eddig a Tisza évkönyvek
1922–25 évfolyamát sas öltes munkál
3 kötetét vásárolta meg. Szíveskedjék
tehát intézkedni, hogy a kontinuációt
kedvezményesen annak idején
megkapja. Tiszteletet, szíveskedjék

Szeged 927 IV/28

Dr Szalay József
szerkesztő tőkapitány

Feladó neve és lakása: H. Szalay I. Szeged

LEVELEZŐ-LAP

MAGYARORSZÁG
FILLER

SZEGED
1 APR. 28. 15
1 Ah

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A magyar tud.
Akademia
tekintetes könyvkiadó hivatal.
Budapest
V Akademia

M. kir. állami nyomda. Budapest, 1927.

Kegyelmes Uram!

Nagyon köszönöm kedves levelét, és a részünkre félretett könyveket – remélem személyesen is nemsokára megtehetem, mert ha semmi közbe nem jön 10-e körül felmegyek két három hétre. Nagyon

szerettem volna 31-n ott lenni,
de útlevél és egyéb nehézségek miatt
sajnos lehetetlen.

Jóakaratát mégegyszer
hálásan köszönve szívből üdvözli

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Sándorhuna

Mezőkapus, 1927 okt. 27.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Igen tisztelt Barátom !

I.Beöthy László barátunk még novemberben elkérte tőlem a magyar,német,osztrák és olasz napilapokban és folyóiratokban megjelent és halhatatlan emlékezetü fivéred munkáit ismertető cikkeket.Laci mindent nagyon alaposan és ennélfogva hosszabb ideig tanulmányoz,ez lehetett az oka,hogy a nagyobb terjedelmü cikkeket csak most tudtam tőle visszaszerezni és igy azokat Neked el nem küldhettem.

Nagyon örvendek,hogy módomban lesz a cikkeket itt átadni és ez alkalommal az összes munkákra vonatkozó több ujabb fejleményről behatóan tájékoztathatlak és egyuttal átadhatom a IV.kötetnek már kinyomatott 16 első ivét,amelyben sok levél,különösen fog Téged érdekelni.

Kérlek,légy szives majd felérkezted után T.35-26 sz.alatt d.e.9-2 között megtelefonáltatni, hol kereshetlek fel,mert az Akadémia lépcsője nagyon kényelmetlen,magánlakásomon pedig /I.Ménesiut 35.

földszint/ sokféle lekötöttségem miatt ritkán vagyok található.

II.Nagy köszönettel fogom venni a deákkori leveleket,mert a Levelek I.kötetének kézirata még több kiegészitésre szorul és azért nem kivántam azt eddig nyomdába adni.

III.Egyik kiváló történettudósunk,Angyal Dávid,az egyetem ny.r.tanára és a M.Tud.Akadémia rendes tagja,a Történelmi Társulat megbizásából most rendezi sajtó alá néhai Ghyczy Kálmánnak hátra naplószerü feljegyzéseit,amelyeket teljes szövegükben megtaláltak.Ghyczy Kálmánnak hátrahagyott iratai között megvannak azoknak a leveleknek kéziratos fogalmazványai is,amelyeket Ghyczy tisztelt urad atyád ő excellenciájához intézett.Angyal Dávid most azt kéri,hogyha Ghyczy Kálmánnak elküldött levelei megvolnának a kocsordi iratok között ,nagy hálával venné,ha megengednéd,hogy azokat lemásoltathassa és történelmi munkájában kinyomathassa.

Az eredeti leveleket természetesen néhány nap alatt visszaadná.-Amennyiben a kocsordi iratok átvizsgálása nem járna nagyobb fáradsággal, ám ón

is hálás köszönettel venném,ha e tárgyban szives volnál annak idején esetleg két-három sorban hirt adni.

gr. Tisza Lajos öcsa

korásnink jövő hónapban létre
jön, küldi legjobb üdvözleteit
őszintén tisztelő hived:

Tiszadaja.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kocsord, 927 II/4.

Igen tisztelt Barátom!

Úgy tervertem, hogy az Ország-
ház megnyitásakor felme-
gyek Bp.-re és akkor szemé-
lyesen köszönöm -I/2.-iki szíves
soraid; kisebb gyengélkedés
miatt azomban egyelőre le-
kellett tennem az utazásról,
tehát csak levélben válaszol-
hatok. I. Azt hiszem márci-
us folyamán fogok fel utaz-
ni és akkor elhozom Neked
a diákkori leveleket és át.

veszem Töled a hírlapi cikkeket.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

II ami a Ghyczy Kálmán itt levő leveleit illeti: Apám régi iratai sok se voltak el rendezve, a kommunizmuskor pedig mindenféle helyekre el dugdostam azokat, ugy hogy most nagy rendetlenségben vannak és több időbe kerülne azokból a netalán itt levő Ghyczy leveleket kikeresni. Azomban ha csak lehet, márciusi felmenetelemig át nézem az iratokat és ha találok Ghyczy leveleket, fel viszem azokat.

III. Egy Palatinus József nevű zerkesztő Győrből azon kéréssel fordult hozzám, hogy az év folyamán a M. kir. egyetemi nyomdánál megjelenendő genealógiai műve számára küldjek neki adatokat a Tisza családról. Persze előfizetési ivet is mellékelt. Nagyon lekötelezné, ha lennél oly szives velem tudatni, hogy mit tudsz az illetőről; komoly ember-e, kinek elküldhetem az adatokat és esetleg előfizethetek művére?

Remélve nem haragszol, hogy e kéréssel alkalmatlankodom Neked és most tanról el maradt személyes talál-

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kocsord, 926 VII/27.

Igen tisztelt Barátom!

Nagy köszönettel vettem ugy kedves soraidat, mint a tisztelet példány meg-küldését, melyet két napja hozott meg a posta és mely több szempontból is, igen becses rám nézve.

Nem tudom az őszszel is fog-e megjelenni Tisza

évkönyv. Ha igen, kérlek
légy oly igen kegyes érte-
siteni, nem vehetne é
be abba a szerkesztő birott-
ság egy egész rövid cikket
egy pár éve megjelent Hol-
land könyvből, melyben
az írónak boldogult István
bátyámmal való talál-
kozása van leírva. Az
illető rész forditását a szük-
séges magyarázattal meg-
irná az a fiatal papunk,
ki nekem is leforditotta
azt ezelőtt pár hónappal.
Én is szivesen gondolok
vissza a Kölcsey ünnepen
való találkozásunkra,
csak mindig nagy sajná-
lattal arra hogy nem lát-
hattalak akkor itt nálam
vendégül.

Hálás köszönetem ismét-
lése mellett maradok
őszintén tisztelő híved:

Tiszt Zoja

veled és küldi legjobb üdvöz-
leteit őrjintén tisztelő
igaz hived:

Tisztelő.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kocsord, 926 XI/9.

Igen tisztelt Barátom!

Csak most tudom megkörjönni
mult hó 7-iki zives soraidat,
mert csak pár napja kerül-
tem hazá erdélyi utamból.
Reménylem Debreceuben át-
adta Neked Jékey László
üdvözleteim és hogy mennyi-
re sajnáltam, hogy távol létem
miatt sem Debreceuben nem
találkozhattunk, sem nem
kérhettelek arra hogy ha
már olyan közel vagy Kocsord-
hoz, látogass el ide is.

Nagyon köszönöm a lapokban megjelent ismertetések listájának elküldését; megpróbálom megszerezni azokat és amennyiben ez teljesen nem sikerülne, alkalmilag köszönettel fogom el olvasni az általad önzegyűjtötteket.

Természetesen semmi kifogásom sem lehet a Bethesda ambulatóriumának tervezett elnevezése ellen. Sőt veled együtt én is helyeslem kegyeletes elhatározásukat, annyival inkább, mert akkor okt 31-ikén éppen a Bethesda orvosa jött volt át a Villába.

A mult napokban megnértem én is a debreceni szobrot. Oldalról igazán a megszállaláig jó az; kár, hogy szemben nem nagyon hasonló: az arc tul széles és az orr lapos. És a hely is nagyon nem megfelelő; el vész a szobor azon az óriási nagy téren.

Ismételten köszönöm le-

Koerord, 927 IV/6.

Igen tisztelt Barátom!

Nagyon sajnáltam, hogy a Gellért-ben nem találtál otthon és így írásban nyugtatlak meg, hogy a portás ugy az ifjusági leveleket, mint a nyomtatványokat hiány nélkül átadta nekem. Utóbbi-akat legkörelebbi Bp.-i utamkor lesz szerencsém Neked vissza adni.

Addig is maradok őrjintén
tisztelő híved:

Tisza Lajos.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kocsord, 926 XII/29.

Igen tisztelt Barátom!

Késöre válaszolok nagy köszönettel vett leveledre, melyben oly szives voltál jelezni a 3-ik kötetről irt hirlapi cikkek megküldését is. Egyuttal ezekről is akartam volna Neked irni, de a csomag mostanig sem jött meg. Kérlek most már ne is küldesd art, mert jövö honap folyamán kézülök Bp-re, hol sietni fogok Téged fel-

keresni és akkor át vehetem az illető
lirlapi cikkeket. Egyuttal István bátyám
nehány diákkori levelét is be akarom
Neked mutatni, melyeket több szem-
pontból igen érdekeseknek találok.
Az uj esztendőre legjobb kívánatait küld-
di őszinte igaz hived:

Tóth Lajos.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

Igen tisztelt Barátom !

I.Beöthy László barátunk még novemberben elkérte tőlem a magyar,német,osztrák és olasz napilapokban és folyóiratokban megjelent és halhatatlan emlékezetü fivéred munkáit ismertető cikkeket.Laci mindent nagyon alaposan és ennélfogva hosszabb ideig tanulmányoz,ez lehetett az oka,hogy a nagyobb terjedelmü cikkeket csak most tudtam tőle visszaszerezni és igy azokat Neked el nem küldhettem.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyon örvendek,hogy módomban lesz a cikkeket itt átadni és ez alkalommal az összes munkákra vonatkozó több ujabb fejleményről behatóan tájékoztathatlak és egyuttal átadhatom a IV.kötetnek már kinyomatott 16 első ivét,amelyben sok levél,különösen fog Téged érdekelni.

Kérlek,légy szives majd felérkezted után T.35-26 sz.alatt d.e.9-2 között megtelefonáltatni, hol kereshetlek fel,mert az Akadémia lépcsője nagyon kényelmetlen,magánlakésomon pedig /I.Ménesi út 35.

földszint/ sokféle lekötöttségem miatt ritkán vagyok található.

II.Nagy köszönettel fogom venni a deákkori leveleket,mert a Levelek I.kötetének kézirata még több kiegészitésre szorul és azért nem kivántam azt eddig nyomdába adni.

III.Egyik kiváló történettudósunk,Angyal Dávid,az egyetem ny.r.tanára és a M.Tud.Akadémia rendes tagja,a Történelmi Társulat megbizásából most rendezi sajtó alá néhai Ghyczy Kálmánnak hátra naplószerü feljegyzéseit,amelyeket teljes szövegükben megtaláltak.Ghyczy Kálmánnak hátrahagyott iratai között megvannak azoknak a lveleknek kéziratos fogalmazványai is,amelyeket Ghyczy tisztelt urad atyád ő excellenciájához intézett.Angyal Dávid most azt kéri,hogyha Ghyczy Kálmánnak elküldött levelei megvolnának a kocsordi iratok között ,nagy hálával venné,ha megengednéd,hogy azokat lemásoltathassa és történelmi munkájában kinyomathassa.

Az eredeti leveleket természetesen néhány nap alatt visszaadnám.-Amennyiben a kocsordi iratok átnézésgálása nem járna nagyobb fáradsággal nem én is hálás köszönettel venném,ha e tárgyban szives volnál annak idején esetleg két-három sorban hirt adni.

M.Tud.Akadémia

999/1927.

A Révai Cég T.Vezetőségének

Mellékelten küldöm a Herder & Co. cégnek a Tisza munkákra vonatkozó megrendelő lapját, melynek elintézését mielőbb kérem.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. október 11.

Dr. Balogh

főtitkár

999/1923

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Igen tisztelt Barátom !

Most értesülök, hogy báró Ghyllány Sarolta ő méltósága Cróf Tisza István Összes Müvei I-IV. kötetének kötött példányát kivánja.

Minthogy a bárónő ő méltósága közelebbi lakcimét nem ismerem, Téged kérlek, fel, légy ~~szives~~ szives ő méltóságát tájékoztatni a felől, hogy az I.és II.kötet első kiadása már több hét előtt teljesen elfogyott és ezidő szerint az első kötet utánnyomása iránt már intézkedés is történt, a II.kötet második kiadása pedig a Cróf Burián István hagyatékából beküldendő iratok kézhezvétele után fog ujból sajtó alá rendeztetni.

Légy szives ennek folytán a Bárónő ő méltóságát megkérdezni a felől, hogy a III.és IV.kötetet /a III.-ból a második kiadás is megjelent /most kivánja-e részére megküldetni vagy pedig megvárja, mig az I.és II.kötet második kiadása is meg fog jelenni.

Szives válaszodat remélem f.hó 31-én az emlékünnepen vagy egy másik összejövetelünk alkalmával leszel szives élőszóval megadni.

Kiváló nagyrabecsüléssel

Budapest, 1927. október 24.

Kr. Balogh

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Szinyei Merse István vinga

M.Tud.Akadémia

999/1927.sz.

Kottaun főtiszt urnak

Küldje meg Gróf Tisza István Összes Munkáinak I.II.III.és IV.kötetét kötött példányban következő cim alatt:

Hajduvármegye Méltóságos Alispánjának

D e b r e c e n

A kötetek közül az I.és II.kötet a félretett példányokból a könyvraktárból veendő át.

A III.kötetből a második kiadást kell megküldeni.

A vármegye értesitett arról,hogy a kötetek vételárát,32 pengőt,a kötetek kézhezvétele után fogjuk kiuzal ni.Kérek tehát utalványlapot mellékelni az Akadémia Könyvkiadó Hivatala cimére.Hajdu vármegye könyvtára a törzselőfizetők jegyzékébe beiktatandó

Budapest,1927.október 13.

k. Balogh

főtitkár

999
1007

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

L M

a

Absender:

Herren

HERDER & Co.

BUCH- UND KUNSTHANDLUNG

WIEN I.

Wollzeile Nr. 33

Postkarte
Antwort
Carte postale
Réponse

HERDER & CO., BUCH- UND KUNSTHANDLUNG, WIEN I
POSTSPARKASSENKONTO: Wien 10664 / Budapest 7748 / Prag 10664 / Laibach 20236 / Warschau 190314
Leipzig 91922 / BANKEN: Mercurbank, I., Wollzeile 1, Schelhammer & Schattera, I., Stephansplatz 11

M/K

Wien I., 11. Oktober 1927

Verehrl. Akademie der Wissenschaften, Budapest

Am 27.IX.cr. liessen wir Ihnen eine Karte zugehen, nachstehenden Inhaltes:

"Wir benötigen für einen Kunden das Buch: Memoiren des hl. Stephan Tisza geb. in ungarischer Sprache und bitten um baldmöglichste Uebersendung. Dem Buche bitten wir eine Rechnung mit Zahlkarte beizufügen, damit wir Ihnen den Gegenbetrag sofort übermitteln können."

Leider haben wir bis heute keine Nachricht erhalten, weshalb wir nochmals um baldige Erledigung bitten.

Hochachtungsvoll

Herder & Co.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

HERDER & Co.
Wien, I., Wollzeile Nr. 33
Fernruf 79-0-53

///

Unser umfangreiches Lager umfaßt in erster Linie

katholische Literatur

sowohl die ältere wie neueste aller katholischen Verleger, so daß wir mit allen gangbaren Büchern sofort dienen können.

Große Vorräte von Brevieren und Missalen.

Religiöse Kunstblätter.

Prompte Lieferung aller Zeitschriften.

Erleichterte Zahlungsbedingungen.

Postkarte
mit bezahlter Antwort
Carte postale
avec réponse payée

BESUCHET DIE KUNSTSTADT WIEN
ÖSTERREICHS HERRLICHE ALPENWELT

Verehrl.

Akademie der Wissenschaften,

Budapest

Bei der Kettenbrücke

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR

☞ Felszólamlásoknál – késedelem elkerülése végett – kérjük a csekkszámla számának szives közlését. ☜

P. Tp. Ny.-sz. 103.
Tévedések fentartásával

Számlakivonat.

Az 1889. évi XXXIV. t.-c. 10. §-a alapján bélyegmentes.

	Betétek és jóváirások	Jutalékköteles megterhelések	Jutalékmentes megterhelések	Fennálló követelés
Csekk-számla sz.				169.10
Számla-kivonat sz. 46268.	8.00			177.90
15.				

1927 jún. – 1.

Jelmagyarázat:

PU = postautalvány
FPT = főpénztár
KLG = kliring
FU = fizetési utalvány
GIR = giró
LM = leszámoló
DIJ = kezelési dij és postadij
NYD = nyomtatványok dija
ÉRV = érvénytelen utalvány
ÁTK = átkönyvelés, helyesbités

Megr. 1927. III. 26-án. 600.000 db 986/eln. sz. r.

Számlakivonatainkat „Burroughs" Spezial könyvelőgépen készitjük.

73571 Fővárosi nyomda rt.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A fél által tölten

004 sz.

Befizetési lap

8 ~~korona~~ P. 80 f, azaz

nyolc ~~korona~~ P. 80 f-ről.

Befizette: Makói Kaszinó.

lakik: Makó

46268 számú

a

postatakarékpénztári csekkszámlára.

Kelt Makó, 1927.

A postahivatal bélyegzője alatt.

Ez a befizetési lap a hozzátartozó könyvelési szelvénnyel napi aljegyzékhez csatolva a postatakarékpénztárhoz beküldendő.

60 filléres frankójegy fölragasztása mellett ezen lap irásbeli közlésekre használható.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Szatmár, Ugocsa és Bereg közigazgatásilag
egyelőre egyesitett vármegyék alispánja.

5324/1927 alisp.szám.

Tárgy: gr.Tisza István összes munkái előfizetésének feljegyzése.

Tek. Országos Tisza Istán Emlékbizottságnak

Budapest.
Magyar Tud. Akadémia.

Mult év augusztus havában kiocsátott körlevelükre hivatkozással kérem a tek. Emlékbizottságot,hcy "Szatmár,Ugocsa és Bereg egyesitett vármegyéket" gr. Tisza István öszes munkái törzselőfizetői sorába felvenni és a megjelenő müveket z I-III.kötetet is számlázva megküldeni sziveskedjék.

Mátészalk a,1927 máju 25.

ali~~spán~~. helyett:

vm.főjegyző.

999
1928.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Tagajánlások 1927-ben

II.osztály

A/ alosztályba

rendes tagnak: Bernát István — 34 igen — 11 nem

levelező tagnak:
- ~~Belák Károly~~ — 24 igen — 22 nem
- Bartók György — 33 igen — 9 nem
- ~~Kmoch Ödön~~ — 28 igen — 18 nem
- Navratil Ákos — 31 igen — 13 nem
- ~~Temesányi Mór~~ — 25 igen — 18 nem

B/alosztályba

levelező tagnak:
- Fógel József — 38 igen — 10 nem
- Heinlein István — 38 igen — 10 nem
- Nagy Miklós — 31 igen — 13 nem
- ~~Szabó Dezső~~ — 27 igen — 20 nem
- Tóth Zoltán — 34 igen — 9 nem

Külső tagnak:
- Arduino Colasanti — 34 igen — nem
- Dopsch Alfonz — 35 igen — 3 nem

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

1000
1924

a

1000/1927.sz.

Méltóságos Dékán Ur !

A M.Tud.Akadémia 1926.évi nagygyülésén is kiadványaiból 10-10 kötet nyelvészeti,illetőleg történettudományi munkát tüzött ki jutalmul mind a négy m.kir.tudományegyetemnek egy-egy nyelvészeti illetőleg a történeti tudománnyal foglalkozó olyan hallgatója részére, akit az illető kar szaktanárai erre a könyvjutalomra mint legkitünőbbet ajánlani fognak.

A jutalom odaitélése az 1927.május 3-án tartandó nagygyülési ülésen fog történni.

Szerencsém van Méltóságodat tisztelettel megkeresni,szivesked jék intézkedni az iránt,hogy a bölcs vezetése alatt álló Kar f.évi április hó végéig a szaktanár urak véleménye alapján egyrészt a magyar nyelvészeti és irodalmi könyvjutalomra,másrészt a magyar történettudományi könyvjutalomra,ha erre érdemes hallgató van,egy-egy hallgatót ajánljon.

Fogadja,Méltóságos Dékán Ur,kiváló tiszteletem kifejezését.

Budapest,1927.március 14.

Gr. Balogh

a M.Tud.Akadémia főtitkára

A Egyetem Bölcsészkar dékánjának

1000
1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ad acta

Kegyelmes uram!

A Magyar Tudományos Akadémiának ez évi közülésére szóló meghívást köszönettel kézhez vettem, s nagyon sajnálom hogy azon magam meg jelenhetni nem.

Kiváló tisztelettel vagyok,

Debreczenben 1912 május 5.

Kazinczy Pál.

1000.

1927

Ad acta.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

M.Tud.Akadémia

Kd 1000/27

A Pallas Nyomda T.Vezetőségét

tisztelettel megkeresem, sziveskedjék a M.Tud.Akadémia ünnepi ülésére szóló meghivót a mellékelt minta szerint sürgősen kiszedetni és a korrekturát f.hó 23-án /szombaton/ estig a Főtitkári Hivatalba küldetni.

A meghivó a minta szerinti papiron egyelőre 150 példányban lesz kinyomatandó és a jövő hét elején sürgősen beszállitandó.

A szedés egy-két napig állva marad.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. április 22.

k. Balogh
főtitkár.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1000/1927.sz.

A Szent Margitszigeti Gyógyfürdő Méltóságos Igazgatóságának

Budapest

A Méltóságos Igazgatóság szives volt a M.Tud.Akadémia f.évi LXXXVII.ünnepélyes közülésének külső díszét az által emelni,hogy a diszteremben néhai Fraknói Vilmos ig.és t.t. ur arcképe köré virágdiszt szállittatott és a virágokat a saját költségén volt szives ide és vissza szállittatni.

Fogadja a Méltóságos Igazgatóság ezért az áldozatkész intézkedéseért Akadémiánk nevében legmelegebb köszönetünket s egyuttal kiváló tiszteletem kifejezését.

Budapest,1927.május 10.

exp. Balogh

a M.Tud.Akadémia főtitkára

1000
1917

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

M.Tud.Akadémia

1000/1927.sz.

Méltóságos Osztálytitkár Ur !

Szerencsém van a f.évi nagygyülésre vonatkozó Körlevél első tervezetét szives átnézés és Méltóságod nagybecsü megjegyzéseidnek közlése végett tisztelettel bemutatni.

Megjegyzem,hogy az elhunyt tagok arcképének kifüggesztése tárgyában egyik osztály részéről sem hallottam kezdeményezés tervét és igy a körlevélbe ezt a pontot nem volt szükséges felvennem;továbbá,hogy a mult évi nagygyülésen hirdetett jutalomtételekre sajnálatomra nem érkezett be pályamunka és igy a jeligés levelek felbontására ,illetőleg elégetésére vonatkozó pontot szintén nem kellett felvennem.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.március 19.

Csat.: Körlevél

Szinyei

Finály Örnyaik

Frohlich

Ő mgd aszt. a tettem

Balogh

főtitkár

1000 Marx

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ad 1000 /1927.sz.

Méltóságos Tagtárs Ur !

Minthogy a Nagyjutalomról és a Marczibányi-mellékjutalomról a t.Bizottság által készitett jelentés szövegét Zelovich Kornél tagtárs ur csak nehány napja adta át és Akadémiánk állandó szokása értelmében azt még a nagygyülést megelőzőleg összes társaimnak kinyomatva meg kellett küldenem, szerencsém van Méltóságodat tisztelettel megkeresni, hogy a jelentés eredeti szövegét utólag aláirni és azután a fogalmazványt a főtitkári hivatalba visszaküldetni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.április 11.

Kürschák
Zipernovsky
ostray
" onugais

k. Balogh

főtitkár

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

1000/1927

Méltóságos Osztálytitkár Ur !

A M.Tud.Akadémia letétjében levő alapitványi tőkének illetőleg alapitványi értékpapiroknak jövedelme oly csekély,hogy azt a jutalomtételek kiirásánál figyelembevenni nem lehet, a f.évi nagygyülésen is csak olyan jutalomtételeket lehet hirdetni,amelyek valamely külön alapitvány vagy e célból rendelkezésre álló tőke jövedelméből hirdethetők,illetőleg,amelyeknek kiirását Akadémiánk már korábbi évben elhatározta.

Ennek az alapgondolatnak figyelembevételével állitpttam össze az 1927.májusban hirdethető jutalomtételeknek első tervezetét és e tárgyban a m.t.osztály bölcs döntését tisztelettel kérem.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.március 14.

Kr. Balogh

főtitkár

Kimpyei

Finaly Öregnek Elküldtem

Fröhlich

Csat. a tervezet

1000
1007

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Magy.

1000/1927.sz.

A Szent Margitsziget Gyógyfürdő R.T.Méltóságos
Igazgatóságának
B u d a p e s t

A M.Tud.Akadémia f.évi május hó 8-án/vasárnap/ délelőtt 1/2 11 órakor tartja LXXXVII.ünnepélyes közülését, amelyre szerencsém van a Méltóságos Igazgatóságot tisztelettel meghivni.

Hálásan visszaemlékezve arra az áldozatkész érdeklődésre,amelyet a Méltóságos Igazgatóság Akadémiánk diszülései alkalmából tanusitani szokott,tisztelettel kérem,méltóztassék Fraknói Vilmosnak a diszteremben elhelyezendő arcképét és a diszterem emelvényét megfelelő növénydisszel felékesiteni.

Fogadja a Méltóságos Igazgatóság előre is őszinte köszönetünk és kiváló tiszteletem nyilvánitását.

Budapest,1927.május 3.

K. Balogh
my.igazságügyminiszter,
a M.Tud.Akadémia főtitkára .

1000
1257

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 1927. május hó 6.-án.

M.K. HONVÉDELMI ÁLLAMTITKÁR

Kegyelmes Uram !

A Magyar Tudományos Akadémia folyó hó 8.-án megtartandó ünnepélyes közülésére való szives meghivást nagyon köszönöm, azonban másirányu elfoglaltságom miatt az ülésen, végtelen sajnálatomra, nem vehetek részt.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem és őszinte nagyrabecsülésem kifejezését.

Nagyméltóságu

Dr. B e r z e v i c z y A l b e r t urnak,

v.b.t.t.ny.vallás és közoktatásügyi miniszter, a Magyar Tudományos Akadémis elnöke stb.stb.

B u d a p e s t.

1000.

1927

A. d. Balogh

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

a

M.Tud.Akadémia

100/1927.sz.

Méltóságos Osztálytitkár Ur !

Az 1928-ban kiadható akadémia Nagyjutalom /2000 pengő/ és a Marczibányi-mellékjutalom /800 pengő / ügyrendünk értelmében ismét a t.III.osztályt illeti.

Szerencsém avn a jutalomtételnek első szövegezését mellékelve azzal a kérelemmel megküldeni,hogy e tárgyban a m.t.III.osztály zárt ülésének döntését kieszközölni és erről a főtitkárt értesiteni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.március 14.

Kr. Balogh

főtitkár

Fröhlich Ö[illegible]

BC Csat. a szövegezés

1000
1027

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

d

A III.osztályból:

Az 1928.évi akadémiai Nagyjutalom /2000 pengő/ és Marczibányi-mellékjutalom /800 pengő/ az 1919_27 évkörben megjelent fizikai és kémiai munkák legjobbjainak lévén odaitélendő,az Akadémia figyelmezteti az ily nyomtatott munkák szerzőit,hogy müvüket 1927.évi december 31-ig a főtitkári hivatalba küldjék be,feljegyezvén röviden azt,mit munkájuk kiválóságának tartanak.Azonban e figyelmeztetés nem zárja ki azt,hogy a be nem küldött munka ,amelyről a tagoknak tudomásuk van,pályázhassék;sőt ,ha az az Akadémia kiadásában jelent meg vagy könyvtárába már beküldetett,hivatkozás történhetik arra,hogy a szerző pályázni kiván vele.

1000 Mark

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M. KIR. MINISZTERELNÖKSÉG
ÁLLAMTITKÁR.

Budapest, 1927. évi május hó 6-án.

Mélyen tisztelt Kegyelmes Uram !

Folyó évi április hó 25-én kelt, a Tudományos Akadémia ezidei ünnepélyes közülésére szóló meghivást a mai napon vettem. Őszinte sajnálattal kell szives tudomásodra hoznom, hogy korábban vállalt elfoglaltságom miatt ez alkalommal a közülésen részt nem vehetek.

Fogadd, Kegyelmes Uram, őszinte tiszteletem nyilvánitását, mellyel maradok

kész hived

Nagyméltóságú

B E R Z E V I C Z Y A L B E R T úrnak,

b.t.t., a felsőház tagja, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke,

B U D A P E S T.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1000
1927

A. a.

Balogh

a

A M. T. Akadémia tek. Főtitkári Hivatalának.

Az I. osztály tisztelettel javasolja a következő jutalmak kitűzését:

1. Vojnits-érem.

2. Sámuel-Kölber-jutalom.

3. Budapest székesfőváros adományából 800 (nyolcszáz) pengő jutalom a következő pályatételre: „Ötven év Buda és Pest irodalmi életéből (1780—1830). Határnap: 1928. szeptember 30.

4. és 5. a már kitűzöttek (A magyar igekötők fejlődése. — A magyar dráma története 1867-1896-ig.)

Budapest, 1927. május 3.

Kiváló tisztelettel

Riedl

osztálytitkár

1000

1927

A nagygyűlés elfogadta.

Ad acta

Balogh

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

1927. ÉVI MÁJUS HÓ 8-ÁN (VASÁRNAP)

DÉLELŐTT $^1/_2$11 ÓRAKOR (10 ÓRA 30 P.)

TARTJA

LXXXVII. ÜNNEPÉLYES KÖZÜLÉSÉT,

MELYRE A TUDOMÁNY ÉS IRODALOM BARÁTAIT

HAZAFIAS TISZTELETTEL

MEGHÍVJA.

Pallas nyomda, Budapest.

DAL 1000/1927

AZ ÜNNEPÉLYES KÖZÜLÉS TÁRGYAI:

1. ILOSVAY LAJOS ig. és r. t. másodelnök megnyitó beszéde.
2. BERZEVICZY ALBERT ig. és t. t. elnök: Fraknói Vilmos ig. és t. t. emlékezete.
3. BALOGH JENŐ főtitkár: A M. Tud. Akadémia 1925—26. évi munkássága.
4. HUBAY JENŐ t. t.: A M. Tud. Akadémia hatása zeneművészetünk fejlődésére.

Kelt Budapesten, a M. Tud. Akadémia 1927. május 4-én tartott nagygyűléséből.

BALOGH JENŐ
főtitkár.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

RAL 1000/1927

1000
1927

Körlevél

a Magyar Tudományos Akadémia tagjaihoz.

A Magyar Tudományos Akadémia elnöksége az 1927. évi LXXXVII. nagygyűlés napjait következően tűzte ki:

I.

Május 3-án, kedden d. u. 5 órakor az **osztályok ülései.**

Tárgyai:

a) A pályázatok eldöntése.

b) Új pályázatok kihirdetése.

c) Szavazás az ajánlott tiszteleti, rendes, levelező és külső tagokra.

A III. osztály javaslatot tesz a Nagyjutalom és a Marczibányi-mellékjutalom odaitélése iránt.

II.

Május 4-én, szerdán d. u. 5 órakor **nagygyűlés.**

Tárgyai:

a) Az ünnepélyes közülés programmjának bemutatása.

b) Az osztályok jelentései a pályázatok eldöntéséről, új pályakérdésekről és választásokról.

III.

Május 5-én, csütörtökön d. e. 11 órakor az **Igazgató-Tanács ülése.**

IV.

Május 5-én, csütörtökön d. u. 5 órakor **tagválasztó nagygyűlés.**

Tárgya:

Az Akadémia tiszteleti, rendes, levelező és külső tagjainak megválasztása.

V.

Május 8-án, vasárnap délelőtt 1/2 11 órakor **ünnepélyes közülés.**

Budapest, 1927. április 3-án.

Elnöki megbizásból:
Balogh Jenő
főtitkár.

Sylvester nyomda, Budapest.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1001/1927.sz.

J e g y z é k

a nagygyülési könyvjutalomra ajánlott egyetemi hallgatókról.

Budapesti kir.m.Pázmány Péter-Tudományegyetem bölcsészettudományi kara:

magyar nyelvészeti könyvjutalomra:Bánrévy György IV.éves b.h.

magyar történelmi könyvjutalomra :Rácz Elemér b.h.

Debreceni m.kir.Tisza István-Tudományegyetem bölcsészettudományi kara:

magyar nyelvészeti könyvjutalomra: Molnár József II.éves b.h.

magyar történelmi könyvjutalomra : Dobó Árpád II.é.b.h.

~~Pécsi~~

Szegedi m.kir.Ferenc József -Tudományegyetem bölcsészet-,nyelv-és történettudományi kara:

magyar nyelvészeti és irodalmi könyvjutalomra:Pertich Teréz IV.é.b.h.

magyar történelmi könyvjutalomra: Fehér Ede IV.é.b.h.

Pécsi m.kir.Erzsébet-Tudományegyetem bölcsészet-,nyelv-és történettudományi kara nem ajánlott a könyvjutalomra érdemes hallgatót.

Budapest,1927.április 12.

1001

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1001/1927.

Tisztelt Méltóságos Uram !

Tisztelettel kérem, méltóztassék a M.Tud.Akadémia Nagyjutalmának odaitéléséről készitett emlékérmet, amely néhai kitünő társunk, Bánki Donát ur őméltósága családjának minden időben bizonyára kegyeletes emléktárgya lesz, a mélyen tisztelt család többi tagjainak is megmutatni és azután annak elhelyezése iránt intézkedni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. május 28.

k. Balogh

főtitkár.

Méltóságos

B á n k i Elemér urnak

B u d a p e s t

1001
1B257

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a, a

PESTI MAGYAR
KERESKEDELMI BANK

ELNÖKSÉG

Budapest, 1927 junius 17.

16680

Kegyelmes Uram !

Szabadságról hazatérve, itt találom Excellentiádnak mult hó 18-ikán kelt szives sorait és ugy a magam, mint bankom nevében tudomásul vettem, hogy a Magyar Tudományos Akadémia a bank által Gróf Széchényi István nevére tett alapitvány kamatait saját bevételeiből kiegészitve, Thirring Gusztáv urnak itélte oda.

Excellentiád szives értesitését megköszönve, vagyok igaz nagyrabecsüléssel

készséges hive

Nagyméltóságu
dr. B e r z e v i c z y Albert v.b.t.t., ny.minister
urnak,
a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, stb.
Budapest.

Ad 1001
1927

Ad acta.

Balogh

a

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Csat. f. utalvány 2000 P-t

Igen tisztelt Méltóságos Asszony !

Szerencsém van Méltóságod nagybecsü tudomására hozni, hogy a M.Tud.Akadémia mai napon tartott nagygyülése Társaságunk f.évi Nagyjutalmát /kétezer Pengőt/ Méltóságod sajnos oly korán elköltözött férje, Bánki Donát, müegyetemi tanár, tisztelt tagtársunk "Uj viz-turbina" cimü tudományos technikai értekezésének itélte oda.

Akadémiánk ezáltal elismerését óhajtotta kifejezni a világhirü gépészmérnök urnak a tudományos technika fejlesztése terén egy emberöltőn át kifejtett munkálkodása felett is.

Amidőn kötelességemhez képest erről a határozatról Méltóságos Asszonyt tisztelettel értesitem, egyuttal szerencsém van Méltóságod és tisztelt családtagjai részére a bizottsági jelentés különlenyomatának három példányát, valamint a Nagyjutalomról kiállitott utalványt is tisztelettel bemutatni.

Engedje meg Méltóságos Asszony kiváló nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest, 1927. május 4.

k. Balogh

nyug. igazságügyminiszter
a M.Tud.Akadémia főtitkára.

Méltóságos

özv. B á n k i Donátné urasszonynak

B u d a p e s t

Csat. ut.

1001

1927

MTA
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Megjelent: Ak. Ért. 1927. 43-45. p.

Sürgős

J e l e n t é s

a Chorin Ferenc-alapitvány 1927. évi kamatainak odaitéléséről.

Midőn a tisztelettel alulirott Bizottság Chorin Ferenc alapitvány 1927. évi kamatainak odaitéléséről tanácskozást folytatott, abból a felfogásból indult ki, hogy a dij lehetőleg osztatlanul adassék ki. E felfogásában alulirt Bizottságot egyrészről az vezette, hogy a Chorin-dijat kimagasló irodalmi munkák jutalmazására volna kivánatos fentartani, másrészről pedig az erősitette meg, hogy e dij ügyrendje értelmében a dijat bárkinek csak egyszer lehet odaitélni, amiből kiviláglik, hogy azt az alapitó levél is, mint rendkivüli dijat kivánja kezelni. A dijnak mult évben néhai Buday László egész munkássága jutalmazásául való odaitélése már mintegy praecedenst teremtett ebben a tekintetben.

A tisztelettel alulirott Bizottság e felfogásnak megfelelően az 1926. évben megjelent közgazdasági munkák közül egy olyant választott ki, amelyet az ez évi közgazdasági irodalom legkimagaslóbb termékének tart. Ez a munka, mely a Bizottság véleménye szerint a többieket jelentékenyen tulszárnyalja, Popovics Sándor tiszteleti tagnak : " A pénz sorsa a háboruban " c. munkája.

Popovics könyve gazdasági életünk egyik legfontosabb fejezetével foglalkozik, a lehető legszélesebb alapon. E feladatra alig lehetett más hivatottabb, mint Popovics, aki a háboru előtt és alatt betöltött állásában közvetlenül figyelhette meg az Osztrák-Magyar-Monarchia és Magyarország pénzforgalmát és közgazdasági életének azzal kapcsolatos alakulását.

Behatóan vázolja mindenekelőtt az Osztrák-Magyar-Monarchia

RAL 1001/1927

valutáris és pénzügyi helyzetét a háboru előtt. Már e fejezetekben nemcsak a szerzőmél mint pénzügyeink intézőjénél magától értetődő alapos tárgyismeret tünik fel, hanem mély elméleti képzettség is, mely a vonatkozó nézeteknek nem csak alapos ismeretét, hanem mélyen átgondolt birálatát is tükrözi vissza. Ugyanez jellemzi a háboru alatti valutáris és pénzügyi fejlemények feldolgozását is. Teljes részletességgel és minden fontos szempontra kiterjedő figyelemmel varázsolja az olvasó szemei elé a háboru alatt egyre komorabbá váló pénzügyi helyzet képét, amely valutáris helyzetünkre is döntő lett. Oly anyagot tár szemünk elé, amely eddig hozzáférhetetlen volt és olyan megvilágitásban teszi, amely a legmagasabb követelményeknek megfelel.

A háborus változásokat tárgyaló részben a pénz szükséglet biztositására vonatkozó intézkedésekről olyan részletes tájékoztatást szerzünk, amely külön megvilágitja ugy az államkormányzat, mint a közgazdaság háborus pénzellátásának kérdését , valamint az aprópénz-szükséglet biztositására s a megszállott területek pénzforgalmára vonatkozó kérdéseket. Fokozottabban érdekessé válik a tárgyalás akkor, amidőn a jegybank arany- és devizaállományának védelmével, a bankjegyforgalommal és a pénz belföldi elértéktelenedésével, továbbá az infláció csökkentésével összefüggő problémákra tér át . Eddig szakemberek előtt is többé kevésbbé homályban lévő fejlemények tisztán bontakoznak ki, jeléül annak, hogy a gazdaságtörténetnek ujonnan nyitott utjára jutottunk. Különösen értékes eredmény, hogy megbizható és igen plasztikus megvilágitásban látjuk azt a különbséget, amely a jegybank vezetőségének, az állampénzügyeket intéző személyeknek és a hadvezetőségnek a felfogása között a pénz kérdését illetőleg a hadviselés folyamán megnyilvánult.

Popovics könyve oly forrásmü, amely a jövőben az elmélet embereinek, de főleg az intézkedő felelős tényezőknek igen sokáig megbecsülhetetlen vademecumát kell, hogy képezze, amidőn a nemzeti élet legnagyobb válságai közepette megbizható iránytüre lesz

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

szükségük. Nem kerüli el figyelmét a nemzeti élet egy mozzanata sem, a lélektaniak és a szociálisok épp ugy érdeklik, mint a gazdasági élet minden változandósága a termelés fogyasztás, forgalom és jövedelemeloszlás terén, amelyek szabályszerü alakulásával szemben azoknak a nagy háboru által okozott rendellenességeit és végzetes rombolásait világosan kidomboritja. Müve gazdag oly tanulságokban is, amelyek szemelőtt-tartása kisebb válságok esetén szintén igen hasznos lehet.

Mindezek figyelembevételével a tisztelettel alulirott Bizottság Popovics Sándor müvét valóban oly kimagasló munkának tartja, amely a Chorin-dij odaitélésére mindenképpen érdemes. Ennek megfelelően van szerencsénk tisztelettel javasolni, hogy a Chorin Ferenc dijat a folyó évre Popovics Sándor "A pénz sorsa a háboruban" c. munkának méltóztassék juttatni.

Budapest, 1927. április hó 4-én.

Gyal Jenő r. t.
bizottsági elnök

B. Wlanderkerk

Kovácsalajos l. t.
bizottsági előadó

Dr Hellerfarkas

Kaán Károly
b. tag

Zelovich Kornél

Dr Balogh Jenő

a bizottság tagjai.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Uj, hasábra szedendő

Megjelent: Ak. Ert. 1927. 52–59. p.

43

VII/a

Jelentés a Vojnits-jutalomról.

A M. Tud. Akadémia 1927 febr. 21-iki összes ülésén felolvasta

Kéky Lajos l. tag.

Az 1927. évi Vojnits-érem odaitélésére kiküldött bizottságnak, mely Ferenczi Zoltán s Császár Elemér r. és Kéky Lajos l. tagból állott, az 1926. év folyamán a főváros szinpadjain előadásra került drámai művek fölött kellett biráló szemlét tartania s ebből a termésből az irodalmi becs és szinpadi siker tekintetében legkiválóbbat kijelölnie s a kitüntetésre ajánlania. Ezek a darabok a következők:

Fodor László: Dr. Szabó Juci. Vigj. 3 fv. Magy. Szinh. jan. 15.
Zsirkay János: Pongrác mester. Szinmű 3 fv. Kamara-Sz. jan. 19.
Herczeg Ferenc: Majómszinház. Bohózat 3 fv. Vigszinh. febr. 24.
Kisbán Miklós: Maskara. Bolondság 3 fv. Renaissance, márc. 10.
Ferenczy Ferenc: Mimikri. Vigj. 3 fv. Kamara-Sz. márc. 14.
Szenes Béla: Az alvó férj. Vigj. 3 fv. Vigszinh. márc. 19.
Miklós Jenő: A hattyúdal. Szinmű 1 fv. Nemz. Szinh. márc.
Villányi Andor: A fehete liliom. Produkció 1 fv. Belv. Szinh. ápr. 17.
Sándor Imre: Szedjetek szét, csillagok. Mesejáték 5 képb. Belv. Szinh. ápr. 17.
Bús-Fekete László: Hűségszérum. Bohózat 3 fv. Renaissance, ápr.
Voinovich Géza: Szivárvány. Jelenet. Kamara-Sz. ápr. 21.
Vándor Kálmán: Özv. Varga Ábrisné. Szinmű 1 fv. Kamara-Sz. ápr. 21.
Relle Pál: Ember tervez. Szinmű 3 fv. Kamara-Sz. máj. 1.
Lengyel Menyhért: Seybold. Vigj. 3 fv. Vigszinh. máj. 7.
Meskó Barna-Hubay Kálmán: Akácfavirág. Vigj. 3 fv. Városi Sz. szept. 11.
Földi Mihály: Bubi. Vigj. 3 fv. Magy. Szinh. szept. 11.
Harsányi Zsolt: A Noszty fiú esete Tóth Marival. Vigj. 4 fv. Vigsz. szept. 18.
Sz. Mátray Sándor: A nagybácsi álma. Szinmű 3 fv. Kamara-Sz. szept. 22.
Fodor László: Szeretek egy színésznőt. Vigj. 3 fv. Magy. Szinh. okt. 2.
Kelemen Viktor: Gól! Vigj. 3 fv. Belv. Szinh. okt. 20.
Vándor Kálmán: Dr. Nikodemusz. Szinmű 3 fv. Kamara-Sz. nov. 13.
Schöpflin Aladár: A pirosruhás hölgy. Vigj. 3 fv. Nemzeti Szinh. nov. 19.
Molnár Ferenc: Játék a kastélyban. Anekdota 3 fv. Magy. Szinh. nov. 27.
Harsányi Kálmán: Páter Benedek. Drámai miniatür. Kamara-Sz. dec. 10.
P. Ábrahám Ernő: Révészek. Szinmű 2 fv. Kamara-Sz. dec. 10.
Nagy Endre: A vasáros. Szinmű 3 fv. Belv. Szinh. dec. 21.
Szenes Béla: Nem nősülök. Vigj. 3 fv. Vigsz. dec. 22.
Földes Imre: Egy férj eladó. Vigj. Belv. Szinh. dec. 30.

RAL 1001/1927

Huszonnyolc szinművet kellett tehát a bizottságnak mérlegre tenne, de ezek közül hét nem egész estét betöltő, túlnyomóan egyfelvonásos darab.

A tavalyi gazdag és értékes terméssel szemben az idei, ha számban nem is, de értékben ~~igen szeg~~ nagyon szegényes. Úgy lépett az elmult esztendőének a nyomába, mint ahogy követni szokta rendszerint a bő gyümölcsterméssel áldott évet a szűkös vagy selejtes terméssel búsító esztendő. Leginkább elszomorító és eszmélteto jelenség, hogy a Nemzeti Szinháznak, ~~az ország első szinpadának~~ egy alkalmi egyfelvonásoson kívül egyetlen új darabot termelt drámairodalmunk, egy egész esztendő folyamán egyetlen ~~eredet~~ új magyar darabot mutathatott be az ország első szinpada. A magyar drámairodalom erősségei ez évben részint távolmaradtak, részint csak jelentéktelenebb apróságokkal szerepeltek, részint nem kisérte a közönség részéről a megérdemelt tetszés vagy a megszokott szerencse előadott darabjaikat.

A szinházi konjunktúrának már az előző évben bekövetkezett lehanyatlása már akkor sok darabot falt fel, amelyet kedvezőbb viszonyok közt talán erre az esztendőre hoztak volna át. Sok darab hamarosan letünt a műsorról s ebben talán része van a közönség tisztultabbá, követelőbbé vált ízlésének vagy a közönség bizonyos mértékű kicserélődésének, olyan értelemben, hogy most már nagyritkán azok is eljárhatnak szinházba, akiknek nem mindegy, hogy mit tálalnak eléjük. Nagy általánosságban el lehet mondani, hogy a közönség most már nem juttatja oly könnyen sorozatos előadásokhoz a silányabb vásári portékát, mint pár évvel ezelőtt; de viszont azért ma is sokszor kiszámíthatatlan a közönség, szeszélye s megmagyarázhatatlan egy-egy darab sikere vagy bukása. Fodor László vígjátéka, a Dr. Szabó Inci a Magyar Szinházban rendkívül nagy kasszasikert aratott, viszont külföldön s a vidéken nem tudott nagyobb érdeklődést kelteni. Félév mulva ugyanazon szerzőnek nem sokkal gyengébb darabja ugyanabban a szinházban, ugyanazzal a szinésznővel a főszerepben minden benfentes szinházi embert elképesztő módon megbukott.

Azzal tisztában kell lennünk, hogy a daraboknak nagyobb része a kevésbbé művelt, kevésbbé kényes ízlésű közönség számára készül mindenkor. A mai nehéz viszonyok közt, melyek egyik szinházat a másik után fenyegetik összeomlással vagy kivánják áldozatul, ~~ert~~ még inkább érthető, ha a szinházak még kevésbbé kényesek és válogatósak az irodalmi szinvonalt illetően, mint máskor. Ha az erkölcs és jóízlés sérelme nélkül s nem minden irói rátermettség híján segíti őket az áhitott kasszasikerhez egy-egy darab, igazságtalan lenne a kárhoztató, a viszo-

nyolcal számot vetni nem akaró megrovás a komoly kritika részéről. Az olyan darabokhoz, mint Az alvó férj vagy Dr. Szabó Fuci az irodalommal nem sok köze van, az bizonyos, de viszont nem is akarnak többet, csak szórakoztatni a közönséget, melynek szájáról nagyon jól eltalálják. Szerzőik ügyes és számító színpadi technikusok, ötletes és rutinos mesteremberek. A termés olyan gyönge, a színházak keresztül segítésre a válságos időkön oly nagy érdek, hogy még ezt a másodrendű értéket is észre kell venni.

Alig egypár darab az, amit komolyabb irodalmi értékekkel mutat. Herczeg Ferenc Nagyon szinház c. fantasztikus játéka fensőségesen iróniku, szellemes szatirája az emberi elvakult önzésnek és határtalan kapzsiságnak. Ha állatmesék módjára tanulságát le akarnók vonni, ez minden túlzás nélkül abban volna összefoglalható, hogy az ember érdemetlen arra, hogy jószándékú, tisztességes állat szóbaálljon vele. Az állati jóhiszeműségnek s könnyen gyanút fogó óvatosságnak az emberi önzéssel való szembeállítása pompás gondolat s színpadra vitele is igen eredeti módon van megoldva. Az író rokonszenve a majmok pártján van, ezeket ~~vagy~~ és jellemzi tökéletlenebbek; ezek az etikai felfogásnak többféle fokozatát képviselik, míg az emberiségnek csak egy hitvány, erkölcstelen kis töredék képviseli. Emberek és állatnak ez a szembeállítása a keserű szatirus hangjával vonná maga után, de a hang egyszer egyszer gyakran bontja meg mókázó könnyedség, úgy hogy a néző zavarban van a felől, hogy ~~játékos~~ csak játékos moralizálás-e az egész, vagy maró szarkazmus. Talán a kiváló szerzőnek ez a határozatlan álláspontja, talán az az emberi gyöngeség, mely nem szívesen fogadja az őt célbavevő keserű és szellemes gúnynak a színpadról feléje röpkedő nyilait, volt az oka annak, hogy a darab nem talált a közönségnél arra a tetszésre, melyet ~~szipor~~ sziporkázó ötletességével ~~tudomást~~ s egyik-másik jelenetének suggestiv hangulatosságával megérdemelt volna.

~~Herczeg F~~ Szives fogadtatásra talált a régen hallgató Ferenczy Ferenc, kinek szellemes vígjátéka, a Nimiki, azonban csak áldolgozása egy régibb darabjának, az Örök kérdésnek s így a kitüntetésre nem jöhet számba, csak mint ügyes egy említhető jel. A darabban hiánytalanul megvannak Ferenczy írói erényei: finom műveltsége, előkelő életfelfogása, derült világnézete, pár beszédének elmésségе, választékossága s belső egymásba kapcsolódása. Ügyes volna mennél sűrűbben hallanunk színpadról az ő dicséretes, finom, előkelő hangját.

Nagy külföldi sikerek hire előzte meg Molnár Ferenc három felvonásos anekdotáját" (Játék a kastélyban), de itthon nem lépett nyomukba hozzájuló hatással. A darab vígjátéki mutat Molnár Ferenc régi stilusa felé: egy ötletes virtuóz technikájú kiakmázásával, fordulatos jelenetek kavalkádjával s a párbeszédek

rakétaszerű szipor-kázásával keresi a határt, - azonban magyon kiér-zik az egész darab mesterkéltsége, trükk-szerűsége, amihez még in-kább kiábrándító hatással társul az író erkölcsi felfogásának te-kintélyessége.

Zavartalanul gyönyörködtető irodalmi értékeket találunk el-lenben egypár egyfelvonásos darabban. A közönség általán nem ma-gyon lelkesedik ezekért az irodalmi aprósápokért, de a mostani kerületben volt kettő, mely finom irodalmi szárával és trangulator-szárával győzedelmeskedett a közönség tartózkodásán. Voltak viccek Géka fajtájú, kedves jelenetek (szivárvány) igen eredeti módon újszerűen határvá tud tenni egy magyon gyakori egyfelvonásos té-mát: addáfkodó házastársak összebékülését. A jelenetben csak a férj szerepeli ki haragos lelkét a tanító elé, ki nem szól egy szót sem, csak hallgatja az jelenet indulatosan partoló embert s engedi, hadd fújja ki mérgét, hadd beszélje ki magát s magától jöjjön rá a he-lyes tennivalóra, természetesen épp az ellenkezőjére annak, ami-vel hozzá beállított. Ez az elmés és finom lélek-feltárás annyi-ra ötletesen és művészi módon van megjelenítve is, hogy az egész hosszú magábeszéd nemcsak érdeklődésünket tartja mindvégig fenn, hanem fokozatosan deríti fel lelkünkben a harag fellegének felszakadozását s a szivárvány kivirradását készítő humanitást is. Sok közötti szépség van Harsányi Tálmán egyfel-vonásos „drámai miniatür"-jében, a Páter Benedekben, mely a harag-hoz illő együgyű, finom formában Mátyás korabeli népi könyv-mélyből ered, a másoló barátjának lelkében megkapó lírai benső-séggel szó-laltatja meg a kedve ellen való munkára leírhatatlan művészi becsvágy keserűségét s a hamvadozó parány felgyúladását az utolsó földarapolásra.

Az esztendőnek legnagyobb színpadi sikerét kétségtelenül Harsányi Zolt vitatta Mikszáth Tálmánnak A Noszty fiú esete Tóth Marival című, utolsó nagy regényéből írt hatvan című négyfelvonásos vígjátékával, mely a Vígszínházban szept. 18-án került bemutatóra s akkor a szokatlan előadásszám is jóval túl van.

Mikszáth, egyik ötletes elevenségének tanúsága szerint, nem volt valami nagyon elragadtatva a regényekből írt színda-rabok divatjától s ennek okát egy keserűségen tréfás fordu-lattal abban adja, hogy a közönség nem olvassa el a regényt, hanem arra vár, hogy majd megnézi színdarab korában. Mikszáth eredeti világa is egyre fokban magára vonja a színpadi írók figyelmét. Ugyancsak Harsányi Zolt már két esztendővel ezelőtt nagy hatással vitte színpadra A vén gaz-

ember, Kemeri Sándor egypár novelláját s az idén is Harsányi darabjával egyidőben került színre a Városi Színházban. Az eladó birtokból Nemes Barnától s Hubay Kálmántól is Akácfavirág. A könyvkereskedők bizonyára szerint Nikelszáth idézett panaszai is inkább csak tréfás ötlet, mert hisz a színpadra vitel nemcsak hogy nem árt a regényeknek, hanem ezt még akkor is elolvasnák, ha már színpadi formában látták, akik egyébként talán nem is gondoltak volna rá.

Harsányi Zolt nehéz feladattal állt szemben. Egy terjedelmes regényt kellett rövid színpadi cselekvénnyé tömöríteni, egy alapjában ellenszenves cselekedetből vígjátéki eseményt formálnia. Maga a regény egy magyarázható csudaság története, mely szépen emlékeztet vígat vet magára Noszty Ferike s arra az egész kőre, amely a nevére dolgozik. A regény tárgya egy esztőfejében nem válogatós, gyalázatos hozományvadászat s a nagy hajtásban az egész Noszty família részt vesz, sőt magukhoz fűllesztik az egész hivatalos apparátust és szolgaszemélyzetüket is. Nikelszáthnak mindez derűs, kedélyes tréfálkozása a gentry gyarlóságain itt keserűvé, epésé válik, a vármegye dolgaival való mókázás itt a közéleti erkölcsök maró kritikájába csap át. A vármegye urainak hazonlatosságát még élesebb világításba helyezi azzal, hogy szembeállítja velük az Amerikát járt polgárembert a maga becsületességének, józanságával, komolyságának imponáló fölényében.

Ezt az anyagot Harsányi alaposan átszitálta, szitája csak a bársonyosan puha, sima homokot engedte át; mindaz, ami benne érdekesebb, keményebb, az jemmakadt szövetén. Megfogadta Gyulai Pál szavát, ki a regényeket „átkötő" drámáinak azt a tanácsot adta, hogy a cselekvényt csak cum grano salis vegyék át s azután alakítsa szerkezete szerint. A regényben ellenszenvesen ható történetet a színpadon kedves és mulatságos üdítő gyakorivá tette, amely Noszty Feri javára hangolja a nézőket. Kíméletlen és célunya hozományvadászatát enyhítette azzal, hogy már előbb szerelmet ébresztett benne a leány iránt, a mellett, hogy tudva, kicsoda s ez a szerelem abbéli könnyelműségét megbocsátható állhatatossággal folytatja a szép ismeretlen képét idézi lelke elé, s mikor megtudja, ki ez, olyan mély hatást tesz rá, akkor mi is szerencsének találjuk, hogy minden elkövet elnyerésére. Azzal, hogy a becsvágyó hozományvadászat ódiumától mentesíti, jellemét is kedvezőbb világításba helyezi a szerző. Nikelszáth azt mondja róla, hogy „a megszokott ember cinizmusa, a moral insanity karikatúrás zagyvalékja, mely lényének alapját képezte", – hamis játékosnak mondja, ki célunyó és ellenszenves partiéhadászatra

jászik. Átformálásában azonban olcsó mértéket tartott Harsányi szépirodalmi jellemeit, a tulajdonképpeni véglethez sem esett, nem alakította belőle egyéni fokai-hőst, hanem megtagadta könnyelmű és léha alapvonásaikon. Az öreg Nosztyban s Koperecskében a könnyelműség mellett inkább a szeretetreméltó és mulatságos vonásokat emelte ki s elhagyta erőszakos ötleteiket és csúnya intrikáikat. A regényben a nagy-keresztmanőverhez a Nosztyk család egyik női tagja, Klári néni, a tatár hercegnő adja az ötletet; itt az álruhás, apróhirdetéses alakoskodást Benyik, az ugyancsak szerencsétlen tót ifjas eszeli ki s mivel ez egyben szerelmi is volt, ötéle kiindulva mulatságos tévedések hálózata szövődik mint a Nosztyakról kifonnal humoreszkje.

Ha már ennyi egyéni körülmények vitt be a szerző a történetbe, természetesen a végét is meg kellett változtatnia, a derűs, mulatságos esetek házasságokkal végeznie be. Ezt a befejezést egyébként maga a regény menete sem zárja ki az olvasó előrekintő elképzelésétől. Bizonyítja ezt, hogy mikor a regénynek első közlése a Vasárnapi Ujságban folyt, sűrűn érkeztek a szerkesztőségbe kérdezősködő levelek, hogy megkapja-e Nosztyk Tóth Mariska vagy nem. A darabban ez a befejezés nemcsak az egyes érzelmes lelkeknek nyújtott megnyugtató ajándék, hanem ezzel a lélekre hatásos módon elő is van készítve a még ismeretlen Tóth Mariskának Nosztyk által küldött nefelejts-csokorral s egy gyöngéd vallomásra tartalmazó levéllel, melyek már mintegy jóelőre mintegy egymáshoz fűzik szíveiket.

Egy lett Klikszfalvi kesernyés hangú regényéből Harsányi szőtt kerekben Biedermayer-hangulatú vígjátékot, melynek naivul kerek meséje megfelelő keretül kínálkozott a regény néhány érdekes helyzete s néhány mulatságos alakja számára. Ezt a keretet a szerző ügyes képpel töltötte ki. A jelenetek a nézők figyelmét lekötő érdekességgel vállalkoznak: mulatságosak és érzelmesek, derűsebbek és fellobbanóbb epűek. Az alakok nagy színpadi ügyességgel vannak megelevenítve és mozgatva s közülök egyenes a színpadon még hatásosabban érvényesül, mint a regényben. Koperecska selma inasából, Bubenyikéből többoldalú, gazdáját kutyába se vevő szemtelenségében s mindennel szemben közömbös, de az alakoskodó játékra magát valóságos vadász-szenvedéllyel adó ripacs-természetében pompás figurás alakká s Tóthnénak a regényben rajzolt jeges, üres fejű alakját is teljesebbé formálta színpadra vitt szaporabeszédű, tücsök-buborékszerű, a mondatokat lélekzetvétel nélkül egymásba hadaró figurájában. Egy igazi vagabat eredeti, jóízű alak mozog a színpadon, melyről friss magyar levegő árad a nézőtérre. Minden technikai mesterkedés, minden olcsó hatásvadászat nélkül sikerült a szerzőnek olyan darabot írnia, mely compa tokon-

szenves tényezővel: kedves, derűs hangulatával, friss hangjával, magyaros világával ~~[illegible]~~ kapta meg a fővárosi közönségnek még azt a részét is, mely rendszerint másfajta szórakozást keres a színházban. Ez az írónak nemcsak szerencséje, hanem érdeme is.

A bizottság tisztelettel kéri a Tekintetes Akadémiát, méltóztassék az idei Vojnits-éremmel Harsányi Zsolt darabját kitüntetni. Ezzel nemcsak a szerencsés kezű és tehetséges színpadi író iránt fejezzük ki elismerésünket, hanem Akadémiánk örök büszkesége, a nagy mesemondó halhatatlan emléke iránt is kifejezzük hálás kegyeletünket, kinek kincses hagyatéka íme az írigy idő multával is hatásában nem csökken, hanem gyarapodik.

Ferenczi Zoltán
r. tag, biz. elnök

Csástár Elemér
r. tag, biz. tag

Kéky Lajos
l. tag, biz. előadó.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1928

216

1919-1927 fizikai és kémiai tudományok köréből

Nagyjutalom

ZEMPLÉN Géza

Redukáló diszaccharidok lebontása és a diszaccharidok szerkezetének közvetlen bizonyitása.

= Mathematikai és Természettudományi Értesitő, 1926.43.köt.111-125.p., 1927.44.köt.34-105.p.

Bírálók: Slosvay Lajos, Buchböck Gusztáv, Rybár István, Fröhlich Szidor, Tangl Károly, Winkler Lajos

Jelentés: Ért. 1928. 43-49.p.

Akad Értesítő

Sürgős

Jelentés az 1927. évi nagyjutalomról és a Marczibányi mellékjutalomról.

Tekintetes Akadémia !

A ~~magyar tudományos~~ Akadémia 1927. évi nagyjutalmára és a Marczibányi mellékjutalomra a mathematikai és a technikai tudományok köréből az 1918-tól 1926-ig terjedő időszakban megjelent magyar nyelvü tudományos munkák pályáznak.

A javaslattételre kiküldött bizottság, mely Rados Gusztáv r. tag elnöklete alatt Kürschák József r. tagból, Zipernovszky Károly, Zelovich Kornél és Ortvay Rudolf t. tagból állott s előadóul Zelovich Kornél l. tagot választotta meg, mindenekelőtt megállapitotta, hogy Kritsa I. Konrád nyug. telekkönyvezetőnek a főtitkári hivatalhoz benyujtott munkái nem voltak figyelembe vehetők.

A bizottság az 1918-tól 1926-ig terjedő ciklusban magyar nyelven megjelent mathematikai valamint tudományos technikai műveket és értekezéseket, — a bizottsági tagok műveinek és értekezéseinek kivételével —, átvizsgálta és örömmel állapitotta meg, hogy a nagyjutalommal való kitüntetésre olyan kiváló tudományos munkát ajánlhat, amely a magyar tudományos technikai irodalomnak mindenkor egyik remeke marad.

Az 1918-tól 1926-ig terjedő időszak magyar nyelvü mathematikai és tudományos technikai művei közül kétségtelenül Akadémiánk 1922-ben oly korán elköltözött tagjának Bánki Donát műegyetemi tanárnak, a világhirü gépészmérnöknek: "Uj vizturbina" cimü tudományos technikai értekezése, melyben uj vizturbinajat ismerteti, viszi el a pálmát. Az eddigi vizturbináktól eltérően az ő szerkezetében a vizsugár a járó kereken áthaladva kétszer szeli át a lapátkoszorút. Az első átszelésnél energiájának kétharmadát, a másodiknál egyharmadát adja át. Az erre vonatkozó tudományosan megalapozott értekezése magyar nyelven a "Technikus" cimü folyóirat I. évfolyamának 1-3 számában 1919-ben és 1920-ban jelent meg.

Bánki turbinája az eddigi rendszerekkel szemben lényeges haladást mutat. A turbina viznyelő képességét ugyanis nagymértékben függetleniti az átmérőtől. Nagyobb vizeknél az átmérő helyett a kerékssebességét növeli. Ezáltal a turbina fordulatszáma nagyobb, ami kis eséseknél igen fontos. A vizmennyiség változásához való alkalmazkodó képessége és egyszerüsége következtében a Bánki-turbina gyorsan terjedt el. Németországban mintegy 200, Franciaországban mintegy 100 és hazánkban vagy félszáz Bánki-turbinával felszerelt vizerőtelep termel elektromos energiát és tart üzemben különféle gyárakat.

Bánki-nak erről az alkotásáról hirneves külföldi kapacitások a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Camerer ezt irja neki:" Csodálom a bátorságát, amellyel On egy különben csak a gőzturbináknál alkalmazott alapelvet átvitt a vizturbinákra és elbámultam a nagy hatásfokon, amelyet vele elér. Csodálatos, hogy mindig újabb szempontok merülnek fel, miután már az ember azt hitte, hogy minden lehetséges ki van meritve."

Escher zürichi professor szerint az "Uj vizturbina" "hatásfok tekintetében az emberileg lehetőt teljesiti." Ihering szerint Bánki tudományos megokolása "egyenesen klasszikus tisztaságu és a turbinák terén a legujabb időszak legjobb munkái közé tartozik." Stodola gratulál neki, hogy képes volt ezen a teljesen letaroltnak látszó területen új és igen eredeti gondolatot produkálni."

Amennyiben Akadémiánk 1927. évi nagyjutalmával Bánkinak ezt a kiváló művét tünteti ki, egyszersmind elismerését fejezi ki a geniális mérnöknek a tudományos technika fejlesztése terén

RAL 1001/1927

egy emberöltőn át, párját ritkitó munkálkodása felett is.

Bánki a gépészeti tudományok legkülönbözőbb területein ért el maradandó becsü eredményeket. Sokoldalusága valóban bámulatra méltó.

Vagy félszáz értékes tanulmánya jelent meg különböző magyar és külföldi folyóiratban.

Egyik úttörője a motortechnikának.

Fiatal mérnök korában a Ganz gyárban, amelynek hirnevét az ő működése is öregbitette, mindenekelőtt a gázmótorok terén fejt ki a külföldön is elismert tudományos technikai tevékenységet.

1892-ben jelent meg a Magyar Mérnök és Épitész Egylet közlönyében: " A gázmótorok elmélete" alapvető tudományos értekezése, amelyet az Egylet 1893-ban a Hollán pályadijjal tüntetett ki. Bánkinak már ez a tanulmánya, mely német nyelven: "Zur Theorie der Gasmotoren" cimen a "Zeitschrift des Vereines deutscher Ingenieure" 1893 évi folyamában jelent meg, kimagasló helyet foglal el nem csak a magyar, hanem általában a tudományos technikai irodalomban.

A gázmótorok elméletében rendkivül fontos tétele Bánki-nak és ő volt az első, aki azt megállapitotta, hogy minél nagyobb a gázkeverék kompressziója, annál nagyobb a hőmótor meleg-kihasználása.

Bánki szerkesztette 1892-ben az első karburátort / porlasztót /, amely az explózios mótorok táplálására szükséges folyékony tüzelőanyagot / petroleumot, benzint stb./ igen kis szemekre elporlasztja, de egyszersmind az égéshez szükséges levegővel helyes arányban keveri, azaz a tökéletes égés követelményeinek megfelelő keveréket ad. A karburátort azóta a tőle származó alapelveken készitve különböző módositásokkal az egész világon használják. Az automobilok meg a repülőgépek milliói a Bánki karburátor elvén létesitett készülékkel vannak ellátva.

Amikor a kir. József-Műegyetem 1898-ban Bánki-t az egyik gépszerkezettani tanszékre meghivja, a Ganz-gyár által ottani működéséről kiállitott páratlan bizonyitvány kiemeli, hogy különösen a petroleum-mótorok szerkesztése terén "illeti meg feltétlen elismerés, amelyeknél.....kitűnő eredménnyel alkalmazta gyakorlatilag a vizbelövellésről felállitott saját, igen eredeti elméletét."

Férfikora delén kezd foglalkozni a gépszerkezettan hatalmasan fejlődő újabb ágaival és rövid idő alatt e téren is maradandót produkál. Egymásután jelennek meg értékes tanulmányai.

A "Rationalis hőmótor szerkesztésének alapelvei"-ről értekezik a "Politechnikai Szemle" 1898-as évfolyamában. Ugyanebben az évben a "Zeitschrift d. Vereines deutscher Ingenieure" folyóiratban jelenik meg: " Zur Theorie der Wärmemotoren" tanulmánya. A "Genie Civil" 1900-ban közli: " Le moteur Diesel et les moteurs thermiques" értekezését.

A gőzturbinák terén végzett mélyreható tudományos kutatásainak eredményét közölte 1905-ben: "A gőzturbinák szerkesztési alapelvei" / M. Mér. és Ép. Egylet K. 1905/ művében. Ez a tudományos értekezése ugyanebben az esztendőben a liège-i nemzetközi technikus kongresszuson általános elismerést aratott. /Bases du calcul des turbines a vapeur. Publ. du Congres International des Mines etc. Liège. 1905./ Erre az értékes tanulmányára hivatkozással kéri fel őt az angol "Institution of Civil Engineers", hogy nyilatkozzék Parsons és Stoney: "The Steam-Turbine" cimű tanulmányáról. Megismétli e kérelmét 1909-ben Reed: Marine Steam-Turbines" cimű munkájával kapcsolatban.

1908-tól kezdve elmélyed a hidraulika és repülő technika problémáiba. Behatóan és sikeresen foglalkozik a repülőgépek automatikus stabilizálásának kérdésével.

Tudományos kutatásainak eredményeit foglalja össze: az: "Energia átalakulások folyadékokban" cimű hatalmas művében, melyet a szakkritika nemcsak itthon, hanem a külföldön is a legnagyobb elismeréssel fogadott.

Ennek a munkának első magyar kiadása 1916-ban, második változatlan kiadása 1920-ban osztatlan elismerésre talált, német nyelvü kiadása pedig 1921-ben jelent meg.

Az energiák átalakulását tárgyaló tudományág a gépszerkezettan elméletében a bevezető rész.

Bánki-nak ez a nagyszabású munkája, amelyben az összes törvényeket ha csak lehet egységes alapon az energia egyenletéből vezeti le, bevezetés a hidrógépek, kompresszorok, gőzturbinák és aeroplánok gépszerkezettanába.

A tudományos technikai irodalomnak ez a kitünő terméke a tudomány terén jelentékeny haladást jelent.

Bánki témáit más kutatóktól függetlenül, teljesen önállóan tárgyalja. Megvilágitásukra csodálatos leleményességgel gondolja ki tudományos kisérleteit.

Pl: Bernoulli tételének, amely szerint " az ellenállás nélkül áramló /ideális/ folyadék minden keresztmetszetében a geodétikus-, feszültség- és sebesség-magasságok összege állandó", igazolására klasszikusnak nevezhető kisérleti módszerét /5 o./ átvették a legnevezetesebb külföldi tudósok is.

A gőzturbina-lapátmentén való gőzáramlásnál keletkező munkaveszteségnek, illetőleg a lapát hossza és görbülete által a veszteségre gyakorolt befolyásnak mérésére kieszelt kisérleti berendezését Stodola, zürichi müegyetemi tanár, "Die Dampfturbinen" cimü munkájában ismerteti. Ezen ismertetés nyomán átvették mások is, kiemelve azt az előnyt, hogy e mérési módszer feleslegessé teszi a gőzmennyiségnek vagy sebességnek megmérését és ily módon kiküszöböli a mérések pontatlanságából eredő hibákat.

Bővebben tárgyalja Bánki műve azokat a kérdéseket, amelyekre nézve a szakirodalomban megállapodás nem volt, vagy ha volt is, azt helytelennek tartották.

Igy pl. a hidraulikai mérésekre és számitásokra vonatkozó III. fejezetben /158-160 o./ kimutatja, hogy a hirtelen keresztmetszet változás, vagy iránytörés esetén az addig még Zeuner által is vallott az a felfogás, amely szerint ily esetekben az elterülő lapra merőleges sebességi komponens megsemmisül, helytelen és a kisérletekkel ellenkező eredményt ad.

E tárgyra vonatkozó s különböző folyóiratokban megjelent közleményeit a legnevezetesebb külföldi hidraulikusok: Escher, Brauer, Wagenbach, Camerer, Lorenz stb. egyértelmü helyeslessel fogadták.

A görbületekben való áramlási elméletre vonatkozó kisérleteiben, illetőleg az ezekből levonható következtetésekben kimutatta, hogy a görbületekben való áramlás kiváló szakemberek - pl. Die Turbinen 1912. cimü művében Pfarr is - helytelenül tárgyalják. A hidrodinamikának a potentiál-áramlásra vonatkozó tételeit ugyanis megfontolás nélkül oly esetekre alkalmazzák, amelyekre az áramlás feltételei hiányoznak. / 355-358.o./

Ebből a tárgykörből való egyébként: " Az ivben elterelt vizsugár elméletéhez" cimü tanulmánya / Magy. Mérn. és Ép. Egyl. közlönye 1911/, valamint akadémiai székfoglalója is: "Folyadékok mozgása hajlitott csatornákban" /Math. és Term. Tud. Ért. 1912. I. f./

Elméleti vizsgálatai közül mint egészen eredetieket emlitjük fel a gőzturbinák thermodinamikai hatásfokára és a hosszú gázvezetékek méretezésére vonatkozó tanulmányait. Az előbbi tanulmányában közölt eredményei azóta minden szakkönyvbe átmentek. Az utóbbi tanulmány eredményeit értékesitette az erdélyi /sármási/ földgáz Budapestre való vezetésének tanulmányozásakor egy speciális nagynyomású és több kompresszor állomással felszerelt vezeték terv kidolgozásánál. /Energia átalakulások folyadékokban: II. 19.Hosszú földgáz vezetékek tervezése 100-106 o./

A tudományos technikai irodalomban Bánki nevét az egész világon ismerik. Maga nem tartotta szükségesnek, hogy annak idején a karburátor megalkotásának elsőbbségét megvédje, de megtette azt helyette jóval később egy külföldi gyár nem azért, hogy a geniális magyar kutató érdemeit elismertesse, hanem, hogy konkurrensének szabadalmi igényeit megsemmisitse.

Bánki a szerény, lángeszü mérnök alig vett erről tudomást, annál inkább azonban a müvelt világ Bánki-ról.

Az európai kulturát tanulmányozó tokiói müegyetemi tanárt, Bánki neve Budapestre vonzza. A természettudományok és a tudományos technika mesterműveinek muzeumában, a páratlan müncheni Deutsches Museum-ban pedig a Bánki motor, az 1894-ben létesitett első magas nyomásu benzinmótor, a karburátorral együtt, valamint új vizturbinája is, hirdeti a tudományos világnak a magyar génius hatalmas alkotóerejét.

A Marczibányi mellékjutalomra a bizottság szintén egyértelmüen Riesz Frigyes-nek: "Folytonos függvényoperatiók" cimü értekezését ajánlja, mely a Mathematikai és Természettudományi Értesitő 37. kötetében 1920-ban jelent meg.

A mathematika fejlődésében lényeges szerepe van a fogalmak és tételek általánositásának. A haladásnak mindig jelentékeny lépését jelenti, ha a vizsgálódás valamely körében alkotott fogalmakat kiterjeszthetjük a kutatás más, rendszerint nehezebben hozzáférhető területére. A fogalmak általánositása önkéntelenül rávezet arra a kérdésre, vajjon a vizsgálódás régibb körében reájuk vonatkozóan talált tételek érvényesek maradnak-e az új területen is. A körültekintő kritika feladata megállapitani, hogy a megszokott és már szinte maguktól értetődőnek látszó tételek az új területen mennyiben módositandók vagy megszoritandók. Ilyen kritikai vizsgálattal foglalkozik Riesz Frigyes dolgozata, melynek lényege a következő.

A folytonosságnak és az egyenletes folytonosságnak fogalmai, melyek már a függvénytan elemeiben felmerülnek, könnyen átvihetők a függvény-operatiok elméletébe is, azaz a kutatásnak azon terére, melyben függvényeknek jut olyan szerep, mint egy függvény vizsgálatánál a független változó értékeinek. Felmerül tehát az a kérdés, vajjon az a függvénytani tétel, mely a folytonosságból az egyenletes folytonosságra enged következtetni, átvihető-e a függvény-operatiók elméletére is. Riesz egy példán kimutatta, hogy erre a kérdésre nem-mel kell felelnünk.

Midőn a bizottság elhatározta, hogy a Marczibányi-mellékjutalomra ezt az értekezést ajánlja, tekintetbe vette a szerzőnek egész tudományos pályáját.

Riesz Frigyes tudományos eredményei közül legismeretesebb az az orthogonális függvényrendszerekre vonatkozó, alapvető fontosságú tétel, melyet ő és Fischer E. egymástól függetlenül majdnem ugyanabban az időben találtak, s melyet az irodalomban mint Riesz-Fischer-tételt idéznek.

Rieszнek majdnem minden dolgozata az analizis köréből való s olyan kérdésekre vonatkozik, melyek élénken foglalkoztatják korunkat. Vizsgálódásainak főbb tárgyai: Halmazelmélet és analysis situs, integrálegyenletek, lineáris függvényoperatiók, integrálható függvények rendszerei, Fourier-sorok, megadott kezdetü hatványsorok, analitikus függvények kerületi értékei, subharmonikus függvények, végtelen sok ismeretlent tartalmazó elsőfokú egyenletrendszerek, végtelen sok változós quadratikus alakok. Mindezekre a tárgyakra vonatkozó ismereteinket Riesz számos értékes adalékkal gazdagitotta. A végtelenül sok ismeretlent tartalmazó elsőfoku egyenletrendszerekről francia nyelven monografiát irt.

A jutalmakra ajánlott tudományos kutatókon kivül az 1918-tól 1926-ig terjedő cyklusban még számosan fejtettek ki értékes tudományos működést.

A mathematikai kutatások eredményeinek magyar nyelvü közlésében a nevezett cyklusban sok nehézség merült fel, s ha annak a sokoldalu és eredményeiben gazdag tevékenységnek képét akarnók nyujtani, amelyet a magyar mathematikusok e kilenc évben kifejtettek, többnyire idegen nyelven megjelent dolgozatokat kellene felsorolnunk.

Annál nagyobb számmal jelentek meg ebben a cyklusban magyar nyelven tudományos technikai művek. A kir. József-müegyetem tanárai közül, a hadból visszatérő hallgatóság tanulmányainak megkönnyitése céljából többen megirták az általuk müvelt technikai tudományágnak kézi könyvét. Ezek mindegyikében van önálló kutatá-

sokon alapuló rész vagy fejezet. Nem kevésbbé tartalmasak tudományos értekezéseik is.

A tudományos technikai művek közül Oltay Károly nagyobb kutatásainak eredményeit összefoglaló: "Szabatos prizmás tahiméter" /M. M. és E. E. K. 1918./ és "A Budapesten és környékén végzett nehézséggyorsulás mérések"/Math. és Phys. Lapok 1925./című cikkeit, valamint Rejtő Sándor-nak: "Az elméleti mechanikai technologia alapelvei" című 1915-1923 között megjelent négy kötetes munkáját emeljük ki.

Oltay szabatos prizmás tahimétere az ékalaku üveg prizmának a szabatos mérnöki távolság mérésekre alkalmazása céljából végzett kutatásai alapján készült. Vele az eddigi tahiméterekhez képest lényegesen nagyobb pöntosság érhető el. A palesztinai angol országos felmérési hivatal vezetője Ley C. H. igazgató e műszerrel elért kedvező eredményeket az "Engineering" tudományos technikai folyóirat 1924. évi októberi számában ismerteti.

A második cikkben Oltay nagy kiterjedésü gravitációs méréseinek azt a részét ismerteti, amelyet a régi módszer tovább fejlesztésével Budapest környékén végzett. A javitott módszer lehetővé teszi, hogy a felső geodéziai és geofizikai szempontból igen jelentős gravitációs hálózatokat nagy szabatossággal gazdaságosan lehet mérni.

Rejtő Sándor emlitett négy kötetes nagy művében oknyomozó alapon egységes rendszerbe foglalja a mechanikai technológia egész tárgykörét.

Az anyagok belső szerkezetét tárgyalván és a maradó alakváltozások mechanikájának alaptételeit felállitván, elméleti alapot teremt a mechanikai technológia számára.

Az I. és II. kötet az elméleti mechanikai technológia alapelveit és a fémek technológiáját, a III-ik a fa tulajdonságait és feldolgozási módját, a IV.a textilipari technológiát ismerteti. A jelenleg munkában levő V. kötet a malomipart fogja ismertetni.

A folyó évben jelent meg a fémek technológiájának alapelveit magában foglaló műve német nyelven is: " Einige Prinzipien der theoretischen mechanischen Technologie der Metalle" cimen.

Rejtő hatalmas művében egy tevékeny életnek munkáját foglalta össze.

Mindenesetre jogos önérzet töltheti el lelkünket látva, hogy úgy a mathematika, mint a tudományos technika művelésében számos kiváló szakemberünk van, akiknek tartalmas tudományos tevékenysége nemcsak fenntartja, de emeli is azt a magas szinvonalat, amelyet a mathematika és a technikai tudományok hazánk tudományos életében elfoglalnak.

Örvendetes, hogy kiválóságunkat ezen a téren az egész müvelt világ ismeri és elismeri.

Az előrebocsájtottak alapján a bizottság egyhangú elhatározással tisztelettel javasolja a tekintetes Akadémiának, hogy az 1927. évi Nagyjutalommal Bánki Donátnak "Uj Vizturbina", a Marczibányi mellékjutalommal pedig Riesz Frigyesnek: "Folytonos függvényoperatiók" cimü értekezését tüntesse ki.

Budapest, 1927. március 28.

Rados Gusztáv r. t.
bizottsági elnök

Zolovich Kornél l. t.
bizottsági előadó

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Kürschák József r. t.

Eperjessy Béla l. t.

Ortvay Rudolf l. t.

Elolvasta Fröhlich 1927. IV. 8.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

RAL 1001/1927

SALGÓ-TARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA-R.-T.

ELNÖK-VEZÉRIGAZGATÓ

Kegyelmes Uram !

Köszönöm nagybecsü értesitését a CHORIN FERENC alapitvány kamatainak felajánlásáról.- Nagy örömmel és megelégedéssel töltött el az,hogy a jutalom közgazdasági tudományunk s életünk egyik legkiválóbb képviselőjének itéltetett oda.-

Fogadja Kegyelmes Uram kiváló tiszteletem kifejezését,amellyel maradtam

Budapest,1927.május hó 12.-én.

készséges hive

Chorin Ferenc

Nagyméltóságu

Dr.BALOGH JENÖ v.b.t.t.urnak,
a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára,stb.

BUDAPEST

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1001
1922

Ad acta.

Baloghh

a

Kegyelmes Uram!

Mély tisztelettel vettem Nagyméltóságod kegyes értesítését és hálás köszönetet mondok az elnyert jutalomért.

Egyben vagyok bátor jelezni, hogy az Utalványt ajánlott levélben a Magyar Földhitelintézetnek megküldtem azzal, hogy az összeget párizsi címemre utalja át.

Mégegyszer hálás köszönetem fejezem ki Nagyméltóságodnak és maradok

Párizs, 1927. máj. 16.

Legalázatosabb szolgája

Lizéki Lajos

1001
1927

Ad acta

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET
BUDAPEST. V., BÁLVÁNY-UTCA 7. SZÁM

CHEQUE- ÉS CLEARINGSZÁMLA A M. KIR. POSTA-TAKARÉKPÉNZTÁRNÁL: 16117. SZÁM
GIRÓSZÁMLA A MAGYAR NEMZETI BANKNÁL
SORGONYCÍM: HUMUS BUDAPEST

Jedl/D/~~32~~ 1785

T.

Magyar Tudományos Akadémia

Budapest,

Akadémia utca 1.

Budapest, 1927. május 20.

Van szerencsénk tisztelettel értesiteni, hogy megterheltük b. folyószámlájukat a folyó hó 9.-én kelt utalvánnyal Ligeti Lajos tanár urnak az 1927. évi Sámuel-Hölber-dij összegeként kiutalt, nevezett tanár urnak, dispositioja szerint Párisba átutalt 200.- pengővel, folyó hó 20.-i értékkel.

Teljes tisztelettel
MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Dallos

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

1001

1927.

T.

Magyar Tudományos Akadémia

B u d a p e s t,

Akadémia utca 1.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 1927. május 20.

Van szerencsénk tisztelettel értesiteni, hogy ~~megterheltük b. folyószámlájukat~~ a folyó hó 9.-én kelt utalvánnyal Ligeti Lajos tanár urnak az 1927. évi Sámuel-Hölber-díj összegeként kiutalt, nevezett tanár urnak, dispositioja szerint Párisba átutalt 200.- pengővel, folyó hó 20.-i értékkel.

Ad acta

Balogh

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

a

M.Tud.Akadémia

Ad 1001/1927.sz.

Méltóságos Osztálytitkár Ur !

A f.hó 4-én tartott nagygyülési összes ülés határozatából értesitettem volt özv.Bánki Donátné urnő ő méltóságát, hogy Akadémiánk a f.évi Nagyjutalmat néhai férje " Uj vizturbina" c.értekezésének itélte oda s egyuttal szerencsém volt megküldeni a a 2000 /kétezer/ pengőről kiállitott utalványt is.

Elhunyt nagyérdemü társunk családja megbizásából most Bánki Elemér okleveles gépészmérnök ur /I.Tatár-utca 8./ alatt idezárt beadványát intézi Akadémiánkhoz,tolmácsolván a családnak azt az óhaját,hogy az emlitett 2000 pengőt Akadémiánk használja fel Bánki Donát életének és munkásságának könyv alakjában való megbizására és ezzel a feladattal Schimanek Emil müegyetemi ny.r. tanár prorektor urat és Dr Sasvári Géza magántanár urat ,Bánki Donát urnak munkatársát bizza meg.

Tekintettel Bánki Donát urnak világszerte ismert érdemeire,nem látok akadályt arranézve,hogy a nyilt pályázat kiirása ez alkalommal mellőztessék és ha a t.III.osztály ezt helyénvalónak találja,Schimanek Emil ny.r.müegyetemi tanár ur megbizassék azzal, hogy ezt a feladatot az általa választott munkatárssal,illetőleg munkatársakkal együtt elvégezze.

Nehogy a dolog halasztást szenvedjen,ezt a megbizást egyik közelebbi összes ülésen lehetne megadni.

Addig is,mig a munka meg fog iratni,a két ezer pengőt külön betétkönyvben az osztály határozatából ilyen cim alatt fognám állandó lekötéssel elhelyeztetni:"Néhai Bánki Donát életrajzának és munkásságának megirására az Akadémia által megállapitott összeg."

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.május 12.

k. Balogh

főtitkár

Fröhlich, Ottinger
Stat. Bánki levele

1001
1928

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságú Főtitkár Úr!

Nagyon köszönöm Nagyméltóságod kegyes értesítését arról, hogy a tekintetes Akadémia egyik igénytelen dolgozatomat a Marcsibányi mellékjutalommal tüntette ki, valamint Kegyelmes Uramnak az értesítéshez fűzött szerencsekívánatait.

Mély tisztelettel kérem, méltóztassék hálámat és köszönetemet a tekintetes Akadémiának tolmácsolni.

Vagyok Kegyelmes Uramnak

Szeged, 1927 május 16. alázatos szolgája

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1001

1927

Adacta

Bulog

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

A M. KIR. FERENCZ JÓZSEF-TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI KARA.

391.bk.- szám.
192 6/27.

Nagyméltóságu Főtitkár Ur!

Hivatkozva Nagyméltóságodnak 1.000/1927.sz.megkeresésére,tisztelettel értesitem,hogy Egyetemünk bölcsészet,-nyelv és történettudományi Kara 1927.évi március hó 31.-én tartott VII.rendes ülésében Dr.Dézsi Lajos és dr.Horger Antal,ill.Dr.Szádeczky K.Lajos és dr.Erdélyi László ny.r.tanárok javaslatát elfogadva:

A magyar nyelvészeti és irodalmi könyvjutalomra Pertich Teréz IV.éves bölcsészetkari hallgatót,

a magyar történelmi könyvjutalomra Fehér Ede IV.éves bölcsészetkari hallgatót hozza javaslatba.

Amiről Nagyméltóságodat mély tiszteletem kifejezése mellett ezennel értesitem.

Őszinte tisztelettel:

Szeged,1927.évi április hó 8.-án.

A M. KIR. FERENCZ JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEM BÖLCS. NYELV- ÉS TÖRTÉNET TUD. KARA SZEGED

Bartók Gyula
e.i.dékán.

1001
1924

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A BUDAPESTI KIR. MAGY.
PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KARÁNAK
DÉKÁNI HIVATALA.

1432 szám.

1926-27

K e g y e l m e s U r a m !

Hivatkozással Excellentiád 1000/927 számú nagybecsű átiratára, tisztelettel közlöm, hogy a bölcsészettudományi Kar a folyó tanévi IV.rendes ülésében a nyelvészeti könyvjutalomra Bánrévy György IV.éves bölcsészhallgatót és a történettudományi könyvjutalomra Rácz Elemér bölcsészhallgatót ajánlja.

Fogadja Excellentiád kiváló tiszteletem nyilvánitását.

Budapest, 1927.április 7.

bölcsészetkari dékán

Nagyméltóságú

Dr. B a l o g h J e n ő úrnak,

a M.Tud. Akadémia Főtitkárának

BUDAPEST

1001

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A DEBRECENI MAGYAR KIRÁLYI TISZA ISTVÁN TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI KARÁNAK DÉKÁNJA.

382. Bksz.

1926./27.

Nagyméltóságu

Dr.BALOGH JENŐ

akadémiai főtitkár urnak.

Hivatkozással Nagyméltóságod 1.000 /1927 sz. átiratára, van szerencsém tisztelettel értesiteni, hogy a kar a Magyar Tud. Akadémia nyelvészeti könyvjutalmára Molnár József II.éves, a Magyar Tud. Akadémia történelmi könyvjutalmára pedig Dobó Árpád II. éves bölcsészethallgatót ajánlja.

Debrecen, 1927. apr. hó 4-én. Mély tisztelettel:

e.i. dékán.

Ad Sm 1001
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A pécsi M. KIR. ERZSÉBET-TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI KARA.

190 Ø. szám.
1926/27

Kegyelmes Uram!

1000/1927 szám alatt kelt átiratára van szerencsém mély tisztelettel jelenteni, hogy a bölcsészet-nyelv-és történettudományi Kar folyó tanévi VI.rendes kari-ülésének határozata szerint magyar nyelvészet és magyar történelem-szakos III-IV.éves hallgatói közül ezidőszerint senkit sem talál érdemesnek a Magyar Tudományos Akadémia könyvjutalmára.

Fogadja Nagyméltóságod mély tiszteletem és nagyrabecsülésem kifejezését.

Pécs, 1927.évi április hó 9.-én.

Hodinka Antal
e.i.dékán.

M. KIR. ERZSÉBET TUD. EGYETEM BÖLCSÉSZETI KARA * PÉCS *

Nagyméltóságú

dr.B a l o g h J e n ő v.b.t.t. urnak,
a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának
Budapest.

1001

1207

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1001/1927.

Méltóságos Tagtárs Ur !

A M.Tud.Akadémia régi szokásának megfelelőleg elkészület az emlékérem, amelyet I. Nagy Chorin jutalom Méltóságodnak a Marczibányi-mellékjutalom odaitélése következtében van szerencsém felajánlani.

Méltóztassék megengedni, hogy az érmet legjobb kivánságaim és kiváló tiszteletem jelentésével megküldhessem.

Budapest, 1927. május 28.

k Balogh

főtitkár.

Méltóságos I Popovics Ő Ac.

II R i e s z Frigyes l.t. urnak

S z e g e d

Ad II Ortvay R. lt. ur vitte el

csat. érmet

1001
1001

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1001/1927.sz.

J e g y z é k

a nagygyülési könyvjutalomra ajánlott egyetemi hallgatókról.

Budapesti kir.m.Pázmány Péter-Tudományegyetem bölcsészettudományi kara:

magyar nyelvészeti könyvjutalomra:Bánrévy György IV.éves b.h.

magyar történelmi könyvjutalomra :Rácz Elemér b.h.

Debreceni m.kir.Tisza István-Tudományegyetem bölcsészettudományi kara:

magyar nyelvészeti könyvjutalomra: Molnár József II.éves b.h.

magyar történelmi könyvjutalomra : Dobó Árpád II.é.b.h.

~~Pécsi~~

Szegedi m.kir.Ferenc József -Tudományegyetem bölcsészet-,nyelv-és történettudományi kara:

magyar nyelvészeti és irodalmi könyvjutalomra:Pertich Teréz IV.é.b.h.

magyar történelmi könyvjutalomra: Fehér Ede IV.é.b.h.

Pécsi m.kir.Erzsébet-Tudományegyetem bölcsészet-,nyelv-és történettudományi kara nem ajánlott a könyvjutalomra érdemes hallgatót.

Budapest,1927.április 12.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1001/1927

Budapest, 5 maggio 1927.

Illustrissimo Signore,

L'Accademia Ungherese delle Scienze, nel suo consesso plenario LXXXVII^{mo} dell'anno corrente, l'ha nominato suo membro esterno.

Sono oltremodo lieto di poter portare a Sua conoscenza quest'alta distinzione conferita a V.S.I. in segno di riconoscenza dei Suoi insigni meriti scientifici.

Aggradisca i sensi dell mia piu alta stima

presidente

Signor

Dott. A n t o n i o B a l d a c c i

B o l o g n a

Remigio Sabbadini
Milano

Berzeviczy Albert emlékbeszéd je Farkasházi V

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

2001
2002

B/ Csat. f. alatt.
Ak. Ert. 436 sz.

1002/1927.sz.

Tisztelt Méltóságos Uram !

Akadémiánk f.évi nagygyülésén hálásan gondolt vissza arra, hogy a Méltóságod bölcs irányitása alatt álló Pesti Magyar Kereskedelmi Bank centenariumi ünnepélyünk alkalmából Gróf Széchenyi István nevére száz millió koronás alapitvány tett.

Ez alapitvány két évi kamatait a nagygyülés az Akadémia saját bevételeiből kiegészitve, Thirring Gusztáv r.t.,a fővárosi statisztikai hivatal nyug,igazgatójának iétlte oda"Budapest félszázados fejlődése 1873-1923 " c.munkájáért.

Szerencsém van a Nemzetgazdasági Bizottságnak e tárgyban tett javaslatát,amely Akadémiánk hivatalos folyóiratának tisztelettel mellékelt 436.füzete 48-52 lapjain jelent meg,szives tudomásul Méltóságodnak megküldeni.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem kifejezését.

Budapest,1927.május 18,

Dikt. Balogh

Vesz

a M.Tud.Akadémia elnöke

Méltóságos

W e i s z F ü l ö p urnak,

a Pesti Magyar Kereskdelmi Bank elnökének,

a felsőház tagjának

B u d a p e s t

1002

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

A M. T. Akadémia tek. főtitkári Hivatalának.

Az I. osztály tisztelettel megválasztásra ajánlja a tek. Akadémiának a következő ajánlottakat:

Az A) alosztályba levelező tagnak:

Pauler Bálint magyar nyelvészt 33 szavazattal 1 ellenében;

Klemm Antal magyar és finnugor nyelvészt 31 szavazattal 2 ellenében.

A B) alosztályba rendes tagnak:

Viszota Gyula levelező tagot 23 szavazattal 11 ellenében;

ugyanabba az alosztályba levelező tagnak:

Baros Gyulát, a magyar irodalomtörténet művelőjét 29 szavazattal 5 ellenében;

Gulyás Pált, a bibliografia és a könyvtártan művelőjét 26 szavazattal 8 ellenében.

Külső tagnak:

Nielsen Konrád finnugor nyelvészt 33 szavazattal 1 ellenében;

Sabbadini Reniget, az ókori latin és a neolatin filológia művelőjét 31 szavazattal 1 ellenében.

Budapest, 1927. május 3.

Kiváló tisztelettel

Pintér
osztálytitkár

Ad Fm 1002
1927

Ad acta.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

d

Budapest, 1927. junius 20.

Nagyméltóságu Főtitkár Ur !

Kegyelmes Uram !

A legmélyebb hálaérzettel fogadtam ama fölötte megtisztelő kegyes értesitését, hogy a Magyar Tudományos Akadémia engem levelező tagjává választani méltóztatott.

Midőn ezért az érdememen felüli magas kitüntetésért a legmelegebb köszönetemet nyilvánitanám, nem mulaszthatom el kifejezésre juttatni, hogy a nagy megtisztelt[illegible]tés serkenteni fog hazai müemlékeink felkutatása és ismertetése terén fokozott munkásság kifejtésére.

Kegyelmes Uramnak a székfoglaló előadás megtartására vonatkozó szives felhivásával kapcsolatban mély tisztelettel bejelentem, hogy a Magyar Tudományos Akadémia III oszt. f.é. május 23-án tartott zárülésén hozott határozatnak megfelelve nagynevü néhai Haussmann Alajos v. tiszteleti tag fölött fogok emlékbeszédet tartani s annak idején kérni fogom Kegyelmes Uramat, hogy ezt valamelyik összes ülés napjára méltóztassék majd kitüzni.

Egyben tisztelettel bejelentem, hogy lakcimem : Budapest I. Krisztina-körut 159.

A legmélyebb tiszteletem nyilvánitásával maradok

Kegyelmes Uramnak

lekötelezett legalázatosabb szolgája

Lechner Lajos

1002
1929

Ad acta

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Szombaton reggelig kérem a főtitkári hivatalba

küldetni.

1002/1927.Olaszra kérem forditani !

Igen tisztelt Uram !

A M.Tud.Akadémia f.évi LXXXVII.nagygyülésén Uraságodat külső tagjául választotta meg.

Őszintén örvendek,amikor közölhetem Önnel azt a nagyrabecsülést,amellyel Akadémiánk Önnek

ad/1.: tudományos érdemei és egyuttal nemzetünk iránt tanusitott rokonszenves érdeklődéssel viseltetik;

ad 2.és 3. tudományos érdemei iránt viseltetik.

Fogadja stb.

Budapest,1927.május 5.

a M.Tud.Akadémia elnöke

1.Arduino Colasanti

2.Antonio Baldacci

3.Sabbadini Remig

Dikt. Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 5 maggio 1927.

Illustrissimo Signore,

L'Accademia Ungherese delle Scienze, nel suo consesso plenario LXXXVII^mo dell'anno corrente, l'ha nominata suo membro esterno.

Sono oltremodo lieto di poter portare a Sua conoscenza quest'alta distinzione conferita a V.S.I. in segno di riconoscenza dei Suoi insigni meriti scientifici e del Suo simpatico interesse dimostrato verso la nostra nazione.

Aggradisca i sensi della mia piu alta stima,

Dr. Balogh

presidente

Signore

Arduino Colasanti

Roma

1002

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 5 maggio 1927

I - II - III.

Illustrissimo Signore,

L'Accademia Ungherese delle Scienze, nel suo consesso plenario LXXXVII-mo dell'anno corrente, l'ha nominato suo membro esterno.

Sono oltremodo lieto di poter portare a Sua conoscenza quest'alta distinzione conferita a V. S. I. in segno di riconoscenza dei Suoi insigni meriti scientifici

(ad I:)

e del Suo simpatico interesse dimostrato verso la nostra nazione.

Aggradisca i sensi della mia più alta stima

Il presidente:

. . . . . .

I. Arduino Colasanti
II. Antonio Baldacci
III. Remigio Sabbadini

4 old nagy

Ma

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1002/1924

1002/1927.

Igen tisztelt Barátom !

Hálásan megköszönve R.Sabbadini külsőt tag ur ciménck közlését, megnyugtatásodra szerencsém van tudatni,hogy a tagtárs ur értesitésünket megkapta és arra már válaszolt is.

Kiváló nagyrabecsüléssel

Budapest,1927.május 23.

K. Balogh

főtitkár.

Méltóságos

H u s z t i József l.t. urnak

S z e g e d

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

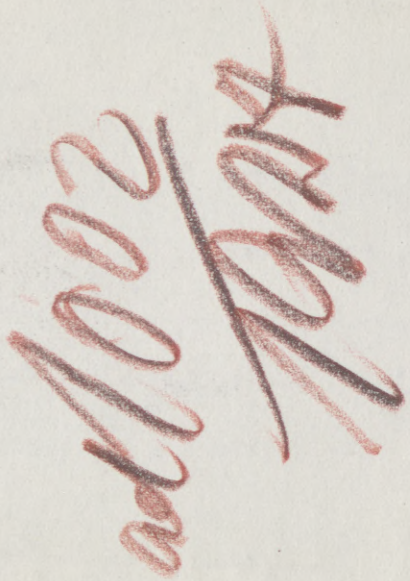

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Szeged, 1927. máj. 20.

Tekintetes Uram!

Tisztelettel értesítem Nagyméltóságodat, hogy R. Sabbadini tagtársunk címe a következő:

Pisa, via Fibonacci 19. Sabbadini úr az én értesítésemre már válaszolt s jelezte, hogy az Akadémia hivatalos értesítése akkor még nem érkezett meg hozzá. Nagyon valószínű, hogy azóta a milanói egyetem Nagyméltóságod leveleit továbbította. Amennyiben rövid időn belül nem érkeznék meg Sabbadini úr válasza, az annak lenne kétségtelen jele, hogy Nagyméltóságod Milanóba írt értesítése mégis elveszett, mert akképen ismerem

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Sabbadini Urat, a köszönő válasza röglön az értesítés kézhez vétele után el fog indulni. Levele különben, amit hozzám írt, nagyon megható, különösen az a része, hol Ábel Jenővel való ifjukori barátságáról emlékezik meg.

Maradtam Nagyméltóságodnak
még tisztelettel lekötelezett híve:
Huszli József

Tisztelt Méltóságos Uram !

A t.III.osztály javaslata alapján Akadémiánknak legutóbbi összes ülése megbizta Schimanek Emil müegyetemi ny.r.tanárt és Sasváry Géza urakat,hogy a Méltóságod tisztelt családja által Akadémiánknak visszaajándékozott 2000 pengő tiszteletdij mellett néhai kitünő tagtársunk Bánki Donát életének és tudományos munkásságának megirására vállalkozni szivesked jenek.

Szerencsém van ezt a határozatot tudomás szerezhetése végett azzal a megjegyzéssel közölni,hogy a ~~200~~ 2000 pengőnek külön elhelyezése iránt állandó lekötés mellett intézkedtem.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.junius 3.

2000.

K. Balogh

főtitkár.

Méltóságos

B á n k i Elemér urnak

B u d a p e s t

1002

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

Ma ; kézb-vel

1002/1927.sz.

Méltóságos Uram !

A M.Tud.Akadémia LXXXVII.nagygyülésében Méltóságodat az elektrotechnikai tudományok terén kifejtett és az egész világon ismert magybecsü munkássága alapján a matematikai és természettudományi osztályba tiszteleti tagjává választotta.

Amidőn Társaságunknak ezt a határozatát szerencsém van Méltóságod szives tudomására hozni,megragadom az alkalmat kiváló nagyrabecsülésem és azon reményem kifejezésére,hogy Méltóságod a M.Tud. Akadémia munkásságát szives lesz érdeklődésével támogatni.

Budapest,1927.május 5.

Dr Balogh

nyug.igazságügyminiszter,
a M.Tud.Akadémia főtitkára

Méltóságos

B l á t h y O t t ó urnak,
a M.Tud.Akadémia tiszteletbeli tagjának

Hungária Szálló.

Budapest

1002
1987

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1002/1927.sz.

Méltóságos Uram !

A M.Tud.Akadémia LXXXVII.nagygyülésében Méltóságodat a tudományos elektrotechnika fejlesztése terén szerzett érdemei, valamint irodalmi munkássága alapján a matematikai és természettudományi osztály levelező tagjává választotta.

Amidőn erről Méltóságodat értesiteni szerencsém van, megragadom az alkalmat régi ,őszinte nagyrabecsülésem és azon reménynyem kifejezésére, hogy Méltóságod Akadémiánknak tudományos munkáját személyes közreműködésével is kegyes lesz előmozditani.

Budapest, 1927.május 5.

k. Balogh

nyug.igazságügyminiszter,
a M.Tud.Akadémia főtitkára .

Méltóságos

K a n d ó K á l m á n urnak,
a M.Tud.Akadémia levelező tagjának

VI Rózsa-u. 46.

B u d a p e s t

1002

1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

Ad 1052/27

M.Tud.Akadémia

T. Zimmermann Emil vésnök úrnak

Budapest

Megrendelem három érem vésését a következő feliratokkal:

1. A M.Tud.Akadémia Bánki Donátnak

1927

Körirat gyanánt: A Nagyjutalommal

2. A M.Tud.Akadémia Riesz Frigyes l.tagnak

1927

Körirat gyanánt: A Marczibányi-mellékjutalommal

/A 2.sz.érem vésésére a patinásat kérem felhasználni!/

3. A M.Tud.Akadémia Popovics Sándor ig.és t.tagnak

1927

Körirat gyanánt: Az id.Chorin Ferenc-jutalommal

Budapest, 1927.május 9.

k Balogh

főtitkár.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1002/1927.sz.

Tisztelt Nagyságos Uram !

Örömmel van szerencsém közölni, hogy Akadémiánknak f.évi LXXXVII.nagygyülése a Sámuel-Kölber -dijat /200 pengő/ Nagyságodnak itélte oda " Álmos " cimü értekezéséért.

Az erről kiállitott utalványt azzal van szerencsém megküldeni, hogy a M.Földhitelintézet Nagyságod aláirása alapján ezt az összeget Nagyságod megbizottjának is d.e. 9-1 között ki fogja fizetni, ha azonban az átutalás Párisba más módon kényelmesebb volna, méltóztassék az utalványt aláiratlanul visszaküldeni és akár valamely pénzintézet utján vagy más módon Nagyságod megbizottja kezéhez fogom az összeget kiutalni.

Fogadja őszinte tiszteletem kifejezését és meleg szerencsekivánataimat.

Budapest, 1927.május 4.

sk Zolnay

a M.Tud.Akadémia főtitkára

Nagyságos

L i g e t i L a j o s

urnak

P á r i z s

1002

1027

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

Budapest, 1927, máj. 8

Kedves Barátom!

A főtitkár úr önagyméltósága kérdésére közlöm veled Ligeti címét:

Paris VIe

6, rue Grégoire-de-Tours

Gd. Hôtel de l'Univers.

Szívből üdvözöl

híved

Németh Gyula

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Feladó neve és lakása: .....

LEVELEZŐ-LAP

Nagyságos
Dr Zsirai Miklós
Eötvös-collegiumi tanár ur
Budapest.
V. Akadémia-u. 2

M. kir. állami nyomda, Budapest, 1927.

1002/1927.sz.

Méltóságos Tagtárs Ur !

Szerencsém van tisztelettel közölni,hogy a M.Tud.Akadémiának LXXXVII.nagygyülése a Marczibányi-mellékjutalmat az e tárgyban kiküldött öt tagu bizottság a t.III.osztály egyhangu javaslata alapján Méltóságod " Folytonos függvényoperátiók " cimü értekezésének itélte oda.

Az Igazgató-Tanács által megállapitott jutalomdijról P 800 azaz nyolcszáz pengőről kiállitott utalványt mellékelve kérem,fogadja Méltóságod őszinte szerencsekivánataimat és kiváló nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest,1927.május 4.

k. Balogh

a M.Tud.Akadémia főtitkára

Méltóságos

Riesz Frigyes

l.t.urnak

Szeged

Pásat. Ut.

1002

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Bevárandó az Ak. Ért.

1002/1927.sz.

Tisztelt Méltóságos Uram !

Szerencsém van közölni, hogy a Salgótarjáni Kőszénbánya R.T. által Méltóságod nagyérdemű atyja, id. Chorin Ferenc emlékezetére tett Chorin Ferenc-alapitvány 1927. évi kamatait az e tárgyban kiküldött hét tagu bizottság és a bölcseleti-, társadalmi -és történettudományi osztály egyhangu javaslatára f. évi nagygyülésünk Popovics Sándor ig. és t.t.ur ő excellenciájának " A pénz sorsa a háboruban " c. nagybecsü munkájáért ajánlotta fel.

A Bizottság jelentésének az Akadémia hivatalos folyóiratában közzé tett szövegét szerencsém van mellékelni.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem kifejezését.

Budapest, 1927. május 10.

k. Balogh

a M. Tud. Akadémia főtitkára

B/ Csat.
az Ak. Ért. füzete

Méltóságos

Chorin Ferenc

urnak

Budapest

1002
Bud

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1002/1927.sz.

Kegyelmes Uram !

A M.Tud.Akadémiának mai napon tartott LXXXVII.nagygyülése az e tárgyban javaslattételre kiküldött hét tagu bizottságnak ,valamint a bölcseleti,társadalmi és történeti tudományok osztályának egyhangu javaslata alapján az id.Dr.Chorin Ferenc-alapitvány 1927.évi kamatait szintén egyhangulag Nagyméltóságod " A pénz sorsa a háboruban " c.nagybecsü müvének itélte oda.

Az Akadémia ezzel a határozattal hangsulyozni kivánta az emlitett munkának abszolut tudományos és nagy irodalmi értékét,azt,hogy az kimagaslik az illető évkörben megjelent összes közgazdaságtudományi munkák felett;egyuttal Akadémiánk ez alkalommal is a legnagyobb hálával emlékezett meg Nagyméltóságodnak Társaságunk iránt mindenkor tanusitott kegyes érdeklődéséről és arról a szives irányitásról,amellyel Excellenciád,mint Igazgató-Tanácsunk tagja,bennünket évek óta kitüntet.

Őszinte és benső örömmel hozom ezt a határozatot Nagyméltóságod tudomására és egyuttal tisztelettel mellékelem az Ig.-Tan. által P 4000 azaz négyezer pengőben megállapitott jutalomról az utalványt,valamint a bizottsági jelentésnek Akadémiánk folyóiratában kinyomatott teljes szövegét.

Fogadja Kegyelmes Uram kiváló és igaz tiszteletem kifejezését.

Budapest,1927.május 4.

Dikt. Balogh

a M.Tud.Akadémia főtitkára

Nagyméltóságu

P o p o v i c s S á n d o r

ig.és t.t.urnak

Elk. kézbivel

B u d a p e s t

Bg

~~Ucat. Ak. Ét.~~

1002

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1002/1927.sz.

Méltóságos Tagtárs Ur !

Szerencsém van tisztelettel közölni,hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Gróf Széchenyi István-alapitványának kamatait a M.Tud.Akadémia a saját egyéb bevételeiből kiegészitve Méltóságod " Budapest félszázados fejlődése 1873-1923-ig " c.b.müvének itélte oda.

Szerencsém vant a jutalomdijról kiállitott utalványt Méltóságodnak ajánlva megküldetni.

Fogadja régi igaz magyrabecsülésem kifejezését és őszinte szerencsekivánataimat.

Budapest,1927.május 4.

a M.Tud.Akadémia főtitkára

Méltóságos

T h i r r i n g G u s z t á v

r.t.urnak

B u d a p e s t

1002

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságu

Dr.Balogh Jenő v.b.t.t.urnak,
a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának

Budapest.

Kegyelmes Uram!

Engedje meg,hogy f.hó 5.-én 1002/1927.szám alatt kelt nagybecsü értesitését a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává történt megválasztatásomról hálás köszönetemet fejezzem ki ,egyuttal Excellentiádat arról biztositsam,hogy az Akadémia tudományos feladatainak megoldásában tőlem telhetőleg fáradozni fogok.

Bátor vagyok Kegyelmes Uram felszólitásának megfelelően lakcimemet szives tudomására hozni:I.,Bors utca 18.sz.,II.em.2.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem kifejezését,

mellyel maradtam

Budapest,1927.május hó 16.-án

Manninger Rezső
állatorvosi főiskolai ny.rk.tanár,
a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja.

RAL 1002/1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

DR. ZEMPLÉN GÉZA
MŰEGYETEMI TANÁR
BUDAPEST, I., GELLÉRT-TÉR 4. SZ.

Budapest, 1927 május 30.

Kegyelmes Uram!

Megtisztelő leveléért, és az abban foglalt szerencsekívánatokért fogadja hálás köszönetemet.

Maradtam legmélyebb tisztelettel

Zemplén Géza

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

1002

1927

Ad acta

α

1002
1927

a

MAGYAR NEMZETI BANK
ALELNÖK

Brest 1927. Jun. 1

Nagymáltóságu
Főtitkár ny!

Rendes taggá történt
megválasztásomra
vonatkozó szíves ér-
tesítését és az ahoz
fűzött jó kívánato-
kat melegen és őszin-
tén köszönöm. Le-
gyen meggyőződve
Excellentiád, hogy
az a vonzalom, mely
engem a tudomá-
nyos munka révén
az Akadémiához
kötött nálam
lankadni nem
fog s mindig arra

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

fogok törekedni, hogy
a választásban
nyilvánuló elismerést továbbra is
kiérdemeljem.
Nagyon lekötelezne Excellentiád ha
tudatnávelem
vajon Darányi ő Exc.ja
fölött tartandó emlék beszéddel mikorra készüljek
el s mikor a másikkal, mely György
Endre mivel szólna?

Kiváló tisztelettel
Bernát Istvány

29 26
30 26

Kegyelmes Uram!

Mikor ezennel bejelentem, hogy 1002/1927. számú nagybecsü levelét szerencsém volt kézhez venni, hálás köszönetet mondok a benne foglaltakért. Adja az Ég segedjék a körülmények, hogy azt a komoly elkötelezést, melyet számomra e kitüntetés jelent, szivem szerint lerójhassam; hogy erőmet minél hasznosabban fordithassam nyelvtudományunk javára s minél bizgóbban vehessek részt Akadémiánk magasztos feladatának megoldásában, a tudományos kutatás nemes munkájában.

Tisztelettel veszem tudomásul az Alapszabályok 20. §-ára való figyelmeztetést a székfoglaló dolgozat iránt s igyekezni fogok e kötelezettségnek a törvényes idő alatt eleget tenni.

Pontos lakcimem: Csüry Bálint ref. kollégiumi tanár, Cluj (Kolozsvár), Str. Cogălniceanu 16., Colegiul reformat (Református kollégium). România.

Nagyméltóságodat mély tisztelettel üdvözli

alázatos szolgája

Kolozsvár, 1927. május 15-én.

Dr. Csüry Bálint
ref. koll. tanár

RAL 1002/1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságú Főtitkár Úr!

Kegyelmes Uram!

Nagyméltóságodnak becses levelét, melyben kegyes volt értesíteni akadémiai taggá választásomról és az alapszabályoknak a székfoglalóra vonatkozó intézkedéséről, tisztelettel vettem.

Fogadja Excellenciád hálás köszönetemet érte. Székfoglalómat az ősz folyamán tartom meg, erről az osztálytitkár úr ő méltóságát idejében értesíteni fogom. Kegyeskedjék a Magyar Tudományos Akadémiának hálás köszönetemet tolmácsolni azon kitüntetésért, amelyben csekélységemet részesíteni kegyeskedett a választással. Ígérem, hogy tőlem telhetőleg a legbuzgóbban közre fogok működni az Akadémia céljainak előmozdítására.

Egyúttal bátorkodom jelenteni, hogy készségesen vállalkozom a Magyar Tudományos Akadémiának képviseletére a kőszegi főgimnázium ünnepségén. Nagyon szépen köszönöm a megtiszteltetést.

Őszinte köszönettel vagyok Nagyméltóságú Főtitkár Úrnak mélyen tisztelő híve

Pannonhalma, 1927. május 18.

Klemm Antal.

RAL 1002/1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságú Főtitkár Úr! Kegyelmes Uram!

Hálás köszönettel vettem $\frac{1002}{1927}$. sz. a. kelt becses értesítését arról, hogy a M. T. Akadémia engem 1927. május 5-én tartott nagygyűlésében levelező tagjává megválasztani kegyes volt.

Mély tisztelettel veszem tudomásul az Akadémia Alapszabályainak 20 §-át is, melynek értelmében a megválasztott levelező tag köteles osztályába tartozó dolgozattal egy év alatt sorakat foglalni. Igérem, hogy a kitűzött határidőig kötelezettségemnek eleget teszek s igyekezni fogok, hogy a jövőre nézve se váljak méltatlanná legfőbb tudományos intézményünk kitüntető bizalmára.

Magamat Nagyméltóságod kegyes jóindulatába ajánlva maradtam

kiváló tisztelettel

Budapesten, 1927. május 14-én

Dr. Baros Gyula tanár,
a M. T. Akadémia l. tagja.
Bpest. X. ker. Család utca 17. szám.

RAL 1002/1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Szeged. 1927. május 14.

Nagyméltóságú Főtitkár Úr!
Tiszteletes Uram!

Hálás szívvel köszönöm Nagyméltóságod lekötelező sorait, amelyekben engem a Tud. Akadémia tagjává való megválasztatásomról értesíteni kegyeskedett. Köszönöm ezt a meleg és megtisztelő üdvözlést is, amelyben engem Nagyméltóságod részesíteni kegyeskedett s kérem a Mindenhatót, adjon nekem erőt az Akadémia tudományos feladatainak hű és lelkiösmeretes polgálatóm.

Egyben bátor vagyok pontos címemet Kösleni Nagyméltóságoddal: Bartók György, egyetemi tanár. – Szeged. Nápkertsor 17.

Akadémiai székfoglalóm megtartását illetően az optálytáskor Úr Ő Méltóságához fogok fordulni.

Fogadja Nagyméltóságod még egyszer őszinte tiszteletem és hálás köszönetem kifejezését,

Készséges híve
Bartók György

RAL 1002/1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságu Főtitkár Úr!

Kegyelmes Uram!

Midőn a megválasztatásomról szóló értesítésért és az ennek kapcsán hozzám intézett megtisztelő üdvözlő sorokért alázattal köszönetet mondok, egyszersmind arra kérem Nagyméltóságodat, hogy a Magyar Tudományos Akadémiának is hálás köszönetemet tolmácsolni kegyes. Kedjék, a miért engem, a ki ezelőtt 11 évig mint Könyvtártisztet a szolgálatában álltam, 7 év óta pedig classica-philologiai bizottságának tagja vagyok, immár beltagjai közé fogadni szíves volt. Teljes erőmből azon leszek, hogy ennek a kitüntető bizalomnak mindenképen megfeleljek, Nagyméltóságod és Tagtársaim elismerését, tetszését megnyerjem, és tudományos munkálkodásaimmal ismeretünk gyarapodását előbbre vigyem.

Kiváló tisztelettel maradtam

Nagyméltóságod

alázatos szolgája

Heinlein István

I. Horthy Miklós út 76-I-i

Budapest, 1927. máj. 12-én.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

RAL 1002/1927

Kegyelmes Uram!

I. hó 5-én, 1002/1927. sz. a nagybecsű értesítésére válaszolva, mély tisztelettel van szerencsém szíves tudomására hozni, hogy lakásom címe: I. Mészáros-utca 18. II. 18. A székfoglaló értekezésem időpontját annak idején leszek bátor az osztálytitkár úrral közölni.

Mély hálával és tisztelettel vagyok

Pest, 1927 május 11-én,

Kegyelmes Urunnak

alázatos szolgája

Nagy Miklós.

Nagyméltóságú
Dr. Balogh Jenő úrnak,
M. Tud. Akadémia
v. b. t. t. stb.
főtitkárának

H.

RAL 1002/1927

1002/1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságu Főtitkár Ur!

Ma hozzám érkezett, 1002/1927.sz. nagybecsü iratára válaszolva van szerencsém mély tisztelettel közölni, hogy örömmel és köszönettel veszem tudomásul a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává történt megválasztásomat, amelyről értesiteni méltóztatik.

Kötelességszerü tisztelettel idején fogok jelentkezni a II. osztály titkár uránál székfoglalóm minél előbb való megtarthatása czéljából.

Csekély eröimtöl telhetöleg iparkodni fogok eredményesen résztvenni az Akadémia magas czélt szolgáló tudományos munkájában.

Méltóztassék megengedni, hogy mély tiszteletem mellett egyúttal öszinte köszönetemet fejezzem ki Nagyméltóságodnak hozzám intézett értesitéséért.

Igaz tisztelettel vagyok Nagyméltóságodnak

Budapesten, 1927.május hó 11-én

mindenkor kész hive

Navratil Ágoston

Nagyméltóságu

Dr. B a l o g h J e n ö v.b.t.t. úrnak,

a Magyar Tudományos Akadémia Főtitkárának

B u d a p e s t e n.

RAL 1002/1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A MAGYAR NEMZETI MUZEUM
TÖRTÉNETI OSZTÁLYA

Kegyelmes Uram!

Az akadémiai megválasztásomról szóló szíves és meleghangu értesítést a magát érdemetlennek érző ember, megilletődésével és mélységes hálájával vettem. Hogy hogyan fogok azoknak a magas igényeknek melyeket Akadémiánk a tagjaival szemben joggal támaszt, megfelelhetni még nem tudom, de erős elhatározás él bennem hogy, ha a Gondviselés egészséget és nyugalmat ad az előlegezett bizalmat munkával és odaadással legalább utólag kiérdemelni próbálom. Nagyon kérem Excellentiádat, hogy ezeket a szavaimat fogadalomnak tekintem kegyeskedjék. Az a boldogító érzés,

RAL 1002/1927

mely az örömhír hallatára elfogott s ma is változatlanul él bennem, remélem mindvégig, erőt fog adni a velem szemben támasztott várakozások beváltására.

Ami az Akadémia munkájában való részvételemet illeti, sajnos mulasztással és mentegetődzéssel kell kezdenem. Vasárnap f. hó 15-én az osztrák-magyar likvidációs tárgyalásokra Bécsbe kell utaznom s így a 16.-i osztályülésen nem vehetek részt. Bármennyire sajnálom, ez az utazás, melyet hivatali elüljáróim társaságában kell megtennem, semmiképpen sem halasztható. A II. osztályt tehát csak az ezután következő legközelebbi alkalommal fogom köszönthetni. Ennek a bejelentésemnek elnéző tudomásulvételét s kegyelmes Uram mindig elvezett jóindulatának megőrzését kérve vagyok

Excellentiád legmélyebb tisztelője

Budapest. 1927. V. 13.-án. Tóth Zoltán

(VI. Bajnok utca 9. II. 8)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságu Főtitkár Ur!

Kegyelmes Uram!

Köszönettel elismerem 1002/1927 számu levelének vételét és tisztelettel értesitem, hogy lakcimem: Szeged, Tisza Lajos Kőrut 6. Fizikai Intézet.

Egyben tisztelettel értesitem Nagyméltóságodat, hogy a székfoglaló előadás tárgyában az osztály titkár Urral érintkezésbe léptem.

Maradok Nagyméltóságodnak kiváló tisztelettel

Szegeden, 1927 május hó 17-én

alázatos szolgája:

Dr Fröhlich Pál.

Nagyméltóságu

B A L O G H Jenő akadémiai főtitkár Urnak

B U D A P E S T

RAL 1002/1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kegyelmes Úram!

Van szerencsém Excellentiádnak f. i. május hó 5 kén kelt 1002 számú levele vételét, melyben a Magyar Tudományos Akadémia levelezőtagjává való megválasztásomról értesít, köszönettel nyugtáznom.

A Magyar Tudományos Akadémia eme kitüntetése minden bizonnyal fokozott tudományos munkásság kifejtésére fog serkenteni.

Fogadja Kegyelmes Úram kiváló tiszteletem kifejezését

Budapest 1927 május hó 13

Rozlozsnik Pál
a M. Tud. Akadémia l. tagja

Lakcimem f. i. aug. hó 1 ig: VII Murányi u. 34. II. 23.
f. i. aug. hó 1 jétől: VII Damjanich u. 26 b. III. 6.

RAL 1002/1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Mélyen tisztelt Főtitkár Úr!

Kegyelmes Uram!

Köszönettel tudomásul veszem a tegnap érkezett szíves soraiban (1002/1927.) közölteket s kívánságának megfelelve értesítem, hogy pontos lakcímem: „Gödöllő. Kiss Ferencz utcza 1." (ámbár az utcza neve s a házszám nem feltétlenül szükséges)..

Erőim s a körülményekhez képest iparkodni

RAL 1002/1927

fogok kötelességeimnek eleget tenni.

Mély tisztelettel

Dr Scherffel Aladár

Gödöllő 1927. máj. 12. a. M. Tud. Akadémia l. tagja.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

SEMINAR FÜR
WIRTSCHAFTS- UND
KULTURGESCHICHTE
UNIVERSITÄT WIEN

Wien, 11. Mai 1927.

Euer Exzellenz ,

Sehr verehrter Herr Präsident!

Gestatten Sie, daß ich Ihnen für meine Wahl zum auswärtigen Mitgliede der Ungarischen Akademie der Wissenschaften meinen ergebensten und wärmsten Dank ausspreche. Es ist mir eine hohe Ehre, dadurch in den Kreis einer gelehrten Körperschaft einzutreten, die auf eine so ruhmvolle Vergangenheit bereits zurückblicken kann und deren Mitglieder diese alte Tradition durch glänzende wissenschaftliche Leistungen ununterbrochen pflegen.

Es wird mir eine besondere Freude sein, mit meinen bescheidenen Kräften den hohen Zielen Ihrer Akademie wenigstens einigermaßen dienen zu können.

Mit dem Ausdruck
ausgezeicheneter Hochachtung

Ihr sehr ergebener

A. Dopsch.

Alfons

RAL 1002/1927

1002
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

AGRIKULTURCHEMISCHES LABORATORIUM
EIDGENÖSSISCHE TECHNISCHE HOCHSCHULE
ZÜRICH

ZÜRICH, DEN 15. Mai 1927.

Abs. Prof. Dr. Georg Wiegner, Zürich, Adlisbergstr. 92.

Hochgeehrten Herr Präsident!

Sie haben die große Liebenswürdigkeit gehabt, mir am 12 Mai 1927 mitzuteilen, daß mich die Ungarische Akademie der Wissenschaften zum Auswärtigen Mitgliede gewählt hat. Über diese Ehrung, die ich hoch einzuschätzen weiß, habe ich mich herzlich gefreut. Ich weiß, daß die Ungarische Akademie der Wissenschaften eine führende wissenschaftliche Stellung einnimmt, und daß es eine besonders große Auszeichnung ist, ihr anzugehören. Als ich im vorigen Jahre gelegentlich eines Kongresses in Ungarn war, lernte ich eine große Anzahl wissenschaftlicher Institute in Budapest kennen, die ausgezeichnet eingerichtet waren und in denen vorbildlich gearbeitet wurde. Ich hatte den gewissen Eindruck, daß in Ungarn die wissenschaftliche Arbeit hoch eingeschätzt wird. In Zürich hatte ich ungarische Mitarbeiter, die mich in wertvoller Weise bei der Forschung unterstützt haben, sodaß ich auch in dieser Beziehung Ungarn vieles verdanke. Meinen ungarischen Freunden und Kollegen schulde ich Dank, weil manche Anregung für meine bodenkundlichen Arbeiten von ihnen ausging.

Es freut mich ungemein, daß alle diese Fäden durch die ehrende Ernennung noch enger geknüpft sind.

Ich danke Ihnen, hochgelehrter Herr Präsident, für die Ehrung und bitte ergebenst, der hohen Akademie meinen tiefgefühlten Dank übermitteln zu wollen. Besonders verbunden bin ich meinen ungarischen Fachgenossen, die mich zu dieser Auszeichnung vorgeschlagen haben.

Genehmigen Sie, hochgeehrter Herr Präsident, den Ausdruck meiner ganz vorzüglichen Hochachtung.

Georg Wiegner.

Georg B. Wiegner

RZL 1002/1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

RAL 1002/1927

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Ad acta

Balogh

a-a.

R. ACCADEMIA DELLE SCIENZE
DELL' ISTITUTO
DI
BOLOGNA

CLASSE DI SCIENZE FISICHE

N. di Prot. ...

OGGETTO

Bologna, 13 Maggio 1927

Ill.mo Signor Presidente
dell'Accademia Ungherese delle Scienze

B U D A P E S T

Ringrazio la S.V.Ill.ma della Sua cortese comunicazione del 5 corrente.

Devo dire che mai mi giunse più gradito e ambito onore di quello decretatomi dall'Accademia Ungherese delle Scienze. Sono lontani gli anni delle mie difficili esplorazioni nell'Albania che ho avuto il piacere di veder dopo continuate da tanti altri compagni, oggi già autorevoli e benemeriti per i contributi portati alla conoscenza scientifica del paese degli antichi Illiri. Lungo il cammino ho trovato tra i più degni che hanno dato attività e fervore a quest'opera di far conoscere un paese d'Europa quasi sconosciuto nel nostro secolo, giovani colleghi e già insigni come i Signori Jávorka, Kümmerle, Andrasowski, Csiki che illuminano assai bene il nome della scienza magiara. E chi mai nello studio profondo della flora albanese può superare il nostro amico di tanti anni e Collega chiarissimo Prof. Degen ? Ogni erba d'Albania porta idealmente il suo nome di dotto e noi lo consideriamo in ciò come maestro.

Ma non è solo per queste considerazioni che ringrazio l'illustre Accademia di avermi chiamato nel suo seno, mettendomi ospite nella grande Famiglia degli scienziati dell'Ungheria. Io considero la nomina anche sotto l'aspetto della patria ed esprimo qui la gratitudine che provo in nome del mio paese per la nomina conferitami. L'Italia ha trovato sempre nell'Ungheria una nazione sorella che ha concorso con sacrifici di ogni specie al suo riscatto nazionale. La rivoluzione del 1848 fu il principio dell'impresa storica alla quale dovevano associarsi i nomi tra i più belli dei nostri eroi con quelli di Garibaldi e dei suoi soldati. Io mi vanto di aver goduto per lungo tempo dell'amicizia del Generale Stefano Türr che Garibaldi prediligeva per il suo grande coraggio, la rettitudine esemplare, la mente ardita. Io ho avuto sempre cari amici tra i magiari e le mie carte e i miei libri sono pieni di ricordi della Loro Nazione e tengono

RAL 1002/1927

un posto privilegiato nel mio cuore di studioso e di patriota.

L'Italia e l'Ungheria debbono essere unite nell'avvenire, come lo furono in passato. Così vogliono le relazioni storiche e culturali fra i due paesi, quanto le esigenze economiche e commerciali, particolarmente per ciò che riguarda il vitale problema delle comunicazioni con il mare, per mezzo del loro sbocco naturale, che è Fiume.

Godo di esprimerLe, Ill.mo Signor Presidente, i sentimenti della mia più profonda gratitudine, pregandoLa di volersi rendere interprete di essi presso l'intera Accademia.

Ant. Baldacci

Antonio Baldacci

TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Roma, 28. maggio 1927
(Anno V°)

Ministero della Pubblica Istruzione

IL DIRETTORE GENERALE
PER LE ANTICHITÀ E BELLE ARTI

Illustrissimo Signor Presidente ,

Mi è pervenuta la Sua cortese comunicazione relativa alla deliberazione con la quale l'Accademia Ungherese delle Scienze, da Lei così autorevolmente presieduta, mi ha nominato suo membro esterno.

Sono assai lusingato dell'atto col quale codesto Alto Consesso ha voluto dimostrare la sua benevolenza nell'apprezzare la mia attività, anche in quanto essa fu rivolta, con sincera cordialità, a consolidare e sviluppare i rapporti culturali fra le nostre nazioni.

Mentre La prego di voler significare all'Accademia i miei sentimenti di viva gratitudine e di soddisfazione, esprimo anche a Lei, Signor Presidente, i sensi della mia più alta considerazione.

Arduino Colasanti

Arduino Colasanti

Al Signor Presidente della
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
BUDAPEST

RAL 1002/1927

1002/1927

1003/1927

mezteti az ily nyomtatott munkák szerzőit, hogy művüket 1927. évi december 31-ig a Főtitkári Hivatalba küldjék be, feljegyezvén röviden azt, amit munkájuk kiválóságának tartanak. Azonban e figyelmeztetés nem zárja ki azt, hogy a be nem küldött munka, amelytől a tagoknak tudomásuk van, pályázhassék; sőt, ha az Akadémia kiadásában jelent meg, vagy könyvtárába már beküldetett, hivatkozás történhetik arra, hogy a szerző pályázni kíván vele.

15.

A Wahrmann Mór-érem.

Néhai Wahrmann Mórnak, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnökének végrendelete alapján a végrendeleti végrehajtók intézkedéséből a M. Tud. Akadémiának átengedett 10,000 forint alapítvány kamatainak felhasználásával, kiegészítve ezt az összeget a M. Tud. Akadémia rendes bevételeiből, az Akadémia az 1928. évi nagygyülés alkalmával oda fogja ítélni a Wahrmann Mór-érmet annak a magyar állampolgárnak, aki az 1922—1927. években az ipar terén akár a tudomány előbbrevitele, akár a gyakorlati találmányok, szerkezetek vagy szervezetek és intézmények fejlesztése és felvirágoztatása szempontjából legnagyobb érdemeket szerzett.

Felszólíttatnak tehát mindazok, akik e jutalomra igényt tartanak, hogy az említett évkörbe tartozó munkájokat vagy találmányuk leírását vagy egyéb érdemeik méltatását 1927 december 31-ig a Főtitkári Hivatalhoz küldjék be.

E figyelmeztetés azonban nem zárja ki azt, hogy az ipar terén szerzett érdemek, amelyekről az Akadémiai tagoknak tudomásuk van, akkor is megjutalmaztassanak, ha az illető a Wahrmann-érem odaitélése végett nem jelentkezett.

Új jutalomtétel.

16.

Tétessék vizsgálat tárgyává, mily módon befolyásolja a búza nemesítése a liszt minőségét, tekintettel az úgynevezett sütőképességre.

Jutalma a M. Tud. Akadémia bevételeiből a Forster János-alapítvány kamatainak felhasználásával 1000 pengő.

A munka tervrajza valamely kidolgozott fejezet kíséretében 1927 december 31-ig küldendő be a M. Tud. Akadémia főtitkári hivatalához. A legjobb tervrajz beküldője a mű megírására záros határidővel megbízást kap. A jutalom újabb bírálat után csak a teljesen kész, jutalmazásra érdemes munkának adatik ki.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kinyomatandó lesz az Ak. Ért.
1927 évf. II. füzetében.
Addig irattárba
Balogh
dr

A M. Tud. Akadémia jutalomtételei:

1.

A M. Tud. Akadémia 1896 október 5-én tartott összes ülésén elhatározta, hogy bármikor is fog Széchenyi Istvánnak az ő nevéhez és működéséhez méltó életrajza akár kéziratban, akár kinyomatva benyujtatni, ennek szerzője jutalomban fog részesülni. E jutalomdíj összege három ezer pengő.

A pályaművek megbirálásában egy, az Akadémia három osztályából kiküldött öttagú bizottság előterjesztése alapján a nagygyülés dönt. E bizottság elnöke a II. osztály elnöke, vagy akadályoztatása esetén valamely ilyenül megválasztott tiszteleti tagja, tagjai közül kettőt a II., egyet-egyet az I. és III. osztály választ. A jutalom odaitélése vagy ki nem adása iránti véleményes jelentést a bizottsági tagok egyike szerkeszti és terjeszti elő a nagygyülésen.

2.

A M. Tud. Akadémia saját bevételeiből, id. Báró Wodianer Albert alapítvány kamatainak felhasználásával fejenként 200—200 pengő jutalmat tűz ki Magyarország bármely népiskolájában működő két legérdemesebb néptanítónak, tekintet nélkül az iskolafenntartó jellegére.

A jutalmat az Akadémia 1928 márciusi összes ülésén ítéli oda. A jutalmazottaknak a jutalmat az Albert napját követő áprilisi összes ülésen az Akadémia elnöke adja át.

E jutalomra az Akadémiához kérvényt nem lehet beadni, mert csak a tanfelügyelőtől a közoktatásügyi minisztérium útján beérkezett jelentések szolgálhatnak a döntés alapjául.

3.

Kazinczy Gábor nyug. kuriai bíró és neje Várady Szabó Anna alapítványának évi kamatait (ez idő szerint kerek összegben 400 pengő) az Akadémia olyan érdemes tudós, illetőleg író vagy művész munkásságának megjutalmazására tüzi ki, aki hosszabb időn át kiváló munkásságot fejtett ki olyan tudományszakma terén vagy olyan irodalmi, illetőleg művészeti téren, amelynek jövedelme nincs arányban a végzett szellemi munkának belső értékével.

Az Akadémia a jutalmat a nagygyülés második napján ítéli oda.

A jutalomra jelentkezés a folyamodó munkásságának feltüntetésével, 1927 december 31-ig küldendő be a Főtitkári Hivatalba. Ha a jutalomra érdemes író vagy művész a kitüzött határidő előtt jelentkeznék e jutalom elnyerése végett, az Akadémia sürgősség esetén összes ülésben is kiadhatja a jutalmat.

Az I. osztályból.

I. Új jutalomtételek.

4.

Az özv. Vojnits Tivadarné-jutalomra (a M. Tud. Akadémia Vojnits-érmé) az 1927. évben Budapesten előadott irodalmi becsü és a színpadon sikert aratott magyar eredeti tragédiák, vígjátékok és népszínművek pályáznak. Bármely más jutalmat nyert színmü nem jön tekintetbe.

A jutalom az 1928. évi februári összes ülésben fog odaitéltetni.

5.

Az 1927-ben megjelent nyelvtudományi értekezések legjelesbike a M. Tud. Akadémia bevételeiből és a Sámuel Alajos—Kölber-alapítvány kamatainak felhasználásával 200 pengő jutalomban fog részesülni. A jutalom odaitélése a nagygyülésen fog kihirdettetni.

E pályázatban résztvesznek az összes 1927-ben megjelent értekezések, amelyekről a bírálóknak tudomásuk van.

6.

«50 év Buda és Pest irodalmi életéből 1780—1830-ig.»

Jutalma Budapest Székesfőváros adományából 800 pengő.

Határnap 1928 szeptember 30.

A jutalom csak önálló, tudományos becsü munkának adatik ki.

II. Már hirdetett jutalomtételek.

7.

A magyar igekötők fejlődése a XV. század végéig alaktani és jelentéstani szempontból.

Jutalma a M. Tud. Akadémia bevételeiből és a Marczibányi-alapítvány kamatainak felhasználásával 1000 pengő.

Határnap 1928 szeptember 30.

A jutalom csak önálló tudományos becsü munkának adatik ki. A jutalmazott munkát a szerző kiadni tartozik; ha ezt egy esztendő lefolyása alatt nem teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

8.

A magyar dráma története 1867—1896-ig.

Jutalma a M. Tud. Akadémia bevételeiből és a Bésán-alapítvány kamatainak felhasználásával 1000 pengő.

Határnap 1928 szeptember 30.

A jutalom csak abszolút becsü munkának adatik ki.

A II. osztályból.

Új jutalomtételek.

9.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. által elhúnyt elnökének, Dr. Chorin Ferencnek emlékére tett 40,000 pengős alapítvány 1927. évi kamatai a jövő évi nagygyülésen elsősorban a magyar közgazdasággal kapcsolatos tudományágak körében 1927-ben megjelent munkának, amennyiben pedig a kiküldött bizottság a jutalomra érdemes ilyen közgazdasági müvet nem találna, olyan államtudományi munkák jutalmazására lesz felhasználható, amely tudományos jelentőségénél fogva erre a jutalomra méltó.

Ennélfogva az Akadémia felszólítja mindazokat, akik a Chorin Ferenc-jutalomra igényt tartanak, hogy munkájukat 1927 december 31-ig a Főtitkári Hivatalhoz címezve küldjék be. Ez a figyelmeztetés azonban nem zárja ki azt, hogy olyan be nem küldött munka, melyről a kiküldendő biráló bizottság tagjainak tudomásuk lesz, szintén pályázhassék.

A jutalmat az 1928 május havában tartandó nagygyülés fogja odaitélni.

10.

A magyar iparoktatás története az utolsó száz évben, különösen 1867 óta.

Jutalma a Báró Kornfeld Zsigmond-alapítvány kamatainak felhasználásával a M. Tud. Akadémia bevételeiből kiegészítve 2000 pengő.

A munka tervrajza valamely kidolgozott fejezet kiséretében 1927 december 31-ig a M. Tud. Akadémia Főtitkári Hivatalához küldendő be. A legjobb tervrajz beküldője a mü megírására záros határidővel megbizást kap. A jutalom újabb birálat után csak teljesen kész, jutalmazásra érdemes munkának adatik ki.

11.

A Kónyi Manó-jutalom (1800 pengő) az 1928. évi nagygyülés alkalmával a napi pártpolitika teljes kizárásával valamely olyan publicistikai, legújabbkori történelmi, esetleg közjogi munka megjutalmazására fog felhasználtatni, amely az 1925—27. évek folyamán nyomtatásban megjelent.

Ennélfogva az Akadémia felszólítja mindazokat, kik e jutalomra igényt tartanak, hogy az említett három év tartama alatt megjelent munkájukat 1927 december 31-ig a Főtitkári Hivatalhoz küldjék be. E figyelmeztetés azonban nem zárja ki azt, hogy be nem küldött munka, amelyről a kiküldendő biráló bizottság tagjainak tudomásuk lesz, szintén pályázhassék. A jutalom odaitélhető névtelenül megjelent munkának is és ez esetben a szerző, ha a díjat fel kivánja venni, szerzőségét igazolni tartozik.

12.

A konjunktura-elmélet alapjai, a konjunktura kutatás módszerei és eddigi eredményeinek birálata.

Jutalma a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Gróf Széchenyi István alapítványa két évi kamatainak felhasználásával 2000 pengő.

A munka tervrajza valamely kidolgozott fejezet kiséretében 1928 december 31-ig küldendő be a M Tud. Akadémia Főtitkári Hivatalához. A legjobb tervrajz beküldője a mü megírására záros határidővel megbizást kap. A jutalom újabb birálat után csak a teljesen kész és jutalmazásra érdemes munkának adatik ki.

13.

(Nyilt pályázat.)

Az 1708 augusztus 3-án vívott trencséni csata részletes leírása hiteles adatok alapján.

Jutalma a M. Kir. Hadtörténelmi Levéltár adományából P 400 azaz négyszáz pengő.

A munka tervrajza valamely kidolgozott fejezet kiséretében 1927 december 31-ig küldendő a M. Tud. Akadémia Főtitkári Hivatalához.

A legjobb tervrajz beküldője a mü megírására záros határidővel megbizást kap. A jutalom újabb birálat után csak önálló becsü, teljesen kész munkának adatik ki.

A III. osztályból.

14.

Az 1928. évi Akadémiai *Nagyjutalom* (kétezer pengő) és *Marczibányi-mellékjutalom* (800 pengő) az 1919—27. évkörben megjelent *fizikai* és *kémiai* munkák legjobbjainak lévén odaitélendő, az Akadémia figyel-

*

1003/1927.sz.

Igen tisztelt Barátom !

Akadémiánk nevében és a magam részéről is hálásan megköszönve azt a kegyességedet, hogy kérésünkre a f.évi nagygyülés fényét és érdekességét zenemüvészetünk fejlődéséről tartott nagysikerü és nagyértékü centenaris előadásoddal emelni méltóztattál, szerencsém van az Igazgató-Tanács által megállapitott tiszteletdijról szóló utalványt mellékelve bemutatni.

Az utalvány aláirása után a M.Földhitelintézet /V.Bálvány-utca 7./ köznapokon d.e.9-1 között a 400 pengőt ki fogja fizetni.

Fogadd régi, igaz nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest, 1927.május 9.

Kn. Balogh

a M.Tud.Akadémia főtitkára

Méltóságos

Hubay Jenő

t.t.urnak

Budapest

1003

1937

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

A M. KIR. FERENCZ JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI KARA.

505.bk. szám.
1926./27.

Nagyméltóságu

B A L O G H J E N Ő ny.miniszter,magy.tudományos akadémiai főtitkár Urnak,

B u d a p e s t.

A folyó évi május hó 18-án kelt nagybecsü megkeresésére, van szerencsém tisztelettel felterjeszteni a Magyar Tudományos Akadémia által könyvjutalommal kitüntetett Pertich Teréz és Dr.Fehér Ede végzett bölcsészetkari hallgatóknak a kiválasztott 10-10 kiadványról szóló könyvjegyzékét:

Pertich Teréz által kiválasztott müvek:

1./Bécsi Codex.Közzéteszi Mészöly Gedeon.-1 füzet.
2./Gardner A.:A régi Athén.- 2 kötet.
3./Gyöngyösi I.:Marssal társalkodó Murányi Vénus./Sajtó alárendezte, jegyzetekkel,stb.ellátta:Badics F.Betühü kiadás/-1 kötet.
4./ Gyöngyösi összes költeményei./R.M.Költ.Tára/-/I.-II.kötet./-2 kötet.
5./Krohn Gyula:A finn-ugor népek pogány istentisztelete.-1 kötet.
6./Papp Ferencz :Báró Kemény Zsigmond.-2 kötet.
7./Széchenyi J.gr.:Hirlapi cikkei./Sajtó alárendezte:Zichy A,/-/ 2 kötet.
8./Szenczi Molnár Albert naplója,levelezései és irományai./Kiadta:Dézsi Lajos./-1 kötet.
9./Zrinyi Miklós gr.:Költői müvei /Sajtó alá rendezte:Széchy K.Badics F.Bevez./- 1 kötet.
10./Zsigmond Ferencz:Jókai.-1 kötet.

Összesen: 14.kötet.

Dr.Fehér Ede által kiválasztott müvek:

1./Gardner A.:A régi Athén. 2 köt.
2./Verbőczy Hármaskönyve. 3.Akad.kiad.-
3./Horváth János:Magyar hadi krónika.A magyar nemzet ezeréves küzdelmeinek katonai története.-I.Rész.- 1 köt.
4./Horáth Jenő: Ugyanaz. II.Rész.-1 köt.
5./Széchy-Badics:Zrinyi Miklós költői müvei.-1 köt.
6./Várnai Sándor:Kossuth és az európai diplomácia.- 1.köt.
7./Széchenyi István gr.:Hirlapi cikkei.A M.Tud.Akad.mb.összeállitotta, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Zichy Antal gr. I.1828-1843.,II.1843-1848.-2 köt.
8./Széchenyi István gr.:Külföldi utirajzai és feljegyzései.-1 köt.
9./ " " " :Munkái:II.sorozat.Sajtó alárendezte Szily Kálmán. I.-II.-2 köt.
10./Ferenczy Zoltán:Deák élete.-3 kötet.

Összesen: 15.kötet.

Fogadja Nagyméltóságod őszinte tiszteletem nyilvánitását:

Szeged,1927.évi junius hó 25-én.

kész hive,

Dr Horger Antal
e.i.dékán

M.KIR. FERENCZ JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEM BÖLCS. NYELV ÉS TÖRTÉNET TUD. KARA SZEGED

1004
1922

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a. a.

A M. KIR. FERENCZ JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI KARA.

ad.505.bk. szám.
1927/28.

Nagyméltóságu

B A L O G H J E N Ő ny.miniszter, Magy.Tud.Akadémiai
Főtitkár Urnak,

B u d a p e s t.

A Magyar Tudományos Akadémia az elmult tanévben méltóztatott két kari hallgatónkat könyvjutalommal kitüntetni. Fogadja Nagyméltóságod ezért Karunk igaz,őszinte köszönetét.-

Egyben az idemellékelt átvételi elismervényeket tisztelettel visszaküldöm.

Fogadja Nagyméltóságod őszinte tiszteletem nyilvánitását:

Szeged,1927.évi szeptember hó 23-án.

M. KIR. FERENCZ JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEM BÖLCS. NYELV ÉS TÖRTÉNET TUD. KARA SZEGED

Dr Horger Antal
e.i.dékán.

1004

1927

Ad acta

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Magyar Tudományos Akadémia Könyvkiadóhivatala

Budapest

1004/1927

m. kir. Ferenc József Tudományegyetem Bölcsészet Kar Méltóságos Dékánjának Szeged

Hivatalból bélyegmentes.

Budapest, 1927 szept 13

192		Pengő	fillér	Pengő	fillér
	Jutalom Könyvek:				
	Pertich Teréz urhölgy részére:				
	1 Ferenczi: Deák ferenc 3 Kötet				
	1 Szinnyei: Novella 2 "				
	5 Kötet				
	Dr Fehér Ede úr részére:				
	1 Le Play: Munkásviszonyok reformja	1	Kötet		
	1 Földes a socialismus	2	"		
	1 Friedjung: Harc a német hegemoniáert	3	"		
	1 Görgey ifjusága	1	"		
	1 Görgey számüzetésben	1	"		
		8	Kötet		
	Átvitel				

Pertich Teréz

Fehér Ede

192		Pengő	fillér	Pengő	fillér
	Áthozat				

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Magyar Tudományos Akadémia Könyvkiadóhivatala

Budapest

A. Magy. kir. Ferenc József Tudományegyetem
bölcs. nyelv és történettudomány kara

Hivatalból bélyegmentes.

Budapest, 1927 julius hó

192	db		korona	fillér	korona	fillér
✓	1	Mérzöly G. Bécsi Codex				
✓	2	Gardner: Régi athén I. II. köt				
✓	1	Gyöngyösi: Murányi Venus				
✓	2	" Régi hagyar költők tára I. II.				
✓	1	Bán A: Tiningor népek				
✓	2	Rapp J: br. Kemény Zsigmond I. II				
✓	1	Dézsi L.: Szenczi M. Albert naplója				
✓	2	Gardner: A régi Athén I. II				
✓	1	Kolosnány-O. Werböczy I. hármaskönyve				
✓	1	Zichy A: gr. Széchenyi I. hirlapi cikkei				
✓	3	Ferencz: Deák élete I. II. III. kötet				

Perlich Terez.

Szfehérben

Átvitel

KERTÉSZ JÓZSEF, BUDAPEST. 97065

192 .....

	korona	fillér	korona	fillér
Áthozat				

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Kottaun Főtiszt Urnak

Kérem,küldje meg Pertich Teréz és Dr.Fehér Ede végzett bölcsészetkari hallgatóknak a mellékelt jegyzékben felsorolt kiadványokat a M.Kir.Ferenc József Tudományegyetem bölcsészet-,nyelv- és történettudományi kara Dékáni Hivatalába.

A könyvek a megfelelő cimkékkel látandók el és amennyiben egyik-másik már nem található meg a könyvraktárban,közlendő,hogy ahhelyett megfelelő másik lesz választható.

Budapest,1927.julius 1.

irodavezető.

Csat.jegyzék.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A DEBRECENI MAGYAR KIRÁLYI TISZA ISTVÁN TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI KARÁNAK DÉKÁNJA.

617. —1926/1927.
Bksz.

Nagyméltóságu Főtitkár Ur !

A Magyar Tudományos Akadémia könyvjutalmával kitüntetett Dobó Árpád és Molnár József bölcsészethallgatóknak a jutalomkönyvek átvételéről szóló elismervényét van szerencsém csatoltan megküldeni Nagyméltóságodnak.

Fogadja, kérem, Nagyméltóságod mély tiszteletem nyilvánitását.

Debrecen, 1927. jun. 26.

e.i. dékán.

1004
1202

Ad acta.

Bdlogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a d

A M. KIR. FERENCZ JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI KARA.

ad.505.bk. szám.
1926./27.

Méltóságos

Br.Brandenstein Béla a Magy.Tud.Akadémia főtitkári iroda vezető Urnak,

Budapest.

Folyó évi julius hó 7-én kelt nagybecsü megkeresésére, szerencsém van tisztelettel felterjeszteni a Magyar Tudományos Akadémia által könyvjutalommal kitüntetett Pertich Teréz és Dr.Fehér Ede - végzett bölcsészetkari hallgatóknak a már kért,de elfogyott kiadványok pótlására ujabban kiválasztott könyvek jegyzékét:

Pertich Teréz által kiválasztott müvek:

1./Ferenczy Zoltán:Deák élete, 3. kötet.

2./Szinnyei Ferencz:Novella és regény irodalmunk a szabadságharcig,2 k.

Összesen: 5 kötet.

Dr.Fehér Ede által kiválasztott müvek:

1./Le Play: A munkásviszonyok reformja /Ford.:Geöcze S. és Wildner Ödön/ 1903.

2./Földes Béla: A socialismus, I.-II. k. 1910.

3./Gróf Tisza István összes munkái,I.-II.-III.k.1923,-24,-26.

4./Id.Görgey J.:Görgey Arthur ifjusága és fejlődése a forradalomig.I. 1916.-

Görgey Arthur a számüzetésben,II. 1918.

Összesen: 7 kötet.

Egyben tisztelettel tolmácsolom a nevezett hallgatóknak azon kérését,hogy -amennyiben a fenti példányok is kifogytak volna,- a könyvadomány teljes kiegészitését a Magy.Tud.Akadémia Vezetőségének kegyes jóindulatára bizzák.-

Fogadja Méltóságod őszinte tiszteletem nyilvánitását:

Szeged,1927.évi augusztus hó 11-én.

Dr Horger Antal
e.i.dékán.

1004

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1004/1927.

Méltóságos Dékán Ur !

Szerencsém volt egyidejüleg megküldetni Pertich Teréz és Dr.Fehér Ede végzett bölcsészettanhallgatók részére az Akadémia jutalmaként kapott könyveket.Mivel egyes kért kiadványok már elfogytak,szivesked jenek a nevezett hallgatók azok helyett ugyanannyi kötet más kiadványt kérni;azoknak megküldése iránt - amennyiben raktáron vannak - haladéktalanul intézkedni fogok.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.julius 7.

a főtitkári iroda vezetője

A Ferencz József Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Méltóságos Dékánjának

Szeged

1004
1207

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

1004/1927.sz.

Kottaun főtiszt urnak

Mellékelten küldöm Főtiszt urnak a szegedi egyetem két könyvjutalommal kitüntetett bölcsésztan hallgatójának pótlólag kiválasztott könyvek jegyzékét, azzal a kéréssel, hogy a könyveket sürgősen összeállitani és azután jegyzéket hozzám visszajuttatni sziveskedjék. Amennyiben a kért könyvek közül egyesek most sem volnának meg, erről értesitést kérek. Ha minden könyv /esetleg a hiányzók helyett megfelelő mások/ össze van állitva, rögtön expediálandó.

Budapest, 1927.szept.5.

exp. Balogh

irodavezető

1004/1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Jutalomkönyvek

Magyar Tudományos Akadémia Könyvkiadóhivatala

Budapest

Petrik Ferez

Dr Fehér Ede

A Magy. kir. Ferenc József Tudományegyetem

bölcs. nyelv és történettudomány kara

Hivatalból bélyegmentes.

Budapest, 1927 julius hó

192	db		korona	fillér	korona	fillér
	1	Mérzöly G. Bécsi Codex				
	2	Gardner: Régi athén I. II. köt				
	1	Gyöngyösi: Murányi Venus				
	2	" Régi hagyai költők tára I. II.				
	1	Bán A: Finnugor népek				
	2	Rapp J: br. Kemény Zsigmond I. II				
	1	Dézsi L.: Szenczi M. Albert naplója				
	2	Gardner: A régi Athén I. II				
	1	Kolosvány-O. Werbőczy I. hármaskönyve				
	1	Zichy A: gr. Széchenyi I. hirlapi cikkei				
	3	Ferency: Deák élete I. II. III. kötet				

Elintézve 1927. jul. 8.

Átvitel

KERTÉSZ JÓZSEF, BUDAPEST. 97065

192		Áthozat	korona	fillér	korona	fillér

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

1004
1927

Kottaun Főtiszt Urnak

Kérem, küldje meg Pertich Teréz és Dr.Fehér Ede végzett bölcsészetkari hallgatóknak a mellékelt jegyzékben felsorolt kiadványokat a M.Kir.Ferenc József Tudományegyetem bölcsészet-, nyelv- és történettudományi kara Dékáni Hivatalába.

A könyvek a megfelelő cimkékkel látandók el és amennyiben egyik-másik már nem található meg a könyvraktárban, közlendő, hogy ahhelyett megfelelő másik lesz választható.

Budapest, 1927. julius 1.

irodavezető.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Csat. jegyzék.

Elintézve 1927/ julius 8

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ad 1004/1927.

Méltóságos Dékán Ur !

A M.Tud.Akadémia f.évi nagygyülésén a Méltóságod bölcs vezetése alatt álló Kar javaslatára

bölcsészettudományi kari hallgatóknak könyvjutalom gyanánt 10 kiadványt engedélyezett.

Kérem Méltóságodat,sziveskedjék a nevezett hallgatókat Akadémiánknak erről a határozatáról értesittetni és egyuttal öket felhivni,hogy az ottani egyetem könyvtárában megtekintvén az Akadémiai Értesitöben,illetöleg más jegyzékben akadémiai kiadványaink felsorolását,ennek alapján válasszanak ki 10 kiadványt és kérelmüket jelentsék be Méltóságodnak.

Tisztelettel kérem az illetöket arra is figyelmeztetni,hogy Akadémiánk határozata értelmében 15 azaz tizenöt kötetnél több nem választható ki.A könyvjutalmat tehát ugy kell értelmezni,hogy 10 külön álló munka választható és azok közül 1-2 nehány kötetből állhat.

A kiválasztandó könyveket annak idején lesz szerencsém Méltóságodnak szives kézbesittetés végett megküldeni.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.május 18.

Dr. Balogh

főtitkár

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

1004
1927

Rácz Elemérés Bánrévy

György negyedéves

a M.Tud.Akadémia Könyvkiadó Hivatala helyiségeiben megtekintvén kiadványaink jegyzékét azokból válasszanak ki tizet és jelentsék be kérelmüket Méltóságodnál.

Tisztelettel kérem az illetőket arra is figyelmeztetni, hogy Akadémiánk határozata értelmében 15 azaz tizenöt kötetnél több nem választható ki; a könyvjutalmat tehát ugy kell értelmezni, hogy 10 különálló munka választható és azok közül egy-kettő nehány kötetből állhat.

A kiválasztandó könyveket az illető hallgató az Akadémia Könyvkiadó Hivatala helyiségében / V.Akadémia-utca 2.földsz./ d.e. 9-1 között vehetik át.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927.május 18.

főtitkár

A Pázmány Péter-Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara

Méltóságos Dékánjának

Budapest

M.Tud.Akadémia

1004/1927.sz.

A Kertész-nyomda t.Vezetőségének

Budapest

Szíveskedjék a mellékelt szöveget az ugyancsak mellékelt mintához hasonló alakban előállitani és a korrekturalevonatot mielőbb elküldeni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927.junius 2.

exp. Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

1004/1927.sz.

Kottaun főtiszt urnak

Szíveskedjék összeállitani a debreceni egyetem két könyvjutalommal kitüntetett hallgatója részére a mellékelt jegyzékeken kivánt kiadványokat. A legközelebbi napokban leküldöm a könyvekbe beragasztandó ,azoknak könyvjutalmi minőségét feltüntető lapokat,azután a könyvek megküldhetők Debrecenbe.

Budapest,1927.~~máj~~ junius 2.

exp Balogh

xfő

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A DEBRECENI MAGYAR KIRÁLYI TISZA ISTVÁN TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI KARÁNAK DÉKÁNJA.

494 Bksz.

1926/27.

Nagyméltóságu

Dr. BALOGH JENŐ

akadémiai főtitkár urnak,

Nagyméltóságod 1004/927. sz.a. kelt nagybecsü átirata hivatkozva van szerencsém Molnár József és Dobó Árpád bölcsészethallgatók által kiválasztott könyvek jegyzékét tisztelettel megküldeni.

Fogadja kérem Nagyméltóságod legmélyebb tiszteletem nyilvánitását.

Debrecen, 1927. május 31.

e.i. dékán.

1004

1007

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

1005/27

M.Tud.Akadémia

A P a l l a s Nyomda T.Vezetőségének

B u d a p e s t

Az Akadémiai Értesitő 1927.évf.437.füzete számára tisztelettel megküldöm:

1) Klosvay Lajos ig.és r.t.,másodelnök urnak: "Az anyag egysége" c.megnyitó beszédét és

2 Berzeviczy elnök urnak Fraknói Vilmosról mondott emlékbeszédét, végül

3) a mellékelt többi kéziratot azzal a kéréssel, hogy a korrekturát a kézirattal együtt két példányban tördelés előtt a Főtitkári Hivatalba küldetni szíveskedjék.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.junius 14.

Kr Balogh
főtitkár.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1006-1007/1927.sz.

~~1006 106-107/1927.szx~~

Mr Julien Luchaire

directeur de l'I.de C.I.

P a r i s

Igazgató Ur ,

A M.N.B.őszinte örömmel értesült arról,hogy az Igazgató Ur bölcs irányitása alatt munkálkodó I.de C.I.az értelmi statisztika adatainak összeállitását kezdeményezte.

A M.N.B.ennek folytán haladéktalanul érintkezésbe lépett a legkiválóbb magyar statisztikusokkal és különösen a Központi Statisztikai Hivatallal és a maga részéről hathatósan törekedett előmozditani a kivánt adatok feldolgozását.

Most értesülök arról,hogy az emlitett Statisztikai Hivatalnak kiváló igazgatója,Kovács Alajos ur,a M.Tud.Akadémia tagja, az értelmi statisztikának magyarországi adatait gyorsitás céljából közvetlenül megküldte az I.de C.I.-nek .~~Szerencsém~~

Szerencsém van ezt Önnek tudomására hozni azzal a megjegyzéssel ,hogy ezt a munkálatot mind általános szempontból,mind Magyarország szempontjából nagy jelentőségünek tartom és az értelmi statisztika feldolgozását ezentul is élénk érdeklődéssel fogom kisérni és a M.N.Biz. mindent meg fog tenni arra,hogy amennyiben szükséges,Magyarország részéről további adatgyüjtés ,ez a kivánt méretekben megtörténjék.

Fogadja stb.

Budapest,1927.junius 13.

exp. Balogh

a M.N.Biz.előadója

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

~~1863~~/1106-1107/1927.sz.

Mr Julien Luchaire

directeur de l'I.de C.I.

P a r i s

Igazgató Ur ,

A M.N.B.őszinte örömmel értesült arról,hogy az Igazgató Ur bölcs irányitása alatt munkálkodó I.de C.I.az értelmi statisztika adatainak összeállitását kezdeményezte.

A M.N.B.ennek folytán haladéktalanul érintkezésbe lépett a legkiválóbb magyar statisztikusokkal és különösen a Központi Statisztikai Hivatallal és a maga részéről hathatósan törekedett elömozditani a kivánt adatok feldolgozását.

Most értesülök arról,hogy az emlitett statisztikai Hivatalnak kiváló igazgatója,Kovács Alajos ur,a M.Tud.Akadémia tagja, az értelmi statisztikának magyarországi adatait gyorsitás céljából közvetlenül megküldte az I.de C.I.-nek .~~Szerencsém~~

Szerencsém van ezt Önnek tudomására hozni azzal a megjegyzéssel ,hogy ezt a munkálatot mind általános szempontból,mind Magyarország szempontjából nagy jelentőségünek tartom és az értelmi statisztika feldolgozását ezentul is élénk érdeklődéssel fogom kisérni és a M.N.Biz. mindent meg fog tenni arra,hogy amennyiben szükséges,Magyarország részéről további adatgyüjtés ,ez a kivánt méretekben megtörténjék.

Fogadja stb.

Budapest,1927.junius 13.

a M.N.Biz.előadója

1006

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1006-1007/1927.sz.

~~1865-1006-1007/1927.sz.~~

Mr Julien Luchaire

directeur de l'I.de C.I.

P a r i s

Igazgató Ur ,

A M.N.B.őszinte örömmel értesült arról,hogy az Igazgató Ur bölcs irányitása alatt munkálkodó I.de C.I.az értelmi statisztika adatainak összeállitását kezdeményezte.

A M.N.B.ennek folytán haladéktalanul érintkezésbe lépett a legkiválóbb magyar statisztikusokkal és különösen a Központi Statisztikai Hivatallal és a maga részéről hathatósan törekedett előmozditani a kivánt adatok feldolgozását.

Most értesülök arról,hogy az emlitett Statisztikai Hivatalnak kiváló igazgatója,Kovács Alajos ur,a M.Tud.Akadémia tagja, az értelmi statisztikának magyarországi adatait gyorsitás céljából közvetlenül megküldte az I.de C.I.-nek .

Szerencsém van ezt Önnek tudomására hozni azzal a megjegyzéssel ,hogy ezt a munkálatot mind általános szempontból,mind Magyarország szempontjából nagy jelentőségünek tartom és az értelmi statisztika feldolgozását ezentul is élénk érdeklődéssel fogom kisérni és a M.N.Biz. mindent meg fog tenni arra,hogy amennyiben szükséges,Magyarország részéről további adatgyüjtés ,ez a kivánt méretekben megtörténjék.

Tesz szükséges

Fogadja stb.

Budapest,1927.junius 13.

Diktálta
Balogh

a M.N.Biz.előadója

1006
1948

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1007/1927

Budapest, le 12 juin 1927.

M. Julien Luchaire

directeur de l'I. de C. I.

Paris.

Monsieur le Directeur,

La Commission Nationale Hongroise a pris connaissance de l'heureuse initiative que l'Institut de C. I. ~~[illegible]~~ sous votre direction a prise pour organiser des recherches statistiques concernant le travail intellectuel.

La C. N. H. s'est mise sans délai en contact ~~[illegible]~~ avec les meilleurs statisticiens hongrois, en premier lieu avec le Bureau Central de Statistique pour faciliter de sa part les travaux ~~demandés~~ nécessaires.

Je viens d'être informé que M. A. Kovács, directeur du Bureau de Statistique a déjà envoyé immédiatement à l'I. de C. I., les données statistiques relatives au travail intellectuel en Hongrie. J'ai l'honneur de vous en

informer avec la remarque que je suis persuadé de la grande valeur de ce travail de point de vue général aussi bien que du point de vue spécial de la Hongrie.

Je suivrai les recherches statistiques sur ce domaine avec un vif intérêt et la C. N. H. fera son possible pour combler les lacunes et pour approfondir les recherches sur ce domaine dans la mesure demandées.

Croyez, Monsieur le Directeur, à l'expression de ma haute considération.

~~Budapest, de~~

Olvastam

Balogh

rapporteur de la C. N. H.

1007

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

3. A fennebbi megkeresés francia szövege.
Julien Luchaire urnak, a párizsi Institut International de Coopération Intellectuelle igazgatójának válasza.

1007

1006-1007/1927.

Budapest, le 12 juin 1927.

M. Julien L u c h a i r e
directeur de l'I.de C.I.
P a r i s

Monsieur le Directeur,

La Commission Nationale Hongroise a pris connaissance de l'heureuse initiative que l'Institut de C.I, sous votre direction a prise pour organiser des recherches statistiques concernant le travail intellectuel.

La C.N.H. s'est mise sans délai en contact avec les meilleurs statisticiens hongrois, en premier lieu avec le Bureau Central de Statistique pour faciliter de sa part les travaux nécessaires.

Je viens d'être informé que M.A.Kovács, directeur du Bureau de Statistique a déjà envoyé, immédiatement à l'I.de C.I., les données statistiques relatives au travail intellectuel en Hongrie. J'ai l'honneur de vous en informer avec la remarque que je suis persuadé de la grande valeur de ce travail de point de vue général aussi

Je suivrai les recherches statistiques sur ce domaine avec un vif intérêt et la C.N.H. fera son possible pour combler les lacunes et pour approfondir les recherches sur ce domaine dans la mesure demandées.

Croyez, Monsieur le Directeur, à l'expression de ma haute considération.

Dr. Balogh

rapporteur de la C.N.H.

1007

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Címbetűk 3.) Erre a megkeresésre eddig csak a következő válasz érkezett:

Tkel

SOCIÉTÉ DES NATIONS

INSTITUT INTERNATIONAL
DE COOPÉRATION INTELLECTUELLE

LEAGUE OF NATIONS

INTERNATIONAL INSTITUTE
OF INTELLECTUAL COOPERATION

Téléphone : LOUVRE { *34-35* / *66-15*

Adresse Télégraphique : INTELLECTI-111-PARIS

Paris (1er) 2, Rue de Montpensier (Palais-Royal)

Please quote Ref. N° in reply
Dans la réponse prière de rappeler
N° A III. 16
4144

LE DIRECTEUR
DIRECTOR

~~JL/PM~~

Le ~~25 juin~~ *1927*

55

Monsieur le Président,

Vous avez bien voulu m'adresser le 12 juin 1927 une lettre relative aux entraves qui s'opposent actuellement à la diffusion d'imprimés hongrois dans certains pays.

Je vous remercie de cette communication qui sera soumise à l'examen de la commission de coopération intellectuelle dans sa session du mois prochain.

Veuillez agréer, Monsieur le Président, l'assurance de ma haute considération.

Le Directeur:

Julien Luchaire

Julien Luchaire

Monsieur Albert de BERZEVICZY
Ancien ministre
Président de la Commission
nationale hongroise de
Coopération Intellectuelle.

1927

1927

Elmaradt

Kinyomatandó Ak. Ért.
1927. 2. füzetében.
Kőnig 1927 jul. 3.
Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ak. Ért.

E. P. a. a.

Le 24 Mai 1927.

COMMUNIQUÉ N° 88.

-:-:-

S'inspirant de la résolution du 24 Septembre votée par la VII° Assemblée de la Société des Nations, le Gouvernement Fédéral Suisse a accordé à l'Institut international de Coopération intellectuelle une subvention de 5.000 francs suisses.

—

Alv. Magyary

1008

1927

Ad acta

Balogh

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

a

C.I.

Igen tisztelt Barátom !

Szerencsém van megküldeni a C.I.de C.I.most kapott értesitését ,amelyben Oprescu ur közli a belga és dán bizottságok munkássága köréből mindazt, amit ezek a bizottságok a végből fejtettek ki ,hogy az ifjuságot a Nemzetek Stövetségének cé-ljairól és tevékenységéről felvilágositsák.

A M.N.B.rééz éről e kiadvány alapján ujabb intézkedésre nincs szükség.

Fontos ~~Érdekes~~ volna azonban megtudni azt,hogy nagy ellenségünknak Scotus Viator(nak /Seton-Watson/,aki most a londoni egyetem professzora és aki f.évi április 5-én ugy látszik Brüsszelben a belga bizottság munkássága keretében Ausztria és Magyarország utódállamainak problemájáról tartott előadást,ez az előadás amit tartalmazott.Esetleg a belgiumi magyar követség adhatna e tárgyban értesitést.

(nyomt. 8 lap)

Régimigaz nagyrabecsüléssel

Budapest,1927.junius 17. k. Balogh

főtitkár

Magyar f. Iroga. Csat. Pert.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Adresse télégraphique: NATIONS GENÈVE

SOCIETE DES NATIONS LEAGUE OF NATIONS

Genève, le 7 juin 1927.

Le Secrétaire de la Commission internationale de Coopération intellectuelle a l'honneur de transmettre aux Commissions Nationales de Coopération intellectuelle, à titre d'information, le document C.I.C.I./E.J./20 qui contient des rapports présentés par les Commissions Nationales Belge et Danoise ainsi que par un membre français du Sous-Comité d'Experts sur les activités entreprises dans leurs pays respectifs en exécution des recommandations du Sous-Comité d'Experts pour l'enseignement à la jeunesse de l'existence et des buts de la Société des Nations.

C.I.C.I./E.J/20.

SOCIETE DES NATIONS.

COMMISSION DE COOPERATION INTELLECTUELLE.-

SOUS-COMITE D'EXPERTS POUR L'ENSEIGNEMENT AUX ENFANTS ET A LA JEUNESSE DE L'EXISTENCE ET DES BUTS DE LA SOCIETE DES NATIONS.-

---

Genève, Mai 1927.

Note du Secrétaire de la Commission. -

Le Sous-Comité spécial du Sous-Comité d'Experts pour l'enseignement aux enfants et à la jeunesse de l'existence et des buts de la Société des Nations a décidé de publier, en annexe à son Rapport au Sous-Comité d'Experts, les rapports présentés à sa session de mars par M. Destrée au nom de la Commission nationale belge de Coopération intellectuelle (Rapport préparé par la Secrétaire de ladite commission, Me Bersou) et par Madame Dreyfus-Barney, concernant l'activité entreprise récemment en Belgique et en France respectivement. Le Secrétaire a ensuite reçu un rapport similaire du Président de la Commission nationale danoise de Coopération intellectuelle, M. le Professeur Munch. Ce rapport est également inclus dans le présent document.

L.R.

I.

RAPPORT DE LA COMMISSION NATIONALE BELGE.-

La Commission nationale belge, après avoir examiné les suggestions et recommandations formulées dans le document N° A.26.1926.XII, par le Sous-Comité d'experts réunis pour examiner comment se pourrait poursuivre, dans les divers pays, l'enseignement à la jeunesse des buts et de l'activité de la Société des Nations, y a donné sa pleine adhésion.

Elle estime que, dans le domaine théorique, il n'est guère possible de pousser plus loin l'étude de la question. Ce qui lui paraît utile, au point où on en est arrivé, c'est l'examen et la confrontation périodiques des réalisations.

Elle a cru, à cet effet, devoir établir le présent rapport, indiquant ce qui a été fait dans le cadre belge. Si son exemple pouvait être suivi, on pourra ainsi s'assurer de la manière dont chaque pays a compris et appliqué le document N° A.26.1926.XII et, par conséquent, mieux apprécier ce qui reste à faire et signaler avec fruit les initiatives qui ont donné, en certains endroits, d'heureux résultats.

Aux fins de faciliter au Sous-Comité d'experts son examen critique et de lui permettre de confronter les efforts faits en Belgique avec ceux des autres pays, la Commission nationale divise son rapport en deux parties :

1° l'action gouvernementale,

2° l'action privée,

et dans chacune de ces parties elle examine :

A. ce qui a été fait, tant par le Gouvernement que par les organisations officielles, pour faire connaître aux

jeunes générations les travaux de la Société des Nations et répandre l'idée de coopération internationale, et pour faciliter et encourager les relations entre jeunes gens de nationalité différente;

B. Les méthodes utilisées.

I. L'ACTION GOUVERNEMENTALE.-

A. ACTIVITE.-

Enseignement primaire, moyen et normal (x).-

Depuis juin 1926, le programme des cours dans les établissements d'enseignement moyen et d'enseignement normal a été révisé et des notions concernant la Société des Nations et son activité, ont été officiellement inscrites au programme de la 3ème classe de l'Ecole moyenne, de la 4ème et de la 2ème des Athénées royaux; elles figurent aussi au programme du cours de morale des écoles normales.

Enseignement supérieur (x).-

La question des échanges d'étudiants et celle des équivalences de scolarité et de diplôme ont retenu aussi l'attention du Gouvernement. Les Chambres législatives ont été saisies d'un projet de loi sur les études universitaires, qui permet de considérer comme équivalant aux études faites en Belgique les études faites dans certaines conditions à l'étranger.

B. METHODES.-

I. Schémas de cours - Renseignements bibliographiques.-

Des schémas de cours ont été transmis par le Ministre au personnel enseignant des écoles primaires, moyennes et normales.

(x) Note du Secrétariat : L'activité à cet égard a déjà été traitée en détail dans les rapports du Secrétariat A.10. 1925.1925 et A.15.1926, auxquels on est prié de se référer.

avec renseignements bibliographiques, notamment la liste des principales publications de la Section d'information de la Société des Nations (Voir la circulaire ministérielle du 10 avril 1926 (Ministère des Sciences et des Arts).

Des cours généraux sont donnés dans les 4 Universités dans les diverses facultés avec adaptation spéciale à celles-ci.

Ainsi, en ce qui concerne la médecine, on enseigne les travaux de la Société des Nations, notamment au point de vue de l'hygiène sociale.

II. Conférences.-

Le Ministre a autorisé, à condition, toutefois, qu'elles fussent données par un membre du personnel enseignant, des conférences sur la Société des Nations, ses buts, ses réalisations, dans les écoles moyennes et normales de l'Etat. Les conférences n'ont pu se réaliser que depuis 1927. Melle Carter a été désignée par M. le Ministre des Sciences et des Arts.

Le Gouvernement a émis le voeu que les conférences trimestrielles d'instituteurs et professeurs d'athénées examinent les moyens les plus adéquats pour l'enseignement à la jeunesse des buts de la Société des Nations.

A noter également que les communes de l'agglomération bruxelloise ont favorisé le système des conférences dans les écoles normales, moyennes et primaires.

Le collège échevinal de la Ville de Bruxelles a autorisé le groupement universitaire pour la Société des Nations à donner des conférences dans ses écoles sur la Société des Nations. Une

.....

dizaine d'élèves donnent ces conférences.

III. Enseignement par le film;

A Bruxelles le film "The star of hope (story) of the League of Nations" appartenant à l'Union Britannique pour la Société des Nations a été représenté dans les cinémas scolaires de la ville; un membre de l'enseignement, Mademoiselle Carter, commentait le film; plus de 2.200 élèves y assistaient.

Le Gouvernement sollicita une vision pour les écoles moyennes de l'Etat, filles et garçons.

IV. Les livres - Bibliothèques publiques.

Dans sa circulaire du IO mars I926 au personnel enseignant, le Ministre signale les publications de la Société des Nations.

Il prie les établissements enseignant de se pourvoir de manuels classiques, de livres de bibliothèque, d'ouvrages à distribuer en prix, s'inspirant de l'esprit qui anime la Société des Nations.

Il déclare au personnel enseignant qu'il est décidé à bannir des établissements dont l'Etat a la direction ou le contrôle les ouvrages qui prêchent la haine entre les races et entre les peuples.

L'administration des bibliothèques publiques a décidé de souscrire, pour les bibliothèques, dans la mesure des crédits disponibles, un certain nombre d'exemplaires des ouvrages intéressants publiés par la Société des Nations.

V. Echange d'étudiants - Relations entre jeunes gens de nationalité differente.

Le Gouvernement a encouragé les relations directes ou

indirectes entre jeunes gens de nationalité différente. Le Ministère des Sciences et des Arts s'est préoccupé de donner à la correspondance avec les jeunes gens des pays étrangers, une organisation de plus en plus complète.

2. L'ACTION PRIVEE.

A. ACTIVITE.

Très intense: dans l'agglomération Bruxelloise plus de vingt organisations privées qui, faisant abstraction de toute politique intérieure, ont pour objet d'étudier et de vulgariser les principes de la Société des Nations et de favoriser les relations entre les jeunesses de nationalités différentes.

Parmi ces organismes privés, nous notons surtout: la Fédération universitaire internationale - la Fédération Universitaire belge pour la Société des Nations - le Groupement Universitaire pour la Société des Nations - l'Union belge pour la Société des Nations - la Confédération internationale des étudiants -le Comité d'entente des organismes belges pour l'enseignement et la propagande de la Société des Nations.

x

x x

La Fédération universitaire belge pour la société des Nations.

Secrétariat: 20 Rue de la Sablonnière à Bruxelles.

Elle a pour but de coordonner les efforts des groupement locaux existants dans les divers centres universitaires du pays et de les représenter au sein de la Fédération universitaire internationale.

Grâce à son action, il existe depuis 1926 dans tous les centres universitaires de Belgique, un foyer de propagande pour

la Société des Nations.

En outre, elle a mis sur pied des groupements semblables dans les établissements d'enseignement supérieur de Mons et d'Anvers.

Elle a transmis aux groupements locaux des diverses universités du pays, les décisions du Congrès de la Fédération universitaire internationale de septembre 1926.

Au cours de l'année 1926, son activité a été particulièrement attirée sur les points suivants:

A. Propagande dans l'enseignement -

Elle a tâché d'obtenir, sans succès encore, du Ministre des sciences et des arts et des autorités communales, l'autorisation de donner des conférences dans les écoles.

B. Bourses de voyages -

Grâce à son activité, un certain nombre d'étudiants belges peuvent se rendre chaque année, à Genève, suivre les cours du Bureau d'études internationales dirigés par M. Le Professeur Zimmern.

C. Propagande par la presse; spécialement en province.

Outre la presse estudiantine, la collaboration est acquise dans plusieurs quotidiens, et elle s'efforce de répandre plus largement une connaissance exacte de la Société des Nations et de ses travaux.

D. Cours de vacances.

Elle s'efforce de réunir les fonds nécessaires pour favoriser l'envoi d'élèves belges aux cours de vacances à Genève.

E. Conférences.

Le Groupement local de Bruxelles reçut à sa tribune en

1926 MM. Hymans, Politis, Loucheur, Vermeil, Zimmern, Fernandes, Saenger.

F. Cercles d'études.

Les divers groupements locaux ont formé chacun un cercle d'études dont le but est d'entreprendre une étude approfondie et critique des travaux de la Société des Nations.

°
° °

Le Groupement universitaire pour la Société des Nations. Secrétariat : 1, Avenue de la Toison d'Or, Bruxelles.

Il a pour objet de répandre dans l'opinion et en premier lieu parmi les étudiants et autres universitaires une connaissance plus approfondie des principes de la Société des Nations et de l'oeuvre accomplie par elle.

En 1926, son activité a consisté principalement à favoriser les conférences sur la Société des Nations par des professeurs d'universités et des hommes politiques de tous les pays; à multiplier les contacts avec les étudiants étrangers, à créer des cercles d'études, de discussions et de propagande dans les écoles.

Les conférences suivantes furent données en 1926 :

1. M. Nicolas POLITIS, Professeur honoraire à la Faculté de Droit de Paris, Ancien Ministre des Affaires étrangères de Grèce, donna le 4 novembre 1926: "La nouvelle politique internationale" (paru dans la Revue de l'Université de Bruxelles, de janvier 1927).

2. M. Th. RUYSSEN, Professeur aux Universités de Bordeaux et de Bruxelles, secrétaire général de l'Union internationale des Associations pour la Société des Nations, donna le 30 novembre "Les Minorités nationales d'Europe et la Société des Nations".

3. M. Ernest MAHAIM, Professeur à l'Université de Liège, Directeur de l'Institut de Sociologie Solvay, Membre du Conseil d' Administration du B.I.T., donna le 8 décembre :"L'Organisation permanente du Travail".

4. M. L. de BROUCKERE, Professeur à l'Université de Bruxelles, Sénateur, premier délégué belge à la Société des Nations, donna, le 23 décembre :" Où en est le désarmement".

De nombreuses conférences ont eu lieu en 1927 :

Le 11 janvier, S.E. M. R. FERNANDES, Ambassadeur du Brésil à Bruxelles, ancien délégué aux assemblées de la Société des Nations :" Les Etats-Unis et la Cour permanente de Justice internationale" (Paru dans la Revue "Le Flambeau", du 31 janvier).

Le 19 janvier, M. Ed. VERMEIL, Professeur à l'Université de Strasbourg :" La France et l'Allemagne sont-elles mûres pour un rapprochement ?"

Le 25 janvier, M. A. VERMEYLEN, Professeur à l'Université de Gand, Professeur honoraire à l'Université de Bruxelles, Sénateur, délégué de la Belgique auprès de l'Institut international de Coopération intellectuelle :" Le nationalisme linguistique et l'internationalisme".

Le 11 février, M. Marcel CASTIAU, Ingénieur, Chef de Cabinet du Ministre des Chemins de Fer :" La vraie Chine".

Le 21 février, M. L. LOUCHEUR, Député, Ancien Ministre, délégué de la France à la Société des Nations :" L'Allemagne et le rôle économique de la Société des Nations " (paraîtra dans la Revue "Le Flambeau" du 31 mars).

Le 8 mars, M. le Vicomte MOTONO, Attaché à l'Ambassade du Japon à Paris :" Les deux regnes du Japon moderne".

Le 16 mars, M. Ed. LAMBERT, Directeur de l'Institut de Droit comparé et Professeur à l'Université de Lyon :" La Société des Nations soviétique et la Société des Nations de Genève ".

Le 21 mars, M. G. SCELLE, Professeur à l'Université de Dijon : "Le régionalisme et la décentralisation au sein de la Société des Nations".

Le 30 mars, le Dr. Ed. WILLEMS, Secrétaire de la Fondation universitaire :"Le problème général de la Coopération intellectuelle."

Le 5 avril, M. SETON-WATSON, Professeur à l'Université de Londres :" Les problèmes des Etats successeurs d'Autriche et de Hongrie".

Les cercles d'études développèrent en 1926, notamment, le problème des groupements régionaux au sein de la Société des Nations.

Des exposés sont faits par des étudiants membres du Groupement et suivis de discussions dans un esprit à la fois critique et objectif.

Ces exposés furent les suivants :

5 novembre : M. ARONSTEIN: "Exposé général introductif".

17 novembre : M. P. CORNIL: "Réorganisation du Conseil".

8 décembre : M. G. ARONSTEIN : "L'Union panaméricaine".

23 décembre : M. Jules LESPES : "La prospérité des Etats-Unis".

13 janvier : M. DRIESSEN :"Expansion financière des Etats-Unis".

20 janvier : M. WIERUSZEWSKY :"Paneuropa".

2 février : M. de SMET :"Panislamisme".

16 février : M. DIDISHEIM :"L'Empire britannique".

2 mars : M. GOVAERTS :" Eglise et Société des Nations".

9 mars : M. SOIL :" La Chine et la question du Pacifique",
et M. ABRAHAM :" Le panasiatisme".

23 mars : M. VERMEYLEN :"U.R.R.S. et impérialisme". Une discussion générale suivra.

Le cercle d'études se tient en contact étroit avec le Groupement pour la Société des Nations constitué à l'Université de Fribourg en Brisgau (Allemagne). Les deux cercles ont établi un programme analogue et font régulièrement l'échange de leurs travaux qu'ils discutent et critiquent respectivement.

Le groupement prit part à la semaine d'études internationales organisée du 25 au 31 octobre 1926, à l'Institut des Hautes Etudes de Belgique. M. George ARONSTEIN y fit une conférence sur la Coopération intellectuelle.

Le Groupement Universitaire fait partie, ainsi que la Fédération universitaire belge pour la Société des Nations, du Comité d'Entente formé entre les organismes belges d'éducation et de propagande pour la Société des Nations, à l'initiative de la Fédération belge des Femmes universitaires et à l'instar du Comité d'Entente des grandes Associations internationales de Paris.

M.

D'autre part, le Groupement universitaire a obtenu du Collège échevinal de la Ville de Bruxelles, l'autorisation de se mettre en rapport avec les directeurs d'écoles moyennes et normales de la Ville et d'organiser à l'intention des élèves des classes supérieures une conférence sur le but et l'oeuvre de la Société des Nations. Il a formé, à cet effet, un groupe d'une dizaine d'étudiants disposés à faire ces conférences.

Un certain nombre ont déjà eu lieu, de même dans certaines Universités populaires.

Outre sa représentation au sein de la Fédération universitaire internationale pour la Société des Nations, le Groupement a pu envoyer, en 1926, quatre de ses membres suivre les cours organisés à Genève par le Bureau d'études internationales.

L'Union belge pour la Société des Nations:

Siège social: Palais d'Egmont, rue aux Laines, Bruxelles.

Elle a pour objet de faire appel à l'opinion publique belge, aux fins d'assurer son adhésion à l'oeuvre poursuivie par la Société des Nations, et d'étudier les problèmes politiques, juridiques, économiques, militaires, moraux, sanitaires et coloniaux intéressant le fonctionnement et le perfectionnement de cette forme supérieure de l'organisation de la vie internationale.

Au point de vue de l'enseignement à la jeunesse de la Société des Nations, l'activité de l'Union Belge pour la Société des Nations a consisté dans:

1° La participation à la semaine d'études internationales qui a été tenue en décembre 1926 et janvier 1927 à L'Institut des Hautes Etudes à Bruxelles.

Ces conférences ont eu pour objet d'exposer le mécanisme de la Société des Nations, mais surtout au point de vue politique.

Une quinzaine de conférences ont été données en province grâce à l'initiative de l'Union belge pour la Société des Nations.

2° Mlle Carter a traduit en français la brochure "Teachers and World Peace" et Monsieur l'avocat de Zwarte l'a traduite en flamand.

L'Union belge s'est efforcée de répandre cette brochure dans le monde des instituteurs.

3° La propagande par T.S.F. est en voie de réalisation.

4° L'Union belge a acquis une importante série de dispositifs pour projections lumineuses.

Cette propagande entrera en vigueur dans le courant de l'année 1927.

5° L'Union belge pour la Société des Nations a constitué une bibliothèque, déjà très documentée, de toutes les publications de Genève et des principales publications sur la Société des Nations.

La bibliothèque a été signalée aux membres du personnel enseignant et des facilités sont données pour le prêt à domicile.

Cette bibliothèque est ouverte tous les jours, sauf le lundi, de 2 à 4 heures, au siège de l'organisme, Palais d'Egmont, 2ème étage, rue aux Laines, Bruxelles.

Le Comité d'Entente des Organismes belges pour l'Enseignement et la Propagande de la Société des Nations.

Ce Comité porte, en Belgique, le nom de "Comité de Propagande scolaire pour la Société des Nations" (Section belge du Comité d'entente des Grandes Associations Internationales).

Secrétaire: Mme Penrose, 164, rue de la Vignette à Auderghem.

Ce Comité fut créé à l'initiative de la Fédération Belge des femmes universitaires, en vue de coordonner les efforts de propagande des associations affiliées en faveur de la Société des Nations. Il a fait appel à toutes les oeuvres d'éducation et à tous les milieux d'enseignement pour organiser un travail d'ensemble en faveur de la Société des Nations.

La plupart des organismes ont envoyé leur adhésion.

Le Comité s'est réuni à diverses reprises à la Fondation Universitaire pour établir son programme d'action. Une démarche a été faite auprès de Monsieur le Ministre des Sciences et des Arts pour organiser la propagande au sein de l'enseignement primaire par l'intermédiaire de conférences trimestrielles cantonales d'instituteurs.

Pour l'année 1926, il s'est adressé surtout au personnel enseignant, notamment aux instituteurs d'écoles primaires.

Il provoqua une réunion d'instituteurs de la Ville de Bruxelles. A cette réunion, qui eut lieu à l'Hôtel de Ville sous la présidence de Monsieur l'Echevin de l'Instruction publique Jacqmain, il convia Monsieur le Professeur Ernest Bovet, Secrétaire de l'Association suisse pour la Société des Nations. M. Bovet y expliqua la méthode d'enseignement de la Société des Nations aux enfants.

Il s'efforce de faire de la propagande dans les journaux et revues pédagogiques:

Le Sous-Comité d'experts pria en 1926 le Secrétaire Général de la Société des Nations d'examiner s'il ne lui serait pas possible de faire établir des résumés périodiques, spécialement rédigés pour le corps enseignant, pour les transmettre régulièrement aux principales revues pédagogiques.

Répondant à cette suggestion, le Comité d'Entente des organismes belges pour l'enseignement et la propagande de la Société des Nations est déjà entré dans la voie des réalisations, en publiant dans les revues pédagogiques, notamment dans le Journal des Instituteurs" des articles sur l'histoire et les activités de la Société des Nations.

x

x x

B. METHODES.

I° - Propagande par les conférences.

Ces organismes privés cherchent à exercer une action directe sur le public en convoquant celui-ci à des conférences données par des spécialistes.

Le Groupement Universitaire pour la Société des Nations organisa également, comme il est exposé plus haut, des conférences par des hommes politiques de tous les pays.

2° Les cercles d'études.

Critiques, discussions, études approfondies des travaux de la Société des Nations et de tous les problèmes de la vie internationale.

3° - La propagande dans l'enseignement.

Démarches auprès du Gouvernement en vue de soutenir et d'aider l'enseignement de la Société des Nations dans les écoles.

4° - Presse.

Tous ces groupements cherchent à publier dans les quotidiens des articles sur la Société des Nations et ses travaux.

5° - Publication de tracts périodiques.

6° - Participation aux manifestations publiques en faveur de la Société des Nations.

7° - création de semaines internationales.

Les groupements s'efforcent d'y amener les étudiants non-membres du groupement - les professeurs et instituteurs - les élèves des diverses écoles - des ouvriers et des paysans.

8° - Bibliothèques spécialisées.

Certains de ces organismes, notamment l'Union Belge pour la Société des Nations, ont organisé une bibliothèque centralisant toutes les publications du Secrétariat de Genève.

9° - création de semaines d'études internationales dans les Universités.

10° - Création de prix pour favoriser les meilleurs ouvrages sur la Société des Nations.

En 1926, le Conseil international des femmes créa un prix de 100 fr. suisses à l'auteur du meilleur essai pouvant constituer un chapître sur la Société des Nations dans un manuel d'histoire, un manuel de géographie, un manuel d'enseignement civique.

11° - Réunion de congrès -

En vue de coordonner les efforts des groupements régionaux des divers pays.

12°) Création de bourses de voyage.

13°) Echanges d'étudiants.

Ces divers groupements tendent leurs efforts pour obtenir du Gouvernement des bourses ou des subventions afin de pouvoir envoyer les membres les plus capables d'étudier à l'étranger.

14°) Correspondance interscolaire .

Il y aurait lieu de favoriser davantage ces échanges, rendus difficiles par les conditions économiques actuelles. Une entente entre les divers pays permettrait la franchise de port.

15°) Le film.

16°) Les revues pédagogiques.

Propagande s'adressant spécialement au personnel enseignant.

Le Secrétaire de la C.N.B.

BERSOU, Avocat.

II.

RAPPORT DE LA COMMISSION NATIONALE DANOISE.

La question de l'enseignement aux enfants et à la jeunesse de l'existence et des buts de la Société des Nations est une des questions que notre Commission considère comme les plus importantes. Dans une certaine étendue, nous avions déjà dans nos écoles de l'enseignement de cette nature avant que la question ait été posée par la Commission de Coopération intellectuelle de la Société des Nations; puis on

a tâché d'amener une extension de cet enseignement. Le principal effet des propositions de la Commission a été l'introduction dans toutes les écoles du pays de la " Journée de la Société des Nations " qui est célébrée le premier lundi de septembre, le jour de l'ouverture de l'Assemblée de la Société des Nations; la " Journée " est crée par les circulaires (x) du Ministère de l'Instruction publique du 31 juillet 1925 (pour les écoles primaires) et du 15 août 1925 (pour les écoles secondaires). A cette occasion, on fait aux enfants d'un certain âge un exposé sur l'aspiration universelle vers la paix, dont est issue la Société des Nations. La première " Journée de la Société des Nations " a été célébrée le 7 septembre 1925. Ce jour là dans la plupart des écoles, les maîtres et les élèves s'étant réunis tous ensemble dans les grandes salles de réunion des écoles, les maîtres ont fait un exposé de l'organisation de la Société des Nations et de son activité, d'après les indications contenues dans une brochure qui leur avait été envoyée par le Ministère. La cérémonie se termine par l'exécution de l'hymne national et d'autres chants patriotiques.

Maintenant, on considère l'introduction de brochures publiées chaque année, ou bien de temps en temps, et donnant un . . . . . .

(x) Note du Secrétariat ; La circulaire du 31 juillet 1925 a été publiée dans le rapport du Secrétariat A.10 (a) 1925.

aperçu de l'oeuvre de la Société des Nations dans le temps passé.

Ci-dessous vous trouverez des renseignements sur l'état des choses dans notre pays, rangés comme notes aux recommandations du Sous-Comité d'experts le 9 août 1926 (A.26.)

I. Dans les écoles secondaires, l'instruction sur la Société des Nations est comprise dans l'instruction d'histoire et dans celle de l'instruction civique. Dans les écoles secondaires et primaires, on célèbre la "Journée de la Société des Nations". V. ci-dessus.

2. L'enseignement est compris dans l'enseignement d'histoire et de l'instruction civique.

3. Voir N° I.

4. L'enseignement est identique pour les deux sexes.

5. Les livres scolaires les plus répandus, d'histoire et d'instruction civique, font mention de la Société des Nations.

6. Le Ministère de l'Instruction publique a fait rédiger et a envoyé aux écoles la brochure : L. Th. Arnskov : Folkeforbundet, et Grundrids af dets Oprindelse og Formaal ("La Société des Nations, un aperçu de son origine et de son but".)

8. Sans doute on fait mention de la Société des Nations dans l'enseignement des "hautes écoles populaires" et les institutions semblables pour l'instruction générale des adultes.

9.) Voir ci-dessus N° I
10.)

11. a) Voir ci-dessus N° 5.
b) Des mesures de cette nature ne sont pas encore
c) introduites en général .
d)

13. b) Voir ci-dessus N° 1.
c) Le "Dabney prize competition" de l' "American School Citizenship League" a été publié par voie non officielle.

d) Des mesures de cette nature ne sont pas prises en
e) général.
f)

15. On considère l'introduction de cours à l'Université de Copenhague.

Avril 1927.

P. Munch.

III.

Rapport de Madame Dreyfus-Barney sur l'activité déployée en France, depuis août 1926, en ce qui concerne l'enseignement à la Jeunesse de l'existence et des buts de la Société des Nations.

Quoique je ne représente pas la France dans cette réunion, en l'absence du délégué de ce pays, M. Rosset, je pense qu'il convient de vous parler de quelques activités récemment entreprises chez nous, afin d'étudier avec vous le moyen de susciter des rapports annuels, ou tout au moins tous les deux ans, des différents pays.

Je ne parlerai pas des huit circulaires où les Ministres successifs de l'Instruction publique ont traité de la Société des Nations, non plus des programmes de l'Enseignement qui prévoient . . . . . .

ce sujet, ainsi que le montre le tableau qui est sous vos yeux, mais de ce qui s'est fait en France depuis un an, et surtout depuis notre réunion d'août.

A.- Le document A.26 sera distribué par le Ministère de l'Instruction publique aux Recteurs réunis à Paris le 28 mars 1927.

B.- Le Directeur de l'Enseignement technique au Ministère de l'Instruction publique doit adresser au personnel de ses écoles une circulaire les invitant à parler de la Société des Nations et du Bureau International du Travail chaque fois que cela sera possible au cours de leur enseignement. (Les autres directions s'occupant déjà de la question). Il considère de la plus haute importance d'avoir dans toutes les écoles une documentation sur le Bureau international du Travail. De mon côté, j'ai écrit au Bureau du Travail pour rappeler la promesse qui nous avait été faite de publier une brochure relatant l'oeuvre et les moyens d'action de l'Organisation internationale du Travail.

C.- Le Ministère de l'Instruction publique a décidé qu'un dossier sur la Société des Nations serait tenu dorénavant à jour, non seulement au Cabinet du Ministre, mais encore à chacune des quatre Directions.

D.- Relations avec les Associations: Le Ministre des Colonies a fait envoyer 5.000 tracts du Conseil international des Femmes sur la Société des Nations et une centaine d'exemplaires de "Constitution et Organisation" dans les différentes colonies françaises.

3.500 copies du tract du Conseil international des Femmes ont été envoyées par M. Rosset, Directeur de l'Enseignement

...

primaire, aux Inspecteurs d'Académie pour distribution au personnel enseignant. Précédemment, le Ministère de l'Instruction publique a encouragé le Conseil national des Femmes françaises à faire une large distribution des brochures "Constitution et Organisation de la Société des Nations et son Oeuvre".

E.- Un concours sur la Société des Nations entre les élèves, maîtres et maîtresses des 18 écoles normales de l'Académie de Paris, à la demande du Conseil national des Femmes françaises, vient d'être organisé par le Recteur, qui a envoyé à cet effet une circulaire aux directeurs et directrices. Le premier prix consiste dans un voyage à Genève.

F.- En décembre 1926, le regretté M. Lapie, que j'avais approché après notre réunion de Genève, a réuni les doyens des facultés des Lettres et de Droit de l'Université de Paris, les Directeurs de l'Ecole libre des Sciences politiques, de l'Institut des Hautes Etudes internationales, de l'Ecole des Hautes Etudes sociales et de l'Ecole des Hautes Etudes commerciales, pour former une commission chargée de développer l'enseignement supérieur des questions internationales. M. Luchaire qui assistait avec moi à cette réunion, m'a depuis communiqué qu'il avait tout lieu de croire que le nouveau recteur: M. Charlety, donnerait suite à l'initiative de son prédécesseur.

Il est bon d'ajouter que les établissements sus-indiqués ne sont pas les seuls chez nous à donner l'enseignement des questions internationales, et que les cours de la Dotation Carnegie, entre autres, sont assidûment suivis.

...

G.- Le Ministre de l'Instruction publique a écrit aux Recteurs des Académies au sujet de l'échange des enfants français et allemands, fait sous les auspices du Comité français de secours aux enfants.

H.- En France, le Musée pédagogique relève du Ministère de l'Instruction publique: il est intéressant de constater que le service de correspondance scolaire internationale, qui y a son siège, est en plein progrès. Le Musée possède des séries de projections sur la Société des Nations, qui sont à la disposition des Educateurs. Le Conseil national des Femmes a également des séries analogues qu'il prête gracieusement dans toute la France. Ces vues ont été appréciées, non seulement dans les milieux scolaires, mais encore dans les campagnes, les groupements ouvriers et les églises. La demande est malheureusement supérieure aux ressources.

I.- A la suite du Congrès de Bierville, il a été décidé que le domaine où il avait été tenu serait affecté d'une façon permanente à des réunions internationales. Il hospitalisera cet été 50 jeunes allemands, 50 jeunes anglais et 50 jeunes français.

J.- La brochure publiée par Mgr. Beaupin "La Coopération internationale dans la vie intellectuelle" vous indique les travaux des Amitiés catholiques françaises et de la Semaine sociale du Havre. Les Amitiés françaises ont distribué de 1921 à 1926 307.000 francs en subsides à 116 étudiants appartenant à une vingtaine de nationalités. Le groupe français de l'Union catholique d'Etudes internationales, s'est occupé activement du document A.26 et de l'enseignement de la Société des Nations.

En France, comme dans d'autres pays, les Eglises protestantes font un puissant effort pour élever la jeunesse dans la compréhension de la Société des Nations.

Les instituteurs se sont concertés pour obtenir la suppression des passages bellicistes dans les livres scolaires.

Le Groupement Universitaire pour la Société des Nations ainsi que la plupart des Associations qui forment la Fédération française des Associations pour la Société des Nations font oeuvre utile dans le domaine de la jeunesse; il faut noter spécialement l'Office nationaldes Universités et écoles françaises qui, au point de vue international, s'occupe depuis dix ans avec succès des échanges de professeurs et d'étudiants, du perfectionnement du système des équivalences, etc.

Je ne puis, dans un exposé rapide même énumérer tout ce qui mériterait d'être commenté: mais je désire signaler avant de terminer le Concours organisé dans un journal quotidient: "L'Oeuvre" sous le nom de "La plus belle image", il fit paraître une série d'illustrations sur la Société des Nations dont la légende faisait l'objet d'un concours à l'usage des enfants. Sur 500 concurrents, 100 prix ont eté distribués, et les reponses étaient paraît-il remarquables.

Mars 1927.

1009
1925

Egyelőre
ad acta.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M. KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI
MINISZTÉRIUM III/B ÜGYOSZTÁLYA

TUDOMÁNYPOLITIKAI ÜGYEK
KÜLFÖLDI TUDOMÁNYOS KAPCSOLATOK
ORSZÁGOS GYÜJTEMÉNYEGYETEM
VIDÉKI KÖZGYÜJTEMÉNYEK
DIÁKSZOCIÁLIS ÜGYEK

BUDAPEST, 192 7. juniu s 21.
V, BÁTHORY-UTCA 12.

Kegyelmes Uram !

A mellékelt jelentést van szerencsém köszönettel visszajuttatni. A Brüsszeli követséget alkalmilag meg fogjuk kérdezni Scotus Viator előadására nézve.

Mély tisztelettel

igaz szolgád:

Magyary Lóránt

1009
1927

Ad acta

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a 2/1

Nagyságos Szerkesztő Ur !

Ma vett b.levelére szerencsém van közölni, hogy nagy köszönettel venném, ha a Neues Wiener Journalnak azokat a számait, amelyek gróf Tisza István Összes Munkáival foglalkoznak, annak idején a korrektura levonatokkal együtt a M.Tud.Akadémiának megküldetni sziveskednék.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. június 28.

exp Balogh főtitkár.

Nagyságos

S t r a s s e r József szerkesztő urnak

Budapest

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

1010/1927.

Kottaun Főtiszt Úrnak

Kérem,vegye előjegyzésbe,hogy gróf Tisza István Összes Munkái III.kötetének 2.kiadásából 1-1 példány kötve tiszteletpéldányul megküldendő lesz B.Fejérváry Imre és Daróczy Aladár uraknak,továbbá az Elnök,másodelnök,osztálytitkár,osztályelnök urak részére 10 példány felküldendő a Főtitkári Hivatalba.

Egyuttal vegye tudomásul és jegyezze fel a karthoték-lapon,hogy sürgősség okából a III.k.2.kiadásából fü: tiszteletpéldányt rövid uton megküldettem:

Lukinich Imre és Nagy Miklós l.t. uraknak,valamint a M.N.Muzeum és a Képviselőház könyvtárainak.

Bpest,1927.julius 4.

irodavezető

exp. Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Igen tisztelt Barátom !

I. Szerencsém van egy-egy példányban tisztelettel megküldeni magánkönyvtárad és a bölcs vezetésed alatt álló Széchenyi Könyvtár részére:

a/ Szentpétery Imre:Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke I.2.f. famentes papirra nyomott példányát és

b/ Gróf Tisza István Összes Munkái III.kötetének 2. kiadását.

II. Gróf Tisza István Összes Munkái V.kötete most van szedés alatt.Bátorkodom kérdezni,légy szíves annak idején pár sorban közölni,hogy a korrekturát,amelyet rendkivüli kegyességeddel eddig is átnéztél,a f.év augusztus havától keszel-e kegyes revideálni vagy annak megküldését az őszre hagyjam-e.

Régi igaz nagyrabecsüléssel és a nyári szünidőre a legjobb üdülést kivánva igaz tisztelőd

Budapest,1927.junius 27.

Méltóságos

L u k i n i c h Imre l.t. urnak

1010

927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

(A távirat másolata.)

A.O.K. -nak. An Seine k.u.k.Hoheit Feldmarschall Erzherzog Friedrich

[redacted]

Mit Zusicherung strengster Geheimhaltung bitte ich um möglichst genaue Information über militärische Situation speziell mit Rücksicht auf die Verluste, Standesverhältnisse, Zustand der seit solange kämpfenden Truppen und noch nicht eingesetzte Zuschübe. Ich wäre durch Entsendung eines Vertrauensmannes welcher mündlich Aufschluss geben könnte, zu grösstem Danke verbunden.

Tisza.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

10 10
1927

Wertheimer Aszkár
Urnak

Tisztelt Nagyságos Uram !

Nagy köszönettel vettem és futólag már át-néztem a gróf Tisza István Összes Munkái német kiadásába felveendő levelek jegyzékét,amelyet még gondosan tanulmányozni fogok.

A jegyzéket egyidejüleg közöltem Angyal Dávid egyetemi tanárurral is, akit az Emlékbizottság a német kiadás revizió jára felkért.

Nagyon helyeslem, hogy Nagyságod felvette azokat a leveleket is, amelyek gróf Tisza István egyéniségét és emberi tulajdonságait jellemzik, valamint a népből származó egyszerü emberekhez irt leveleket,amelyek egyéniségének karakterizálására minden nagyobb tanulmánynál alkalmasabbak.

Nagyságod kivánságára mellékelve küldöm Gróf Tisza Istvánnak utolsó fényképét,amelyet a gyilkosság után emlékbe kaptam özv.gróf Tisza Istvánné urnő őexcellenciájától.Természetesen ezt a fényképet vissza fogom kérni, mert az csak néhány példányban készült és ma már meg nem szerezhető.A fényképet sokkal hivebbnek tartom,mint az elterjedt festmények reprodukcióit.

Számos sajátkezü levél van az összes iratok közül,ezeket legközelebb átnézem és a legalkalmasabbnak mutatkozót fogom a német kiadó cégnek rendelkezésére bocsátani.Valószinüleg egyik német nyelvü szövegezést,amely azonban latin betükkel van irva,választom ki; érdekes volna az Avarna herceghez irt sajátkezü francia levél ,de az tulhosszu ahhoz,hogy reprodukált másolat készittessék róla.Mihelyt Angyal Dávid tanár ur válaszáról értesülök,azt szerencsém lesz megküldeni ,illetőleg végleges megjegyzéseimet közölni fogom.

Őszintén köszönöm a legujabb nagyérdekü ismertetés megküldését is és őszinte érdeklődéssel várom a kilátásba helyezetteket.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.junius 4.

k. Balogh
főtitkár

1010
1022

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1010

~~Ad 998/27.~~

Tisztelt Nagyságos Uram !

Angyal Dávid egyetemi tanár,r.t. ur velem együtt gondosan át - nézte a gróf Tisza István Összes Munkáinak német kiadásába felveendő levelek jegyzékét és a mellékletben feltüntetett leveleket tartja kihagyandóknak,illetőleg egyesek felvételét mellőzhetőnek vélné.

Nagyságod bevezető tanulmányának kéziratát annak idején Angyal Dávid professzor ur szintén a legszivesebben át fogja nézni.

Nagyságod kivánságára szerencsém van egyuttal mellékelni gróf Tisza István táviratának a hadsereg főparancsnokához,Frigyes főherceghez sajátkezü szövegezését azzal a kérelemmel,hogy azt a reprodukálás után az Akadémiába visszaküldetni méltóztassék.

A most közölt távirat az V.kötetben fog közzététetni,de annyira jellemző,hogy előleges közlesét a német kiadás számára nem tartom kifogásolhatónak.Egyébként, ha más, a II.,illetőleg a III.kötetben megjelent levelet méltóztatik óhajtani, akkor az Avarna herceghez irt levél kéziratát fogom megküldeni azzal, hogy annak esetleg csak első része volna nagy terjedelménél fogva reprodukálandó.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.junius 8.

Dikt. Balogh

k. Balogh

főtitkár.

Nagyságos

W e r t h e i m e r Oszkár urnak

B e r l i n

Esat: 1/a levelek jegyzéke

2/ egy távirat kézirata

aj.

1010

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

Ad 1011
1927

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

K I M U T A T Á S

a M.Tud.Akadémia palotájában és bérházában bérbeadott lakások és üzlethelyiségek

1926.februári negyedre

esedékes bérösszegéről.

Sor-szám	A bérlő neve	Alapbér évi	Alapbér 1/4 évi	%	Fizetendő házbér arany K	Fizetendő házbér papir K	Közüzemi pótlék	Fizetendő összesen	1926. febr.-ban befizetett.
1.	Kókai Lajos	600	150	50	75	1.087.500	87.000	1.174.500	
2.	Akarat Szövetkezet	1840	460	50	230	3.335.000	266.800	3.601.800	= 3.601.800
3.	Méh Szövetkezet	2480	620	50	310	4.495.000	269.700	4.764.700	= 4.764.700
4.	Ősz Ferenc	200	50	50	25	362.500	29.000	391.500	= 391.500
5.	Gasa /:megállapodás szerint évi 60.000.000K bér:/					15.000.000	1.199.905	16.199.905	: 5.600.000
6.	Glancz Samu	6000	1500	50	750	10.875.000	650.500	11.525.500	= 11.525.500
7.	Szántó Béla	1400	350	50	175	2.537.500	203.000	2.740.500	= 2.740.500
8.	Dr.Nagy István	2200	550	50	275	3.987.500	319.000	4.306.500	= 4.306.500
9.	Antalffy László	1400	350	43	150:5	2.182.250	253.750	2.436.000	= 2.436.000
10.	Özv.Hereskóné	1000	250	43	107:5	1.558.750	181.250	1.740.000	= 1.740.000
11.	Heller René	1800	450	43	193:5	2.805.750	326.250	3.132.000	= 3.132.000
12.	Jónás Károly	1800	450					2.000	
13.	Szily Irma	3600	900	43	387	5.611.500	652.500	6.264.000	= 6.264.000
14.	Borovits Károly	1400	350	43	150:5	2.182.250	253.750	2.436.000	= 2.436.000
15.	Dr.Nagy Zoltán	2000	500	43	215	3.117.500	362.500	3.480.000	= 3.480.000
16.	Tárczay Jozefin	1800	450	43	193:5	2.805.750	326.250	3.132.000	= 3.132.000
17.	Özv.Virter F-né	4000	1000	43	430	6.235.000	725.000	6.960.000	= 6.960.000
18.	Dr.Erdélyi S.	6.000	1500	43	645	9.352.500	1.087.500	10.440.000	= 10.440.000
19.	Widmar A.	2.200	550	43	236'5	3.429.250	398.750	3.828.000	
20	Kalina Mária	2260	565	43	242:95	3.522.775	409.625	3.932.400	= 3.932.400
21.	Dr.Kemény Dezső	1640	410	43	176:3	2.556.350	297.250	2.853.600	: 1.000.000
22.	Kelen Samu	1300	325	43	139:75	2.026.375	235.625	2.262.000	: 1.000.000
23.	Vall.-és közokt.min.								

Budapest, 1926. január 31.

A M.Tud.Akadémia folyószámlájára befizetett lakás, illetőleg boltbérek 1926.február hóban.

Özv.Herskóné	1,740.000
Tárczay Jozefin	3,132.000
Özv-Virter F-né	6,960.000
Akarat Szövetkezet	3,601.800
Ösz Ferenc	391.500
Gaea Bank	5,600.000
Glanz Samu	11,525.500
Heller René	3,132.000
Borovits Károly	2,436.000
Kelen Samu	1,000.000
Dr.Nagy István	4,306.500
Antalffy László	2,436.000
Szily Irma	6,264.000
Dr.Nagy Zoltán	3,480.000
Dr.Erdélyi S.	10,440.000
Kalina Mária	3,932.400
Dr.Kemény Dezső	1,000.000
Méh Szövetkezet	4,764.700
Szántó Béla	2.740.500
Widmar A.	4,800.000
Kokán Lajos	1,170.000
	8 [illegible]852.900

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Nyolcvannégy millió

Nov. ben folyt.

A M.Tud.Akadémia folyószámlájára befizettetett lakás, illetőleg boltbér ~~gyanánt~~:

f. évi junius hóra Glanoz L. 3,000,000

Szily Irma urnőtől	1,275.000 K.
Dr. Erdélyi Sándor urtól	2,905.000 "
Antalffy László urtól	496.000 "
Kelen Samuturtól	445.500 "
Méh Szövetkezettől	1,757.000 "
Akarat Szövetkezettől	1,304.000 "
Gaea Bank R-T-tól	7,650.000 "
Szántó Béla urtól	992.000 "

f. évi augusztus hóra

Tárczay Josefin urnőtől	2,289.376 "
özv. Virter F-né urnőtől	5,087.500 "
Ősz Ferenc urtól	383.688 "
Antalffy László urtól	1,966.563 "
Heller René urnőtől	2,289.376 "
Szily Irma "	2,446.875 "
Borovics Károly urtól	1,780.626 "
özv. Hereskoné urnőtől	1,271.876 "
dr. Nagy Zoltán urtól	2,543.750 "
dr. Kemény Dezső urtól	2,085.876 "
Méh Szövetkezettől	4,667.825 "
Gaea Bank R-T-tól	10,537.870 "
Szántó Béla urtól	3,057.688 "
Dr. Nagy István urtól	4,220.563 "
Dr. Erdélyi Sándor urtól	5,574.000 "
Kelen Samu "	826.094."
Kalina Mária urnőtől	2,874.438 "
Dr. Sólyom Andor urtól	2,543.750 "
Akarat Szövetkezettől	1,304.000 "
Kókai Lajos urtól	1,310.600 "
f.évi ~~augusztus~~ szeptember hóra Szily Irma urnőtől	1,305.000 "
Összesen	77,191.834 K.

Ad 1011
1927.

Irattárba

Balogh

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

2

K i m u t a t á s

a M.Tud.Akadémia palotájában és bérházában bérbeadott lakásoknak és üzlethelyiségeknek az 1927.májusi negyedre esedékes bérösszegéről.

Sor szám	A bérlő neve	negyed évi alapbér	alap-bér %	Tiszta bér pengő	Közüzemi pengő	Fizetendő összesen pengő	Lefizetett 1927. május	1927. jún.	1927. júl.	1927. aug.
1.	Helvétia-szövetkezet	460	75	400.20	21.34	421.54	421.54			
2.	Méh-szövetkezet	620	75	539.40	21.57	560.97	560.97			
3.	Ősz Ferenc	50	75	43.50	2.32	45.82	45.82			
4.	Gaea	-	-	1200	60	1260	448.–	408.–		
5.	Glancz Samu	1500	75	1305	52.20	1357.20	1357.20			
6.	Szántó Béla	350	60	243.60	20.30	263.90	80.–			
7.	Dr Nagy István	550	60	382.80	31.90	414.70	214.70 ~~90~~			
8.	Antalffy Lászlóné	350	60	243.60	20.30	263.90	90.–	80.–		
9.	özv.Hercskóné	250	60	174	14.50	188.50	188.50			
10.	Heller René	450	60	313.20	26.10	339.30	339.30			
11.	Jónás Károly	450	-	-	-	-				
12.	Szily Irma	900	60	626.40	52.20	678.60	678.60			
13.	Borovics Károly	350	60	243.60	20.30	263.90	263.90			
14.	Dr.Nagy Zoltán	500	60	348	29	377	177.–	100.–		
15.	Tárczay Jozefin	450	60	313.20	26.10	339.30	339.30			
16.	özv.Virter Ferencné	1000	60	696	58	754	754.–			
17.	Dr.Erdély Sándor	1500	60	1044	87	1131	1.131.– *			
18.	Widmar Antal	550	60	382.80	31.90	414.70	150.–			
19.	Kalina Mária	565	60	393.24	32.77	426.01	426.01			
20.	Dr.Kemény Dezső	410	60	285.36	23.78	309.14		468.94		
21.	Kelen Samuné	325	60	226.20	18.85	245.05	100.–	75.05		
22.	Vallás-és közokt.min.									

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Widmar 1927. ápr. hóra 128 p (1927. V. 2.)

* Erdélyi S. utólag még 1.327 p-t fizetett (? hátrálék ?)

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Loro II/Ku.8184. B Budapest, 1927.junius 7.

A

Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a

t. Akadémia folyószámláját

a Daróczy Aladár ur által lefizetett	P	10.-- vel,
továbbá házbér fejében		
a dr.Nagy Zoltán ur által	"	" 100.-- " ,
a dr.Kemény Dezső ur által	"	" 468.94 f-rel,
a Gaea bank r.t. által	"	" 408.-- " "
	összesen	P 986.94 f-rel

folyó hó 8.-i értékkel elismertük. ~~ellenben~~

értékkel megterheltük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Kovács Zoltán Mag

1927. IV. 3000 — "Pátria" r.-t., Budapest — 271686

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Loro II/Ku.8146. B Budapest, 1927. junius 4.

A

Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesiteni, hogy a t. Akadémia folyószámláját az Antalffy Lászlóné urnő által ma házbér fejében lefizetett

P 80.— vel

folyó hó 7.-i értékkel elismertük. ~~ellenben~~

értékkel megterheltük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

1927. IV. 3000 — "Pátria" r.-t., Budapest — 271686

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Loro II/Ku.8043. Budapest, 1927. junius 1.

A

Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a t. Akadémia folyószámláját a Kelen Samu ur által, házbér fejében ma lefizetett

P 75.05 f-rel

folyó hó 2.-i értékkel elismertük. ~~ellenben~~

értékkel megterheltük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Kovács Földhitelintézet

1927. IV. 3000 — "Fáma" r.-t., Budapest — 271686

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

1931. augusztus havában lesz Kazinczy halálának 100. évfordulója s érzem, hogy akkor époly kegyelettel ~~fogják~~ megünnepelni emlékét, mint 1859. ben születésének 100. évfordulóját.

Tisztelettel kérem a M. Tud. Akadémiát, méltóztassék Kazinczy F. Élete és Működése. 5. kötet c. munkámat kiadásra elfogadni.

1907. ben a M. Tud. Akadémia kitüzte a következő nyilt pályázatot:

„Kivántatik Kazinczy F. életrajzának és munkássága beható méltatásának tervezete, néhány kidolgozott fejezet kiséretében. A pályanyertes tervezet szerzője megbizatik az egész munka megirásával...."

Boldogult Váczy János és alulirott pályázott a díjra. Munkáinkról a következő hivatalos bírálat jelent meg az Akadémiai Értesítőben (1908).:

„A nyilt pályázatra két pályamű érkezett. Az egyiknek szerzője Váczy János l. t., a másiké Czeizel János tanár. Váczy csak tervezetet küldött be, de megjelölte, hogy a tervezet fejezeteinek egy része már nyomtatásban is megjelent... Czeizel munkája Kazinczy életének és működésének körülbelül két harmadát adja elő (némi még kitöltendő nagyobb hézaggal) és nyomtatva 2-3 kötetre terjedne. Mind a két szerző nemcsak Kazinczy önéletrajzait, fogsági naplóját és levelezését használta fel, hanem sok irányban kutatott, hogy Kazinczy életének minden vonatkozását földerítse. Ennek megfelelően mind a két műben igen nagy és becses adatkészlet van, a mely a kor műveltségtörténetét is sok irányban megvilágítja. Mind a két mű évekenfát folytatott szorgalmas és beható kutatásnak becses eredménye. A két szerző olyan nagy arányokban építi föl a munkáját, hogy teljes befejezéséhez bizonyára még több évi erőnyedetlen munkálkodás szükséges. Azonban az a nagy terjedelmű rész is, a melyet már most az Akadémia elé terjesztettek, értékes monographia irodalomtörténetünkre nézve.

Tekintettel arra a rendkivüli körülményre, hogy a

kitűzött nyilt pályázatra két nagyterjedelmű, habár be nem fejezett pályámű érkezett, s mind a kettő sok utánajárással, széleskörű forrástanulmány alapján, megfelelő szakértelemmel, alaposan és ritka szorgalommal van kidolgozva, az osztály azt javasolja, hogy mind a kettő 1500-1000 koronás díjjal jutalmaztassék.

A nagygyűlés az osztály javaslatát elfogadja."

Munkámnak következő kisebb részei s nagyobb fejezetei jelentek meg nyomtatásban:

Programm értekezés. 1901. Bacsányi, Kis s Kazinczy viszonya.

Philológiai Közlönyben: 1903. Kazinczy nagyapja az 1764. országgyűlésen.
1904. A Késmárki Kazinczy-emléktábla.
1904. Klopstock hatása Kazinczyra.
1904. Kazinczy f. legrégibb, ránk maradt verse.
1905. Kazinczy f.: Keresztes Bálint Kedvesének Tornai Margithoz a Szent Földről c. Költeménye.
1906. Kazinczy f. és a nemzeti szinészet.
1909. Horatius és Kazinczy.
1913. Kazinczy f. Levelezése.

Irodalomtörténeti Közleményekben: 1910. Kazinczy f. epistolái.
1912. Dayka Gábor (különös tekintettel Kazinczyra).

Magyar Paedagógiaban: Kazinczy f., mint a Kassai kerületi normális iskolák kir. inspectora.

Heinrich G. Emlékkönyvben: Goethe és Kazinczy.

Munkám több fejezetét felolvasták a Philológiai Társaság gyűlésein.

Munkámból 3 fejezetet kell még megirnom. Körülbelül 1 v. 1½ év alatt elkészülök a még hiányzó résszel. 1 évem maradna a végső simitásra. –

Tisztelettel kérem a M. Tud. Akadémiát, méltóztassék lehetővé tenni, hogy munkám, melyen ömmár 29 éve dolgozom, Kazinczy halálának 100. évfordulóján végre napvilágot láthassou.

Ismerem a M. Tud. Akadémia nehéz anyagi helyzetét s a magam részéről azzal is támogatnám munkám kiadhatását, hogy minden díjazásról az Akadémia javára lemondok.

Amennyiben így sem vállalhatná az Akadémia a mű kiadását, úgy erkölcsi támogatását kérem oly irányban, hogy Regyeskedjék munkámat a nagyméltóságú vallás- s közoktatásügyi ministeriumnak kiadás végett ajánlani.

Maradtam a M. Tud. Akadémiának

hazafias tisztelettel:

Szeged (Somogyi utca 7). 1927. május 26

Czeizel János,
középiskolai igazgató.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos Tagtárs Ur !

Akadémiánknak f.évi május 30-án tartott összes ülése Czeizel János szegedi igazgató urnak azt a kérelmét,hogy Kazinczy Ferencről szóló öt kötetes munkáját Akadémiánk adja ki , nem teljesithette,ellenben megkeresni határozta a M.t.Irodalomtörténeti Bizottságot és a m.t.I.osztályt,adjanak megbizást a Bizottság által kiválasztandó erre hivatott szakférfinak arra,hogy legkésőbb ~~1929~~ 1930 junius haváig irassék meg Kazinczy Ferenc életének és munkásságának körülbelül 3-4 nyomtatott ivre terjedő tömör méltatása. Az összes ülés határozata értelmében ezt a munkát kellene körülbelül 1500 példányban 1931-ben Kazinczy Ferenc halálának centenariuma alkalmából könyvárusi forgalomba hozni és az iskolai könyvtáraknak,esetleg némely irodalmi társaság és egyesület könyvtárának is Akadémiánk ajándékaképen megküldeni.

E munkának irói tiszteletdija gyanánt az összes ülés határozatából a főtitkár az 1928.évi költségvetésben 2000 pengőt fog előirányozni;hogyha a m.t.Bizottság illetőleg Osztály ehhez hozzájárul,ezt az összeget a f.év végétől kezdve külön folyószámlán megfelelően elkülönitve állandó lekötéssel takarékbetétkönyvben fogja elhelyezni.Az időközi kamatok a pályamunka birálói részére tiszteletdijul lennének kiutalhatók.

Szerencsém van Méltóságodat tisztelettel felkérni,hogy a m.t.Bizottságnak illetőleg Osztálynak e tárgyban hozandó határozatát annak idején a főtitkárral rövid uton közölni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.junius 27.

K. Balogh

főtitkár

Badics
Gárár Öregait
Szinnyei

1012
1207

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyságos Igazgató Ur !

A M.Tud.Akadémia legutóbbi összes ülésében tárgyalta Nagyságodnak azt a beadványát,amellyel Kazinczy Ferenc életéről és munkásságáról szóló öt kötetes munkáját kiadás végett Társaságunknak méltóztatott felajánlani.

Sajnálattal kénytelenek vagyunk közölni,hogy az Akadémia jelenlegi pénzügyi helyzetében évekig nem gondolhat ilyen nagyobb terjedelmü munkának kiadására,továbbá,hogy Akadémiánk ezt a kéziratot csak akkor ajánlhatná a nm.v.és k.miniszter úr figyelmébe,hogyha Nagyságod kérelme alapján az illetékes széptudományi osztály tagjai hajlandónak mutatkoznának a kézirat tüzetes megvizsgálására.

Minthogy azonban az Akadémia tagjai rendszerint más tudományos kutatással és irodalmi munkássággal,valamint tanári teendőkkel elfoglalt professzor urak,a főtitkár őket nem kötelezheti arra,hogy a rendes pályázatokon felül ilyen nagyobb terjedelmü birálati tevékenységet végezni szivesked jenek.

Egyuttal Nagyságodnak május 27-én kelt becses levele alapján szerencsém van a Császár ő méltóságához küldött beadványa fogalmazványát mellékelve visszaküldeni.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.junius 11.

Dikt.
Balogh

Főtitkári Hivatal

Nagyságos

Czeizel János

középiskolai igazgató urnak

Szeged

B/ Vat. becsv.

1012

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ad 1012

1927

Ad acta.

Balogh

a

Méltóságos Uram!

Dr. Császár Elemérnek elküldtem a M. Tud. Akadémiának irt beadványomnak jogalmazványát. Félreértésből ezen jogalmazványt adta ő át Méltóságodnak. Kérem tisztelettel, méltóztatnék a mellékelt tisztázatot elfogadni és az eredeti jogalmazványt ismeretre visszaküldeni, mert röstelném, ha a hanyagul s jelületesen megirt beadvány, melyre még járgyi tévedések is mintak, valamely bizottság kezébe kerülne.

Bocsánatot kérve alkalmatlankodásaimért maradtam Méltóságodnak

Szeged (Somogyi utca 7) 1927. május 27.

hazafini tisztelettel:

Czeizel János,
Középisk. igazgató

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Igen tisztelt Barátom !

A Nemzetek Szövetsége által kezdeményezett Coopération Intellectuelle szervezetre hivatkozással különböző nemzeti bizottságok ujabban gyakran fordulnak Akadémiánkhoz a nemzetközi tudományos együttmunkálkodás keretébe tartozó kérdésekkel.

Most a lengyel nemzeti bizottság elnöke, egyik egyetemi tanár /K.Lutostanski/ azzal a megkereséssel fordult hozzám, mint a Magyar Nemzeti Bizottság előadójához, közöljem vele, minő adatokat szerezhet Magyarországra vonatkozólag I.a történelmi kutfők kiadványainak II.a bibliai szövegek kiadásának III.a klasszikusok kiadványainak metodológiája tekintetében és pedig arranézve, hogy 1.kik azok az egyének és egyesületek, amelyek ilyenféle kiadásokkal foglalkoznak; 2.melyek azok a folyóiratok, amelyek ilyen kiadásról ismertetést vagy kritikát közölhetnek; 3.kik azok a tudósok, akik hasonló kérdésekkel hazánkban foglalkoznak.

Nagy köszönettel venném, ha e tárgyban irányadó becses véleménynyilvánitásoddal a Magyar Nemzeti Bizottságot támogatni szives volnál.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. junius 10.

k. Balogh

a M.N.Biz. előadója

~~I.Dukich~~, II.Ravasz. ~~III.~~ Némethy Géza

1013

1027

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

COMMISSION NATIONALE POLONAISE
DE COOPÉRATION INTELLECTUELLE
SIÈGE: BUREAU DE L'INSTITUT MIANOWSKI, PALAIS STASZIC, VARSOVIE.

№ 121/27 Le 25/I 1927

Monsieur le Président,

L'Institut Mianowski a récemment édité en polonais et en français le travail du professeur Joseph Siemieński, notamment "Les symboles graphiques dans les éditions critiques des textes".

Le but de ce livre est d'aboutir à ce résultat pratique, que l'auteur s'est préposé, notamment c'est un projet de l'unification de la méthode dans les éditions critiques. Il serait désirable que:

1/ la possibilité de l'unification des éditions critiques soit reconnue dans tout le monde scientifique par l'incitation du travail mentionné, et qu'elle soit mise à l'ordre du jour des institutions convenables;

2/ le projet mentionné pourrait être pris comme base pour les prochaines conférences à ce sujet.

Dans ce but la Commission Polonaise de Coopération Intellectuelle désiderait recueillir des informations concernant:
1-o - les personnes et institutions qui s'occupent de l'édition de textes de source,
2-o - les noms des périodiques qui pourraient publier un compte rendu, une critique sur ladite publication,
3-o - les noms des savants particuliers qui s'occupent de ces questions.

Nous vous serions bien reconnaissants si nous pourrions recevoir par votre intermédiaire ces informations, notamment qui s'occupe en H o n g r i e de la méthodologie d'édition et spécialement des éditions critiques et cela spécialement dans le domaine: 1/des sources historiques, ainsi que 2/des textes bibliques et 3/des éditions des classiques.

Veuillez agréer, Monsieur le Président, l'assurance de ma haute considération

Le Président
de la Commission Nationale Polonaise
de Coopération Intellectuelle

/prof. K. Lutostański/

1013
1007

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

Altklassische Ausgaben in Ungarn.

Altklassische Ausgaben wissenschaftlicher Natur giebt in Ungarn die klassisch-philologische Commission der ungarischen Akademie d. W. heraus, eine Sammlung unter dem Titel Editiones criticae scriptorum Graecorum et Romanorum. Diese Ausgaben sind teils rein textkritisch teils exegetisch mit sprachlichem und sächlichem Commentar; die Einleitungen und die Anmerkungen sind lateinisch geschrieben für den internationalen Gebrauch. Über die einzelnen Bände sind Anzeigen zu lesen in der ungarischen Zeitschrift Egyetemes Philologiai Közlöny (Allgemeine Zeitschrift für Philologie), wo auch die ausländischen Ausgaben recensiert werden.

Als editores wirkten für die Sammlung Emil Thewrewk von Ponor (Festus!), Eugen Abel (Pindarscholien!), beide schon verstorben. Jetzt wirken noch Rudolf Vári, Professor an der Budapester Universität (Nicander-scholien, Leonis imperatoris Tactica), Aurel Förster Privatdocent (Aristoteles de anima), Eugen Darkó (Laonicus Chalcocandyles) und eine ganze Reihe

von exegetischen Ausgaben liefert der Professor an der Budapester Universität Geyza Némethy (zu Persius, Tibull, Ovid, Dionysius Cato). Die Sammlung erscheint seit dem Jahre 1890.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

1013
1927

Igen tisztelt Barátom !

A Nemzetek Szövetsége által kezdeményezett Coopération Intellectuelle szervezetre hivatkozással különböző nemzeti bizottságok ujabban gyakran fordulnak Akadémiánkhoz a nemzetközi tudományos együttmunkálkodás keretébe tartozó kérdésekkel.

Most a lengyel nemzeti bizottság elnöke, egyik egyetemi tanár /K.Lutostanski/ azzal a megkereséssel fordult hozzám, mint a Magyar Nemzeti Bizottság előadójához, közöljem vele, minő adatokat szerezhet Magyarországra vonatkozólag a klasszikusok kiadványainak metodologiája tekintetében, és pedig arranézve, hogy 1. kik azok az egyének és egyesületek, akik illetőleg amelyek ilyenféle kiadásokkal foglalkoznak; 2. melyek azok a folyóiratok, amelyek ilyen kiadásról ismertetést vagy kritikát közölhetnek; 3. kik azok a tudósok, akik hasonló kérdésekkel hazánkban foglalkoznak.

Nagy köszönettel venném, ha e tárgyban irányadó becses véleménynyilvánitásoddal a Magyar Nemzeti Bizottságot támogatni szives volnál.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. junius 10.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Balogh Ilona
a M.N.Biz. előadója

Méltóságos

N é m e t h y G é z a

r.t.urnak

B u d a p e s t

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Franciára kérem forditani

Balogh

Elnök
~~Igazgató~~ Ur !

Az I.de C.I.szives érdeklődése alapján szerencsém van közölni, hogy tudományos természetü óklasszika filologiai kiadványokat Magyarországon elsősorban a M.Tud.Akadémiának Classica Philologiai Bizottsága szerkeszt. A gyüjtemény cime: Editiones criticae scriptorum Graecorum et Romanorum.

Ezek a kiadványok részben szövegkritikaiak, részben exegetikaiak, nyelvi és tárgyi kommentárral. A bevezetéseket és a jegyzeteket a nemzetközi használat céljából latin nyelven tesszük közzé.

Ennek a gyüjteménynek egyes kötetekről ismertetéseket közöl az Egyetemes Philologiai Közlöny cimü magyar nyelven megjelenő folyóirat, amelyben külföldi kiadások ismertetése és birálata is megtalálható.

A gyüjtemény főbb munkásai voltak: Ponori Thewrewk Emil, a M.Tud. Akadémia r.tagja, egyetemi tanár /Festus kiadás/, Ábel Jenő /Pindaros/; a két editor elhunyt. A gyüjteménybe most ~~még~~ a következő akadémiai tagok dolgoznak: Némethy Géza egyetemi ny.r.tanár, a M.Tud.Akadémia osztályelnöke, aki egész sorozat exegetikai kiadást rendezett sajtó alá Persiushoz, Tibullushoz, Ovidiushoz; továbbá Vári Rezső, a klasszika filológia másik tanára a budapesti egyetemen, Akadémiánk r.tagja /Nicander és Leonis Imperatoris Tactica/; Darkó Jenő debreceni egyet.tamár /Laonicos Chalcocandylae Historiarum Demonstrationes I., II:1, II:2./; valamint Förster Árpád egyetemi m.tanár, az Akadémia lev.tagja /Aristoteles de Anima/.

Fogadja Igazgató Ur, stb.

Budapest, 1927.október 20.

a M.N.Biz.előadója

Mr. le Président
de la Comm. Nationale Polonaise.

1013

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Dear Sir,

The publisher of the scientifical Review " Botanikai Közlöny " is Természettudományi Társulat /VIII.Eszterházy-utca 14/16/.

Yours truly

Budapest the 11 Juin 1927.

Dr Balogh

General secretary

1014
Tanz

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

ELDERS & FYFFES, LIMITED.

Cables:- FYFFESS, LONDON.
Codes:- A.1., WATKINS., A.B.C., LIEBERS.
Telephone:- GERRARD 1040.

31-32, Bow Street,
COVENT GARDEN,
London, W.C.2.

30th April, 1927.

T/WW.

STORES DEPARTMENT

Magyar K. Akademia,
Budapest,
Hungary.

Dear Sirs,

We have been requested by one of our affiliated companies in the Tropics, viz., The Tela Railroad Company, Tela, Spanish Honduras, to obtain for them the "Botanikai Kozlony" which we understand is published under your authority.

We should therefore be obliged if you would kindly inform us with which publisher we might place an order for this bulletin.

Thanking you in anticipation of your assistance in this matter,

We are,

Yours faithfully,

For ELDERS & FYFFES, Limited,

J. A. Turner

Dear Sir,

The publisher of the scientifical Review B.K. is F. Tarsulat (VIII E-u

Termés Yours truly

1044

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET
BUDAPEST. V., BÁLVÁNY-UTCA 7. SZÁM

CHEQUE- ÉS CLEARINGSZÁMLA A M. KIR. POSTA-TAKARÉKPÉNZTÁRNÁL: 16117. SZÁM
GIRÓSZÁMLA A MAGYAR NEMZETI BANKNÁL
SORGONYCÍM: HUMUS BUDAPEST

T.

É/3160 Hil.

Magyar Tudományos Akadémia

B u d a p e s t.

Akadémia-utca

"Magyar Tudományos Akadémiánál
létesitendő Ungváry László
örök alapitvány"

Budapest, 1927. június 11.

Van szerencsénk értesiteni, hogy az intézetnél a rovatolt ~~xxxxxx~~ letétben lévő értékpapirok után lejárt értékekért az alanti összeget .a rovatolt..... folyószámlánk javára irtuk:

60 darab Osztrák-magy.államvasút részvény 1926.évi oszt.
szelv.-ért á S 2.25 = S 135.- /S 100.-= P 80.45/ = P 108.60
jutalék " 1.08
P 107.52

folyó hó 3.értékkel.

Teljes tisztelettel
MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

1915

1922

Irattárba.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Budapest, 1927. junius 11.

Igen tisztelt Barátom !

Szegény Darányi Ignác ő excellenciájáról mondandó emlékbeszéded ugy a Megboldogultnak kiváló egyéniségére, mint a magyar mezőgazdaság előbbrevitele érdekében kifejtett nagy fontosságu államférfiui munkásságára tekintettel mindenesetre a nagygyülési ünnepi ülés tárgya lenne.

A jövő 1928. évi nagygyülésen Herczeg Ferenc társunk mond emlékbeszédet Mikszáth Kálmánról, aki még 1910-ben halt meg és akiről mondandó emlékbeszédet a család már nagyon sürgeti. Ezenfelül Ravasz ~~Erre való tekintettel~~ László barátunk " Pál Athénben " cimmel tartja székfoglalóját. Erre való tekintettel ezt a nagybecsü emlékbeszédet 1929-re óhajtanám előjegyzésbe venni, ha azonban azt bármely okból sürgősnek tartod, méltóztassál 1928. február havától kezdve a főtitkárt értesiteni, hogy az emlékbeszédet melyik összes ülés napirendjére kivánod kitüzetni.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel

tisztelő hived

1016/1947

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyságos Tanár Ur !

Hozzám intézett becses levelére szerencsém van közölni, hogy Nagyságodnak az Institut International de Coopération Intellectuelle -hez be küldött memorandumok felől hivatalos iratban tudakozódtunk, annak idején az értesitès alapján szerencsénk lesz a továbbiakat közölni.

Tisztelettel kérjük azonban, szivesked-jék a levélhez mellékelt eredeti iratokat a fő-titkári hivatalban alkalmas időpontban átvétetni.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. junius 22.

Diktálta
Balogh

Főtitkári Hivatal

Kébel Ignác, VII. Holló-u. 12.

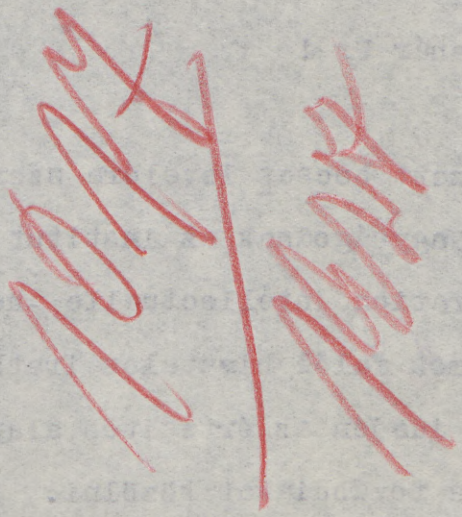

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Tisztelt Nagyságos Uram !

Gábel Gyula budapesti községi tanitó több hónap előtt beadványt intézett Luchaire urhoz, kérve, hogy az irás és olvasás könnyebb elsajátitására vonatkozó módszerét, amelyek egyebek között Lukács György volt közoktatásügyi miniszter ur is ajánlott volt az I.de C.I.figyelmébe, kegyeskedjenek tanulmány tárgyává tenni és jóindulatu figyelmükre méltatni.

A nevezett személyesen hozzám fordul és azt kéri, hogy szerezzünk meggyőződést a felől, mi lesz a sorsa ennek a beadványnak, amelyre vonatkozólag szivesek voltak Gábel urhoz valami választ is küldeni. Ha Párizsba méltóztatik visszatérni, köszönettel fogom venni, ha Nagyságod szives lesz érdeklődni a kérdés iránt és abban az esetben, ha a beadvány csakugyan komoly figyelemre méltó, vagy esetleg tárgyalásra is érdemes, engem alkalmilag más becses levele kapcsán két sorban értesiteni annak sorsáról. Utóbbi esetben Gábel urat, aki megint meg fog nálam személyesen for-

dulni, felvilágositom a tett intézkedésekről.

Magam nem ismerem a folyamodó egyéniségét, még kevésbbé az ő módszerét és igy bizalmatlansággal viseltetem a dolog iránt; ezt a tudakozódásomat tehát ne méltóztassék ajánlásnak venni, hanem csak annak az érdeklődésnek, amellyel az I. de C.I. minden ügye iránt viseltetni tartozom.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. junius 11.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

dr. Balogh

főtitkár

Gollner A. özv.

Société des Nations
INSTITUT INTERNATIONAL
DE COOPÉRATION INTELLECTUELLE

League of Nations
INTERNATIONAL INSTITUTE
OF INTELLECTUAL COOPERATION

SECTION D'INFORMATION
INFORMATION SECTION

Paris (1er). 2, Rue de Montpensier (Palais-Royal)

Le 192

Páris, 1927 julius 1.

Kegyelmes Uram !

Visszatérve még Budapesten, junius 11.-én hozzám intézett nagybecsü soraira van szerencsém ~~tisztelettel~~ közölni, hogy Gabel Gyula budapesti középiskolai tanuló beadványa intézetünkhöz tényleg megérkezett. Sajnos azonban ez üggyel mi itt nem tudunk foglalkozni, mert egyetemi ügyosztályunk csupán felsö oktatásügyi esetekkel foglalkozik. Azt a tanácsot vagyok

Nagyméltóságu
dr. BALOGH JENO urnak
A Magyar Tudományos Akadémia Fötitkára

BUDAPEST.

tehát bátor adni Gabelnek, hogy miután egy általános érdekü talalmány jellegével biró ügyröl van szó, melyet ö a külföldön szeretne értékesiteni, forduljon egyenesen a francia vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz. (Ministère de l'Instruction Publique, rue de Bellechasse)

Visszaérkezve Párisba felhasználom az alkalmat még egyszer arra, hogy Nagyméltóságodnak öszinte köszönetet mondjak mindazért a sok vendégszeretetért és figyelemért melyben minket Budapesti tartózkodásunk alkalmával részesiteni szives volt.

Mély tisztelettel maradtam Nagyméltóságod

igaz hive

Dr. Göllner Aladár

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

1017

Ad acta.

Balogh

Les chefs de l'armée austro-hongroise n'ont pas manqué de reconnaître les résultats obtenus, car, en effet, 10 ou 12 jours après
1.2.3.4 l'appel il n'y avait plus d'illettrés. Les pièces 1.2.3. et 4.
sont prises parmi un grand nombre de documents de cet ordre.
La presse de la Monarchie Austro-Hongroise s'est occupée pendant de longues années des succès salutaires de ma méthode. Les
5/6/78 pièces 5.6.7. et 8. sont également prises sur beaucoup d'autres.
Le prince Alexander Lahovary, ministre de la Roumanie à Vienne, en ce temps-là, après avoir été présent à l'une des mes conférences, m'écrivit /Annexe 9./ une lettre dont s'ensuivit la publica-
9. tion du livre d'alphabet joint sous C/. qui a procuré à plusieurs dizaines de milliers d'illettrés roumain les connaissances les plus nécessaires.
Le célèbre savant Arminius Vámbéri, Professeur d'université, qui me proposa d'aller en Angleterre pour y faire une tournée de conférences, avec égard au profit que les colonies britaniques avaient à tirer de ma méthode, m'a remis, en dehors des lettres qu'il a adressées aux autorités, la lettre ci-jointe, a mon intention personnelle. /Annex 10./
10. Dans l'intérêt des petits enfants du monde je me permets en-
11. core d'adresser sous 11. une mémoire spéciale aux sages dirigeants, aux savants de l'Institut International de Coopération Intellectuelle, leur demandant d'apprécier les motifs hygiéniques et économiques ainsi que d'ordre idéal qui soutiennent une thèse que l'enseignement obligatoire doit commencer a l'âge de 7 ans révolus seulement.
J'ai ainsi rendu compte de l'essence de ma méthode et des détails. Écartant toute circonstance qui ne serait pas d'ordre élevé, je n'ai dit que la pure vérité. J'ai produit les témoignages honnêtes des avantages de la "Méthode Gábel". Je viens donc prier les dirigeants de l'Institut International de Coopération Intellectuelle de remettre la critique, en tant qu'une telle critique est nécessaire, aux pédagogues idéalistes - je cite de nouveau le grand Rousseau - que la sentence acrimonieuse: "Le plus envieux des animaux c'est le rat puis l'instituteur" n'atteint pas.
Je relève encore en tout humilité que je ne sollicite aucune récompense, que je n'ai aucun désir d'ordre matérial. Il me suffira la satisfaction de mon âme d'avoir allégé par ma méthode le plus lourd fardeau des frêles épaules des petits enfants du monde et qu'il n'y aura plus d'illettrés sur terre, comme à l'âge de 17 ans je tâtonnais moi-même, dans le monde obscur des illettrés.
Réitérant l'expression de ma gratitude à vous Monsieur le Directeur et à Monsieur Albert Thomas qui vous a communiqué ma requête, je vous prie de croire a mes sentiments les plus sincèrement dévoués

Jules Gábel m.p.

Professeur métropolitain en retraite,
institut supérieur de l'armée.

§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§

Connaissant la méthode excellente de Monsieur Jules Gábel convaincu de l'éfficacité de la même, je recommande chaudement cette affaire à l'Institut International de Coopération Intellectuelle.

Budapest, le 6 Mai 1927.

G e o r g e s de L u k á c s m.p.

Ancien ministre roy. hongrois de l'institution publique.

1017

1017

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

No.R.I.32.
Le Directeur
1912
AM/AL 28.3.

Copie

Monsieur Directeur de
l'Institut International de Coopération
Intellectuelle

P a r i s.

Monsieur le Directeur,

J'ai bien reçu la lettre dont vous m'avez honoré, me demandant de détails sur ma méthode et m'assurant votre appui. Je m'empresse à satisfaire votre demande et donner la motivation psychologique de ma méthode par se qui suit.

Notre grand maitre immortel de la pédagogie, Jean Jaques Rousseau nous a laissé, à nous les maitres d'école le principe directeur: "...le sérieux austere dans l'enseignement tue."

Ma méthode ne présente donc aucune trace du "sérieux". Elle est faite en son tout d'éléments sereins qui font sourire. Ce manque de sérieux est cependant apparent seulement, car ses bases psychologiques sont puissantes. Ma méthode c'est l'oeuf de Colombe. Je rends le son que l'enfant pouvait entendre seulement jusqu'ici à l'école, désormais visible pour l'enfant. Il est donc naturel que l'illettré enfant ou adulte - la naiveté et l'imagination de l'illettré, qu'il soit petit ou grand, sont une chose identique - reçoit en son esprit l'image du son qu'on lui présente, avec la même facilité que l'image de n'importe quelle personne ou de n'importe quel objet. Du reste l'annexe A/. donne un éclaircissement plus détaillé.

A/.

Je joins les différents livres alphabétiques et manuels publiés suivant ma méthode sous B/C/D/E/F/G/H/. Le manuel joint sous C/ traite la psychologique de ma méthode avec une abondance de détails et avec une clarté particulières.

BCDEFGH

C/

Ma méthode a été publiée aussi comme jouet plaisant à l'usage domestique pour l'enfant avant de fréquenter l'école et destiné à amener l'enfant à l'école avec une connaissance des caractères déja. Ces "types de lettres" sont représentés aux annexes I/J/K/L/.

IJKL

Les ministres de la guerre communs de la Monarchie Austro-Hongroise Pitreich, puis Krobatin ont ordonné l'emploi de cette méthode dans l'armée commune, d'après l'annexe M/. De 1905 jusqu'à la débacle on a enseigné ainsi les illettrés dans toutes les casernes. Résultat: le soldat absolument illettré savait au bout de 6 - 8 leçons aussi bien lire et écrire qu'il pouvait facilement exprimer ses idées par écrit.

Le ministre royal hongrois de la défense nationale a rendu cette méthode obligatoire par ses ordonnances /annexes NN./ qui ont bientôt fait disparaitre les illettrés des casernes. L'annexe O/ rend compte clairement des résultats. Cette pièce m'a été donée par feu le Roi et Empereur François Joseph, qui m'en gratifié avec ses mots: " Mon armée possède un maréchal et désormais un instituteur supérieur d'armée."

NN/

P/

qu'on me permette de joindre sous P/ l'image d'un charmant petit épisode qui demontre que pendant la guerre, aux jours de repos j'ai répandu les connaissances fondamentales à l'aide de ma méthode. J'ose avancer que la phrase "Ma chère femme et mon petitenfant" a été écrite sur la table de la 6ème ou 7ème leçon.

j'ai

Les résultats atteints à la Iere classe de l'école primaire sont relatés en premier lieu au rapport officiel rédigé a l'instuction du ministre royal hongrois de l'instruction publique /Annexe q/ qui s'étend cependant aussi aux succès obtenus chez les illettrés adultes.

q/

Trois pédagogues éminents/Annexes R/S/T/ témoignent également en faveur de ma méthode qui sauve les enfants d'une peine absorbante et de souffrances mentales mentales.

RST

La facilité, comme en jouant, avec laquelle l'enfant acquiert la grande "science" se voit aux annexes U/V/X/

UVX

Un savant allemand très estimé, Johann Tews, consacre un article de fond au Berliner Tagblatt à ma modeste personne à l'occasion de la conférence démonstrative que j'ai donnée au "Rektorenverein"./Annexe Y./

Y/

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kegyelmes Uram !

Mély hálával mondok köszönetet Exzellentiádnak a kegyes fogadtatásért. Harmincöt esztendős tapasztalatom azt bizonyitja, hogy nincs okom a magasabb kulturhelyeken élvezett elkényeztetéssel dicsekedni.

Engedje meg, Kegyelmes Uram, hogy a már átadott memorandumban jelzett mellékleteket is átnyujtsam és igy módjában lesz Nagyméltóságodnak megbirálni, hogy itt komoly dologról van szó.

Ha Kegyelmes Uram lenne olyan jósággal az ügy iránt és ezeket a mellékleteket B e r z e v i c y A l b e r t ur Ő Kegyelmességének is megmutatná, azt hiszem, ez avval járna, hogy egy szerény magyar paedagogus révén a magyar nevet a kulturtörténet elismeréssel emlegetné.

Harmincöt esztendő óta igen sok ostorssapás ért épen arról az oldalról, ahonnan elismerést és bátoritást vártam. De ez nem lankasztott engemet, mert tudtam, hogy az igazság az én oldalomon van. Klebelsberg minister ur Ő Exzelentiája pedig még annyira sem érdemesitett, hogy alapossággal megirt nyilt levelemet csak tudomásul is vette volna. Elkeseredésemben már gorombaságra vetemedtem vele szemben, hogy talán igy erőszakolom ki azt, hogy becsületsértés miatt biróság elé kerüljek. Ez sem sikerült.

Kegyelmes Uram! Az Isten szent nevére esküszöm, hogy az "Institution International de Cooperation Intellectuelle"-hez beküldött memorandumban és a hozzácsatolt mellékletekben mondottak minden egyes szava igazság, hogy módszerem a legerősebb alapvetője a müvelődésnek.

Részesitsenek engemet, Berzevicy Albert Ő Kegyelmessége és Nagyméltóságod, abban a kegyes támogatásban, amelyet megérdemlek.

Klebelsberg minister urhoz irt drasticumok ne essenek sulyosan a latba, hiszen azokat csak az ügy előmozditására irtam: hátha, hátha!

A memorandumban felsorolt B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, ~~M~~, N mellékletek a különböző nyelveken megjelent ABC-ket és a vezérfonalakat jelzik

Vagyok Nagyméltóságu Uramnak mély alázatossággal:

Gárdonyi Gyula

1017
1927

Nagyméltóságu

Dr. B a l o g h J e n ő

nyug. m. kir. igazságügyi minister,

a Magyar Tudományos Akadémia

Főtitkára

B u d a p e s t.

Tiszteletteljes előterjesztése

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

G á b e l G y u l a

nyug. székesf. tanárnak

- VII. Holló-u. 12.-

kulturális ügyben.

26 darab melléklettel.

d a

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtiszt urnak

Holnap, junius 14-én sürgősen küldje fel két példányban a Monumenta Hung.Hist.XXI.kötetét.

Budapest, 1927. junius 13.

exp. Balogh

1018
1927

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Elküldetett Durkó
ő mgának
Ad acta

a

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtiszt urnak

Sürgősen küldjön fel még ma a Főtitkári Hivatalba két példányt Divald Károly: A M.T.Aka. palotája és gyüjteményei c.munkából.

Budapest,1927.junius 14.

exp Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

K e g y e l m e s U r a m !

Hivatkozással Brandenstein Béla barátommal folytatott megbeszélésre, mély tisztelettel arra kérem Kegyelmes Uramat, kegyeskedjék az Akadémia könyvosztályát utasitani, hogy a varsói kongresszusra kiküldendő könyvkollekció részére az alábbi müveket kiadja:

Hadtörténelmi Közlemények 1918-tól.

Történelmi Szemle 1918-tól.

A Magyar Nyelvtudomány Kézikönyvének eddig megjelent füzetei.

Etymologiai szótár eddig megjelent füzetei.

Anjou-kori okmánytár VII. kötete.

Szentpétery: Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke.

Hóman B.: Gesta Hungarorum.

Karácsonyi: Szent Ferencz rendjének története Magyarországon I-II.

Domanovszky: A szepesi városok árumegállitó joga.

./.

Vári: Leonis imperatoris Tactica I-II.

Darkó: Laonikos Chalcondylas.

Hodinka: Az orosz évkönyvek magyar vonatkozásai.

Maradtam Kegyelmes Uramnak mélységes tisztelettel

Budapest, 1927. junius 15-én.

legalázatosabb szolgája

Kossányi Béla

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Kottaun főtiszt urnak

történettud.

Kérem állitsa össze a varsói kongresz-szusra kiküldendő könyvkollekció részére Kossányi Béla ur kezéhez a következő akadémiai kiadványokat:

Hadtörténelmi Közlemények 1918-tól.

Történelmi Szemle 1918-tól.

A Magyar Nyelvtudomány Kézikönyvének eddig megjelent füzetei.

Etymologiai szótár eddig megjelent füzetei.

Anjou-kori okmánytár VII.kötete.

Szentpétery:Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke.

Hóman B.:Gesta Hungarorum.

Karácsonyi:Szent Ferenc rendjének története Magyarországon I-II.

Domanovszky: A szepesi városok árumegállitá joga.

Vári:Leonis imperatoris Tactica I-II.

Darkó Laonicos Chalcocondylaes. I—III

Hodinka:Az orosz évkönyvek magyar vonatkozásai.

A kiadványokat pénteken, junius 17-én küldje fel Cserivel az Országos Levéltárba. Kossányi Béla urnak.

Budapest, 1927. junius 15.

esp. Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Ad 131/1927

Nagyméltóságu Főtitkár Úr!

Kegyelmes Uram!

Bátorkodom Nagyméltóságodnak mély tisztelettel jelenteni, hogy B á r t f a i S z a b ó L á s z l ó osztályigazgató úr rendes nyári szabadságát folyó évi július 1-től augusztus hó 15-ig terjedő időre kéri.

Magamat Nagyméltóságod magas jó indulatába ajánlva, vagyok

mély tisztelettel
alázatos szolgája

Budapest 1927 május 20.

Szentlászy Mihály,
könyvtári főtiszt.

MAGY. TUD. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságú

Dr. BALOGH JENŐ V. B. T. T. ÚRNAK,
a M. Tud. Akadémia Főtitkárának, stb.

Budapesten

1921

1927

Ad acta.

Balogh

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA.

131/1927

Nagyméltóságú Főtitkár Úr!

Kegyelmes Uram!

Szerencsém van az akadémiai könyvtár méltóságos Főkönyvtárnokának és alkalmazottainak 1927.évi rendes nyári szabadságára vonatkozó alázatos kérelmét Nagyméltóságodnak kegyes elintézés céljából mély tisztelettel előterjeszteni.

~~Ferenczi Zoltán főkönyvtárnok július 1-től augusztus 31-ig.~~

Bártfai Szabó László

Bezzegh Antalné július 13-tól augusztus 13-ig.

Jirka Alajos július 1-től 15-ig és augusztus 1-től 15-ig.

Munkácsy Mihály július 3-tól augusztus 7-ig.

Rásonyi Nagy László júl.3-tól 30-ig és szept.12-től 25-ig.

Török Pál június ~~4~~ jul.3.-tól ~~30~~-ig és 2 hetet nov.-dec.hónapban.

Király István augusztus 8-tól 28-ig.

Csima János július 1-től 22-ig.

Vidra Ferenc július 25-től augusztus 7-ig.

A levéltári kutatás miatt jelenleg távollevő Bártfai Szabó László osztályigazgató úr hazaérkezése után fogja nyári szabadságának idejét bejelenteni.

Magamat Nagyméltóságod magas jó indulatába ajánlva, vagyok

Mély tisztelettel

Excellentiádnak

alázatos szolgája

Budapest 1927 május 11.

a Főkönyvtárnok Úr Ő Méltóságának rendeletére

Munkácsy Mihály.

akadémiai könyvtári főtiszt.

MAGY. TUD. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságú

Dr. BALOGH JENŐ v.b.t.t. Úrnak,

a M. Tud. Akadémia Főtitkárának, stb.

Budapesten.

1021

1907

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos Osztályigazgató Ur !

Szerencsém van közölni, hogy Méltóságodnak és a könyvtári tisztvviselő uraknak, valamint a könyvtárban alkalmazott altiszteknek f.évi szabadságidejét az elnök ur ő excellenciája a mellékelt jegyzékben közölt időre állapitotta meg.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. junius 13.

exp. Balogh

főtitkár

B. Habó L. Ünnga
csut. jegyzék

1021

1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1022/1926.sz.

Igen tisztelt Barátom !

A Franklin-nyomda most ideküldte nagybecsü müved folytatólagos korrekturáját és a korrektura elejéről egy ujabban nyilván a Te rendelkezésed folytán - készitett harmadik levonatot.

Sietek ezeket rendelkezésedre bocsátani.

Régi, igaz nagyrabecsüléssel

Budapest, 1927. szeptember 13.

tisztelő hived

exp. Bg

Teleszky ő xx.

1022
MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A Franklin Nyomda T.Vezetőségének

B u d a p e s t

Szives árajánlatuk alapján szerencsém van a következő mü nyomdai kiállitását megrendelni:

Teleszky János „A magyar állam pénzügyei a háboru alatt." Kézirátban hét csomag, I-VII-ig. A nyomdai kiállitás a következő feltételek szerint történik:

1.1000 azaz ezer példányban 16 oldalas ivenként Popovics Sándor : " A pénz sorsa a háboruban " c.művének mintája szerint szedés, nyomás, füzés.

2.1000 azaz ezer példányban boriték.

3.Félfamentes nyomdai papir minta szerint 16 oldalas ivenként.

4.25 azaz huszonöt példány félfamentes papiron 16 oldalas ivenként.

A korrekturából kérek 3 azaz három levonatot készittetni és pedig két levonatot a Teleszky János ő exc.által közvetlenül a nyomdával közlendő cimre a kézirattal együtt; egy levonatot pedig a Főtitkári Hivatalba küldetni.

A korrektura tördelés előtt lesz küldendő.

Amennyiben Géczy Kálmán urnak a nyomdai kiállitásra nézve, különösen a táblázatok szedése vagy beosztása kérdésében felvilágositásokra lesz szüksége, azokat Teleszky ő excellenciája bármikor készséggel meg fogja adni. E végből méltóztassék közvetlenül ő hozzá fordulni.

Az egész dolgozat az akadémiai helyesirás szabályai szerint szedendő ki.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1927. junius 15.

k. Balogh
főtitkár

Nagyságos

G é c z y K á l m á n

igazgató ur kezéhez

1022
1924

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A Franklin-nyomda Méltóságos Igazgatóságának

B u da p e s t

Gróf Tisza István összes Munkái III.köte-
te második kiadásának egynehány füzött példányát
a füzés befejezése után kérném a Főtitkári Hivatalba
küldetni.

Hasonlóképen f.hó 23-ig kérem megküldetni
a Gróf Tisza István összes Munkái V.kötetének eddig
kiszedett nyomdai korrekturáját két példányban a kéz-
irattal együtt.A további kézirat rendelkezésre áll,
de a korrektura elejével összehasonlitás végett csak
annak kézhezvétele után fogom megküldeni.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.junius 15.

k. Balogh

főtitkár

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagyméltóságú Főtitkár Úr!

Excellenciád kegyes volt f.-évi junius hónapban azon kérésem támogatására, hogy a Metternich hercegi levéltárból azon köteg, amely Metternich Kelemen hercegnek 1829-1848 közt irt levélfogalmazványait tartalmazza, megtekintésre Plaszból Budapestre leküldessék, a hercegi uradalomhoz átiratot intézni, erre azonban mindeddig válasz nem érkezett.

Alulirott, gróf Széchényi István leveleinek kiadásánál nagy súlyt helyezné arra, hogy egy-egy fontosabb kérdésre nézve /közadózás, dézsma, a városok szavazatjoga, nemzetiségi kérdés stb./ a vele egykorú vezetö egyének nézeteit is megismerjem. Ezen célból három éven keresztül egy-egy hónapot töltöttem a bécsi levéltárak anyagának tanulmányozására, s ebbeli ismereteimet jól kiegészitené az, ha az egykorú kormányférfiak magánleveleit is átnézhetném.

Talán egyetlen családi levéltárban sincsen ebből a szempontból becsesebb anyag, mint a Metternich hercegiben. Csak nehány csoport felsorolására szorítkozom e helyt a fentebb emlitett Metternich leveleken kivül:

Gr.Apponyi Pál párisi követ levelei :
1816-1824,27,34,36,40,48,1850-ből,

Hg.Esterházy Pál levelei : 1810-1859,
u.ő levelei D'Izraelihez 1817-1854-ből,

Hg.Esterházy Móric és György 1821,1848-
1855,

Kossúth 1844,

Dessewffy és Andrássy György gr.levelei
a Magyar Tud.Akadémiára,

A magyar forradalom c.köteg,

Széchen Antal levelei 1848-1851-ből stb.

A hercegi család válaszának elmaradásából arra lehet következtetni,hogy az akkoriban kért egyetlen köteg levelet se hajlandók a levéltárból elküldeni,s így a többi kikölcsönzéséről se igen lehetne szó.

Az lenne tehát az én alázatos kérésem,legyen kegyes Excellenciád kieszközölni azt,hogy a szóban forgó iratokat a család által kijelölt időben és helyen, tanulmányozhassam,s a legszükségesebb kiadások fedezésére pénzbeli segélyt kiutalni.

Kérésem kedvező elintézését Excellenciád kegyességébe ismételten ajánlva vagyok

Budapest.1927.nov.26-án

mély tisztelettel

Gárdonyi Károly.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

L. Szinnyei
h. főkönyvtárnok.

ad 1024
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ad 1024/1927.sz

An die Güterverwaltung der
Metternichschen Besitzungen

P l a s s

Das die inliegende Ansuchen infolge falscher Ortsangabe zurückgekommen ist und seine Excellenz, der Präsident der Ungarischen Akademie der Wissenschaften zurzeit nicht in Budapest weilt, beehrt sich der Unterzeichnete, es mit Wiederholung der darin asugedrückten Bitte nochmals zu übersenden.

Mit vorzüglicher Hochachtung

Budapest, den 13. Sept. 1927.

exp. Balogh

Generalsekretär der Ungarischen
Akademie der Wissenschaften

ad 1024
Ta 27

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1024/1927.

An die Verehrliche Güterverwaltung der Metternichschen Besitzungen

P l a s s

Mit Bezug auf meine Zuschriften vom 15.Juni und 13.September 1927.habe ich die Ehre Ihnen mitzuteilen,dass der Herr Oberregierungsrat Dr.Ladislaus von Bártfai Szabó von der Ungarischen Historischen Gesellschaft den Auftrag erhalten hat,die auch unsere Akademie sehr interessierenden Briefe des Grafen Stefan Széchenyi,des Stifter unserer Akademie herauszugeben.Zu diesem Zwecke ist es für Herrn v.Bártfai Szabó äusserst notwendig,verschiedene Briefe des Fürsten Clemens Metternich,sowie Briefe von ungarischen Magnaten zur Zeit Széchenyis,gerichtet an den damaligen Kanzler Fürsten Metternich,durchsehen zu können.

Ich habe deshalb die Ehre mit der Bitte an Sie heranzutreten, Herrn v.Bártfai Szabó die Erlaubnis zu erteilen,in dem Metternichschen Familienarchiv zu Plass diesbezügliche Studien anstellen zu dürfen.Die Kosten seines dortigen Aufenthaltes wird Herr v.Bártfai Szabó selbst decken.

Hochachtungsvoll

Budapest,29.November 1927.

L. Balogh

Präsident der Ungarischen Akademie der Wissenschaften.

1024
1927

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1024/1927.

An die Güterverwaltung der

Metternichschen Besitzungen

P l o s z

Auf den Wunsch des Herrn Oberregierungsrats Dr.Ladislaus Bártfai Szabó, gegenwärtigen Leiters der Bibliothek der Ungarischen Aakademie der Wissenschaften,erlaube ich mir Sie zu ersuchen,zwécks wissenschaftlicher Forschungen der Bibliothek der Ungarischen Akademie der Wissenschaften die "Auszüge aus den Antworten des Fürsten Metternich in den Jahren 1829-1848"/ 274 Seiten, gerichtet an die verschiedenen Botschaftem der Monarchie/ aus dem Fürstlich Metternichschen Archiv in Plosz für die Dauer von 6 Wochen leihweise zu überlassen.Die Schriftstücke wird die Biblitohek der Ungarischen Akademie der Wissenschaften nach der angegebenen Frist zurückerstatten, sowie sie auch bereit ist, die Kosten der Hersendung zu tragen.

Mit vorzüglicher Hochachtung

Budapest,den 15-ten Juni,1927.

Alv. Balogh

Präsident der Ungarischen
Akademie der Wissenschaften.

1024

TA257

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

M.Tud.Akadémia

Ad 1024/1927.sz.

Méltóságos Osztályigazgató Ur !

A Plass községben levő Metternich hercegi jószágigazgatóságnak Gróf ~~Vinze~~ Széchenyi István levelei tárgyában most vett válaszát szerencsém van Méltóságodnak megtekintés végett tisztelettel megküldeni azzal, hogy esetleges további intézkedéseket Méltóságod óhaja szerint készséggel fogunk megtenni.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1927.december 22.

Kr. Balogh

főtitkár

B/ Gat. br.

B. Kaló Ónya

ad 1024
1952

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA